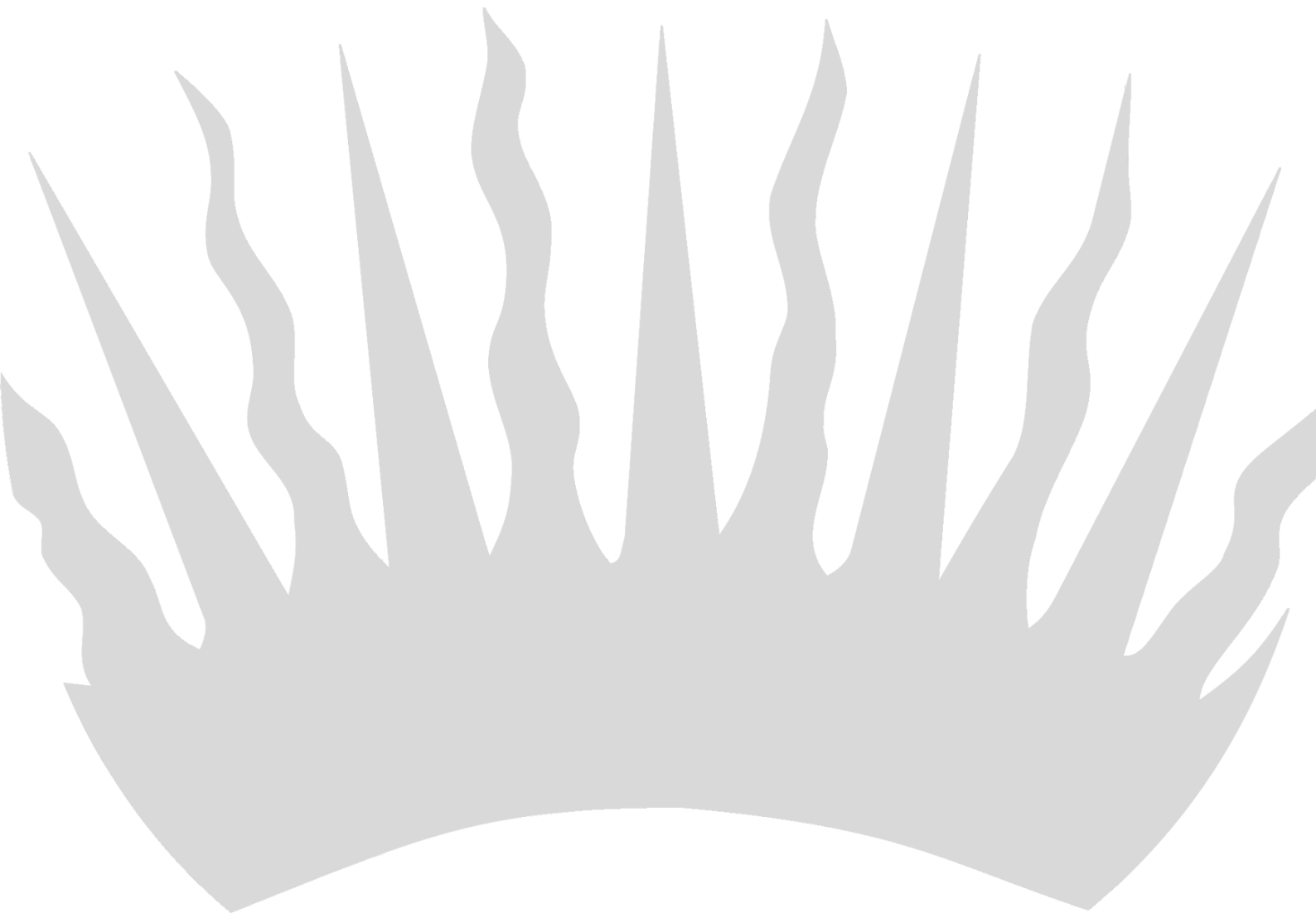

Utsjoen kunnan

Tilinpäätös 2018

Kunnanvaltuusto 14.6.2019

Utsjoen kuntastrategia

Visio 2025

Utsjoki on saamelaisia perinteitä kunnioittava ja rohkeasti tulevaisuuteen suuntaava kunta. Kunnan elinvoimaisissa kylissä tuotetaan palveluja sekä saamen että suomen kielellä. Utsjoki on tunnettu luontaiselinkeinoistaan, kansainvälisestä elinkeinotoiminnastaan sekä kulttuuri- ja luontomatkailupalveluistaan.

Arvot

Elävä saamelaiskulttuuri

Arvo tarkoittaa saamen kielen kuulumista ja saamelaiskulttuurin näkymistä arjessa. Toiminnassa arvo näkyy saamenkielisten ja saamelaiskulttuurilähtöisten palveluiden tietoisena ja aktiivisena kehittämisenä.

Luonto kulttuuriympäristönä

Arvo tarkoittaa kuntalaisten luonnonkäyttömahdollisuuksien ja saamelaiskulttuurin turvaamista. Paikallinen luontokäsitys on laaja pitäen sisällään luonnon kestävä monikäytön, elinkeinot ja ihmisten elinympäristön. Luonnonkäyttöön liittyvä edunvalvonta on keskeisessä osassa kunnan toimintaa.

Yhdenvertaisuus

Arvo tarkoittaa yhdenvertaisia ja yksilöllisesti suunniteltuja palveluja kaikille kuntalaisille. Saamen kieleen ja kulttuuriin liittyvää yhdenvertaisuutta edistetään aktiivisesti. Yhdenvertaisuutta tukee monipuolinen rajat ylittävä yhteistyö Norjan kanssa.

Suunnitelmallisuus

Arvo näkyy sujuvuutena, tehokkuutena ja avoimuutena päätöksentekoprosesseissa, toimivina ja yhdenvertaisina palveluina sekä tulevaisuuden turvaavana määrätietoisena edunvalvontana.

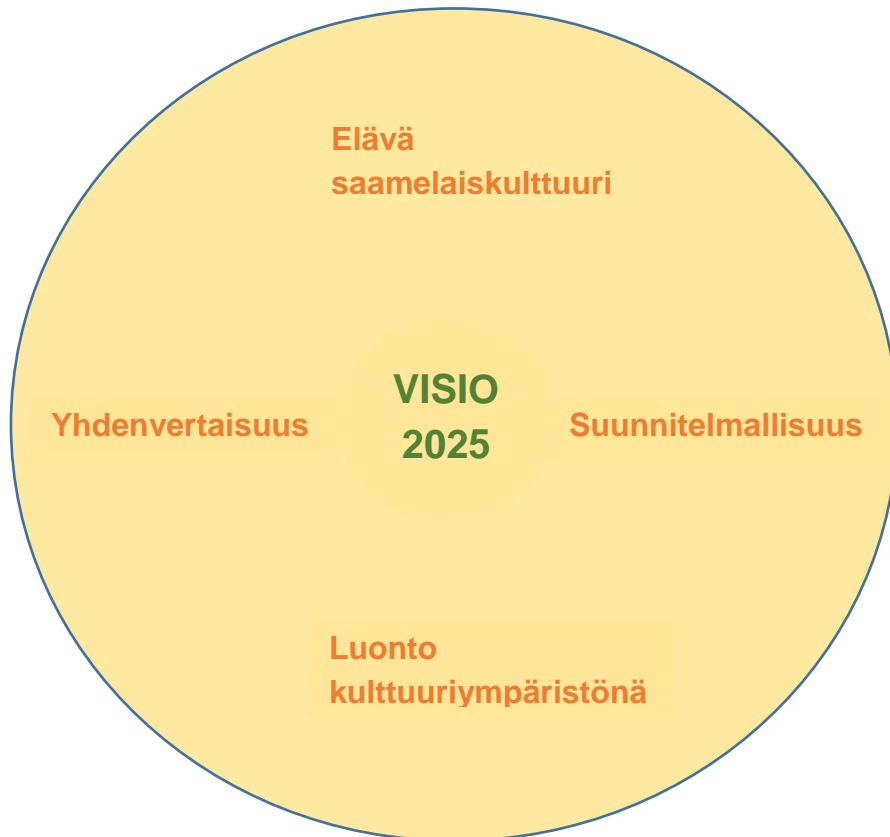
Strategiset painotukset

1. Kestävä kuntatalous
2. Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen
3. Aukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä
4. Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Visio, arvot ja strategiset painotukset

Kestävä kuntatalous

Kilpailukykyinen ja elinvoimainen
Utsjoki

Hyvät palvelut saamen ja
suomen kielillä

Vetovoimainen ja haluttu
työnantaja

Kestävä kuntatalous

Tavoitteet

- Kunnan talous on tasapainossa
- Investointien suunnitelmallisuus – esimerkiksi tehdään kiinteistöjen käyttö- ja korjaussuunnitelma investointikaudelle (4 v.)
- Verorahoitus pohjan vahvistaminen – elinkeinostrategian toimeenpano
- Hankintaosaamisen vahvistaminen

Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Tavoitteet

- Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä – toteutetaan elinkeinostrategiaa tukevia kehittämishankkeita
- Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjoki-mallin jatkohankkeet
- Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävän kehityksen mukaisia liiketoimintamahdollisuuksia
- Edistetään luontaiselinkeinoja ja mm. luontoon ja kulttuuriin pohjautuvia kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia osana elinkeinostrategian toteutusta
- Edistetään monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen

pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä

- Äilegas-keskuksen kehittäminen
  - Luontoon ja kulttuuriin pohjautuvan matkailuelinkeinotoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen
- esim. matkailustrategian tekeminen
- Tuetaan kyläkeskusten kehitystä ja elinvoimaisuutta huomioiden niiden vahvuudet
- Lapsiperheiden määrän lisääminen – kunta asuntorakentamisen edistäjänä ja hyvät monikieliset lapsiperheiden palvelut
- Päiväkoti- ja kouluverkoston säilyttäminen ja kehittäminen kyläkeskuksissa
- Tuetaan kaavoituksella elinkeinotoimintaa ja asuntorakentamista
- Saavutettavuuden ja logistiikan kehittäminen – edunvalvonnan tehostaminen sekä aktiivinen vaikuttaminen ja osallistuminen maakuntakaavan laadintaan
- Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen – viestintäsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen

Asukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä

Tavoitteet

- Palveluiden lähtökohtana on asiakastyytyväisyys, palveluiden riittävyys, oikea kohdentuvuus ja oikeellisuus
- Turvataan ja kehitetään lähipalveluiden saatavuutta
- Edunvalvonta sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä
- Edunvalvonta julkisten viranomaispalveluiden turvaamiseksi ja pysymiseksi
- Parannetaan saamenkielisten palveluiden tarjontaa mm. lisäämällä saamenkielisen henkilöstön määrää
- Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja
- Osallistetaan asukkaat kunnan palveluiden kehittämiseen laajentamalla kuntalaisten kuulemista
- Vahvistetaan Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä ja sitä kautta parannetaan palvelujen saatavuutta

Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Tavoitteet

- Parannetaan ulkoista ja sisäistä viestintää viestintäsuunnitelman mukaisella toiminnalla
- Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutussuunnitelman mukaisesti
- Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista
- Järjestetään työntekijöille hyvät ja asianmukaiset työvälineet ja työtilat

Toimintakertomus

Toimintakertomusta ja tilinpäätöstä koskevat säännökset

Tilinpäätöstä koskevat säädökset on esitetty kuntalain pykälissä 113-115. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanjohtajan katsaus

Päättyneen tilikauden tulos on merkittävästi parempi, kuin talousarviossa oli arvioitu.

Teno-joen kalastussopimuksen muutoksesta aiheutuneet vaikutukset esimerkiksi verotuloihin pyrittiin ennakoimaan talousarviossa ja talouskasvu arvioitiin hyvin maltilliseksi. Lopputulos on odotettua parempi, verotuloja kertyi hieman arvioitua enemmän, mutta verokertymän laskua on vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna. Positiivista tulosta selittää myös alitukset arvioiduissa henkilöstökuluissa ja voidaankin todeta, että kaikissa hallintokunnissa on noudatettu hyvin valtuuston hyväksymää budjettia.

Tilikauden tulos on 719.305,50 euroa.

Kunnan kokonaisverotulo on 4.550.065,99 euroa, eli 35.065,99 euroa enemmän verrattuna vuoden 2018 talousarvioon ja 85.598,65 euroa vähemmän verrattuna vuoden 2017 tilinpäätökseen. Kunnan saamat valtionosuudet olivat 6.896.465,00 euroa, eli ne ovat lisääntyneet 131.465,00 euroa verrattuna vuoden 2018 talousarvioon ja 40.005 euroa vuoden 2017 tilinpäätökseen.

Toimintakate on -10.121.323,62 euroa. Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 789.193 euroa, toteuma 94,7 %. Toimintatuotot kasvoivat 154.390 euroa, toteuma 92,4 % arvioidusta.

Utsjoen kunnan kouluista ja päiväkodeista on jo useamman vuoden ajan kuluessa tullut ilmoituksia havaituista sisäilman laatuun liittyvistä ongelmista. Keväällä 2018 päätettiin teettää laajat kuntokartoitukset sekä Utsjokisuun että Karigasniemen koulurakennuksissa. Rakennuksissa tehtiin laajoja ilmastointiin liittyviä korjauksia. Ongelmia ei kuitenkaan saatu kokonaan poistettua ja osa oppilaista ja opettajista saa edelleenkin oireita työskennellessään ko. tiloissa. Merkittävä osa koulujen opetuksesta ja päivähoidosta jouduttiin siirtämään väistötiloihin. Tilanne on kuormittanut tietysti eniten oppilaita, opettajia ja koulutoimen muuta henkilökuntaa. Toimintojen järjestäminen väistötiloissa on rasittanut sivistystoimen budjettia tavalla, mitä ei voitu talousarviossa ennakoida. Kuitenkin voidaan todeta, ettei merkittäviä ylityksiä tältäkin osin ole syntynyt.

Ongelmien ratkaisemiseksi tarvittiin selvitys kunnan taloudellisesta kantokyvystä. Vuoden 2018 lopussa aloitettiin laaja sivistystoimen tila- ja palveluverkkoselvitys. Selvityksen tavoitteen oli selvittää toimitilojen kunto, elinkaari ja pitkäntähtäimen palveluverkkoratkaisu. Valtuustoseminaarissa esiteltiin Eero Laesterän toimesta Perlacon Oyn painelaskelma kunnan talouden kehityksestä. Kunnan talouden kehitys on viime vuosina ollut kohtuullinen ja koulu-/monitoimitaloinvestointien valmistelu voitiin aloittaa jo vuoden 2018 aikana.

Kunnan ulkoista edunvalvontatyötä on tehty vireillä olevan Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 ohjausryhmässä. Ongelmaksi on koettu se, ettei kunnan kannanotot tule riittävästi huomioiduksi kaavoitustyössä.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu päättyi hallituksen eroon, mutta kunnan talouden suunnittelun ennakoitavuuden ja asukkaiden yhdenvertaisten sote-palveluiden kehittämisen kannalta on kuitenkin toivottavaa, että työ jossain muodossa jatkuisi tulevaisuudessakin. Kunnan kantokykyä arvioivissa painelaskelmissa huomioitiin myös tilanne, ettei suunniteltu sote-uudistus toteudu ja tässäkin tilanteessa talous tulisi kestämään rakennusinvestointien toteuttamisen.

Utsjoen kunnan elinvoiman kehitysnäkymät ovat pääosin varsin hyvät, alueemme matkailuyritykset laajentavat toimintaansa ja uusia yrityksiä muun muassa matkailun alalle syntyy. Kunnalla ja sen elinkeinotoimella on merkittävä rooli, kun kehitetään elinkeinojen ja yritysten toimintaympäristöä. Utsjoen matkailun maankäyttösuunnitelma -hankkeessa on tehty hyvää ja "uraauurtavaa" työtä ja eri maankäyttäjätahot ovat yhdessä suunnitelleet tarvittavia maa-alueita eri toimijoiden tarpeisiin. Hyvä yhteistyö on luonut luottamusta toimijoiden välille ja se on kaiken kehittämisen kannalta erittäin tärkeää.

Kunnan elinvoiman vahvistamisen kannalta on ollut hyödyllistä, että monia kehittämistä vaativia suunnitelmia ja tärkeitä toimintoja on voitu rahoittaa ja toteuttaa hankerahoituksen tuella. Muun muassa Sámi musihkka -akademian toiminnan vakiinnuttaminen yhdessä eri toimijoiden kanssa ja pilottihankkeena aloitetun saamenkielen etäopetuksen jatkuminen ovat kunnalle tärkeitä.

Kunnan luottamushenkilöt ja kunnan henkilöstö ovat ansainneet ison kiitoksen hyvästä työstään.

Vuokko Tieva-Niittyvuopio
kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Utsjoen kunnan ylin päättävä toimielin on kunnanvaltuusto, jossa on yhteensä 15 valtuutettua. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana on Mika Aikio (Sdp), Henry Valle (Kok) 16.10.2018 saakka, Veikko Porsanger 16.10.2018 lähtien ja Uula Tapiola (Kesk).

Jäsenet

Aikio Mika, puheenjohtaja
 Valle Henry, I-varapuheenjohtaja 16.10.2018 saakka, Veikko Porsanger 16.10.2018 lähtien
 Tapiola Uula, II-varapuheenjohtaja
 Ahlakorpi Anni
 Halonen Markku
 Hekkanen Raimo
 Katekeetta Antti
 Koivisto Anni
 Konttinen Pirjo
 Kordelin Marjatta
 Lukkari Sammoli
 Manninen Ismo
 Nordberg Aulis
 Porsanger Veikko
 Tapiola Ilmari
 Tenoranta Jarkko 16.10.2018 lähtien

Valtuusto kokoontui vuoden 2018 aikana yhteensä neljä kertaa, käsiteltyjä asioita oli 50.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa sille kuntalaissa ja hallintosäännössä säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä, jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2018 toiminut Ilmari Tapiola ja varapuheenjohtajana Marjatta Kordelin.

Jäsenet

Tapiola Ilmari, puheenjohtaja
 Kordelin Marjatta, varapuheenjohtaja
 Nuorgam Eeva
 Porsanger Veikko
 Koivisto Anni
 Ahlakorpi Anni
 Lukkari Sammoli

Varajäsenet

Guttorm Rauna
 Holma Lotta
 Hekkanen Raimo
 Valle Henry 16.10.2018 saakka ja Valle
 Petteri 16.10.2018 lähtien
 Nordberg Aulis
 Krogerus Harri
 Lukkari Maritta

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2018 10 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 166. Oikaisuvaatimuksia tehtiin kunnanhallitukselle yhteensä 0 kpl.

Lautakunnat ja muut yhteistyöelimet, joissa kunnan edustus

Elinvoimalautakunta

Jäsenet

Hekkanen Raimo, puheenjohtaja
Porsanger Tuula, varapuheenjohtaja
Guttorm Rauna
Röntynen Juha-Matti
Laiti Niila
Koivuranta Maija-Liisa
Guttorm Aarne

Varajäsenet

Pieski Tarmo
Valle Johan Erik
Nuorgam Eeva
Valle Petteri
Aikio Riitta
Kvist-Aikio Kirsi
Laiti Mauri

Elinvoimalautakunta kokoontui 4 kertaa ja käsitteli 56 asiaa.

Perusturvalautakunta

Jäsenet

Halonen Markku, puheenjohtaja
Parkkonen Anne, varapuheenjohtaja
Laiti Jouni
Niittyvuopio-Pieski Maarit K.
Seppänen Maiju-Ilona
Krogerus Harri
Länsman Auli

Varajäsenet

Härkönen Esko
Valle Henry 16.10.2018 saakka, Nils Eric
Lukkari 16.10.2018 lähtien
Mellanen Marjut
Länsman Inga
Pieski Aura
Aikio Uula Petteri
Nieminen Satu-Marjut

Perusturvalautakunta kokoontui 7 kertaa ja teki päätöksen 100 asiassa.

Sivistyslautakunta

Jäsenet

Aikio Elle, puheenjohtaja
Seurujärvi Pirjo, varapuheenjohtaja
Simonen Esa
Guttorm Riikka
Aurala Paula 18.6.2018 saakka, Holma
Lotta 18.6.2018 lähtien
Guttorm Urho
Saijets Mika

Varajäsenet

Laiti Niila
Näkkäljärvi-Länsman Anna
Ahlakorpi Anni 16.10.2018 saakka, Rauma
Laura 16.10.2018 lähtien
Länsman Maija 16.11.2018 saakka,
Hekkanen Eemeli 16.11.2018 lähtien
Aurala Arto
Niittyvuopio Indira
Rasmussen Torkel

Sivistyslautakunta kokoontui 7 kertaa ja teki päätöksen 148 asiasta.

Sivistyslautakunnan suomenkielinen jaosto

Jäsenet

Guttorm Riikka, puheenjohtaja
Halonen Markku, varapuheenjohtaja
Keskitalo Heidi
Ahlakorpi Anni
Länsman Maija 16.11.2018 saakka,
Hekkanen Eemeli 16.11.2018 lähtien

Varajäsenet

Aurala Paula 18.6.2018 saakka, Holma
Lotta 18.6.2018 lähtien
Harjunharja Juhani
Halonen Kai
Simonen Esa
Nikkinen Anna Marja

Suomenkielinen jaosto kokoontui 2 kertaa ja käsitteli 14 asiaa.

Sivistyslautakunnan saamenkielinen jaosto

Jäsenet

Seurujärvi Pirjo, puheenjohtaja
Rasmussen Torkel, varapuheenjohtaja
Länsman Nilla-Pekka
Aikio Elle
Eriksen Heidi

Varajäsenet

Rasmus Armi
Ravna Ellen
Näkkäljärvi-Länsman Anna
Aikio Mika
Aikio Esko A.

Saamenkielinen jaosto kokoontui 1 kertaa ja käsitteli 8 asiaa.

Tekninen lautakunta

Jäsenet

Pohjanrinne Arto, puheenjohtaja
Kosunen Markku, varapuheenjohtaja
Konttinen Pirjo
Tapiola Uula
Orti Irene
Aikio Riitta
Guttorm Jouni A

Varajäsenet

Aurala Ahti
Laiti Eila
Haapala Jorma
Guttorm Rauna
Olkkola Elmo
Niemi Seppo
Manninen Terttu

Tekninen lautakunta kokoontui 5 kertaa ja teki päätöksen 77 asiasta.

Tarkastuslautakunta

Jäsenet

Manninen Ismo, puheenjohtaja
Katekeetta Antti, varapuheenjohtaja
Länsman Maija

Varajäsenet

Roivas Osmo
Nilla Ilmari Pieski
Kujala Outi 16.10.2018 saakka, Pursiheimo
Ossi 16.10.2018 lähtien

Tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 32 asiasta.

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet

Kujala Outi, puheenjohtaja 16.10.2018 saakka, Länsman Maija 16.10.2018 lähtien
Aikio Ara, varapuheenjohtaja
Halonen Tarja
Aikio Niilo Heikki
Eriksen Kati

Varajäsenet

Pyrhönen Pekka
Ahlakorpi Arto
Tapiola Laura
Halonen Klemet
Rasmus Niilo J.

Keskusvaalilautakunta kokoontui 2 kertaa ja teki päätöksen 12 asiasta.

Vanhusneuvosto

Utsjoen sotaveteraanit: Waltari Ursula ja Aikio Janne
Utsjoen seurakunta: Näätänen Satu
Utsjoen vanhustentaloyhdistys: Nordberg Aulis/Forsell Anne
Utsjoen eloisat: Mellanen Marjut ja Laiti Marjut
Nuorgamin ikäsähly: Pyrhönen Pekka ja Eurasto Saija
SámiSoster ry: Vuolab Marketta
Karigasniemen eläkeläiset: Niittyvuopio Osmo

Nuorisovaltuusto

Halonen Leevi
 Raudasoja Elle
 Aikio Senja

Kuntayhtymät ja niissä kunnan edustajat:**Lapin liitto**

Jäsen
 Kordelin Marjatta

Varajäsen
 Koivisto Anni

Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä

Jäsenet
 Aikio Mika
 Guttorm Rauna

Varajäsenet
 Holma Lotta
 Tapiola Uula

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuusto

Jäsen
 Konttinen Pirjo

Varajäsen
 Aikio Elle

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

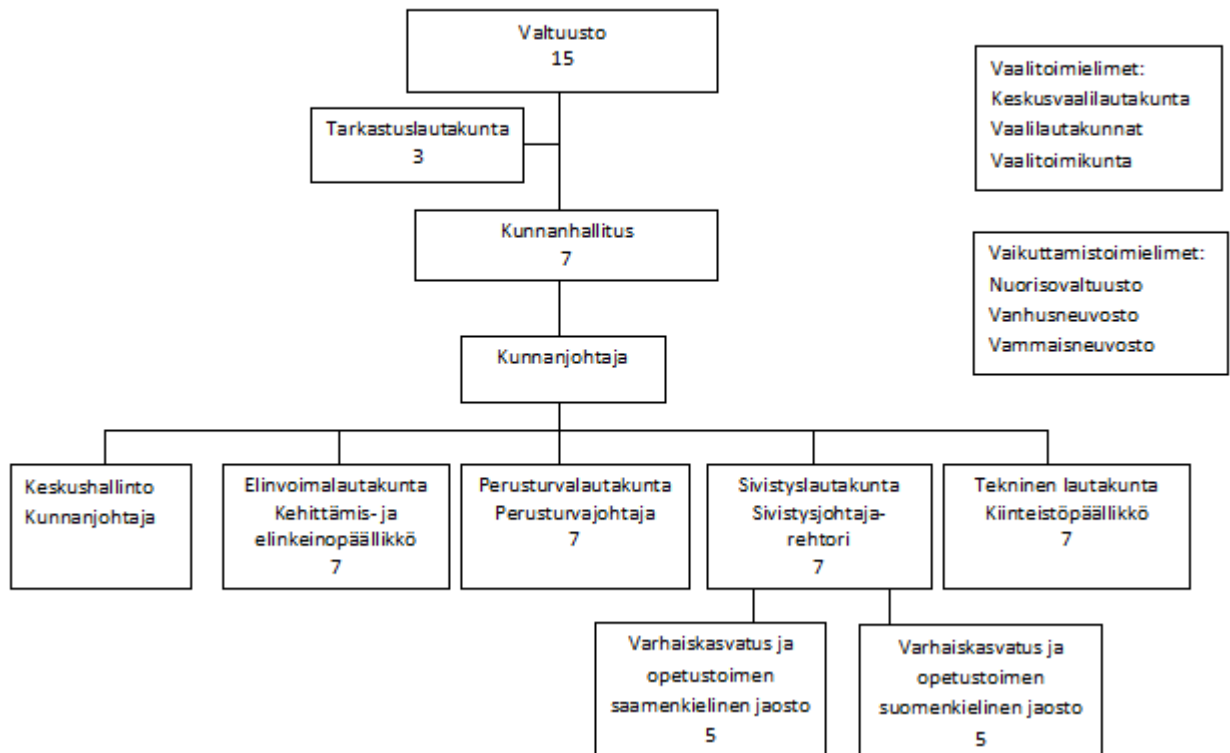
Jäsenet
 Parkkonen Anne
 Katekeetta Antti

Varajäsenet
 Kujala Outi 16.10.2018 saakka, Mellanen
 Marjut 16.10.2018 lähtien
 Aikio Ara

Kunnan organisaatiokaavio

Utsjoen kunnassa on yhteensä 4 lautakuntaa, joiden tehtävänä on johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastata palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen on esitetty tehtäväalueittain ja vastuuhenkilöittäin.

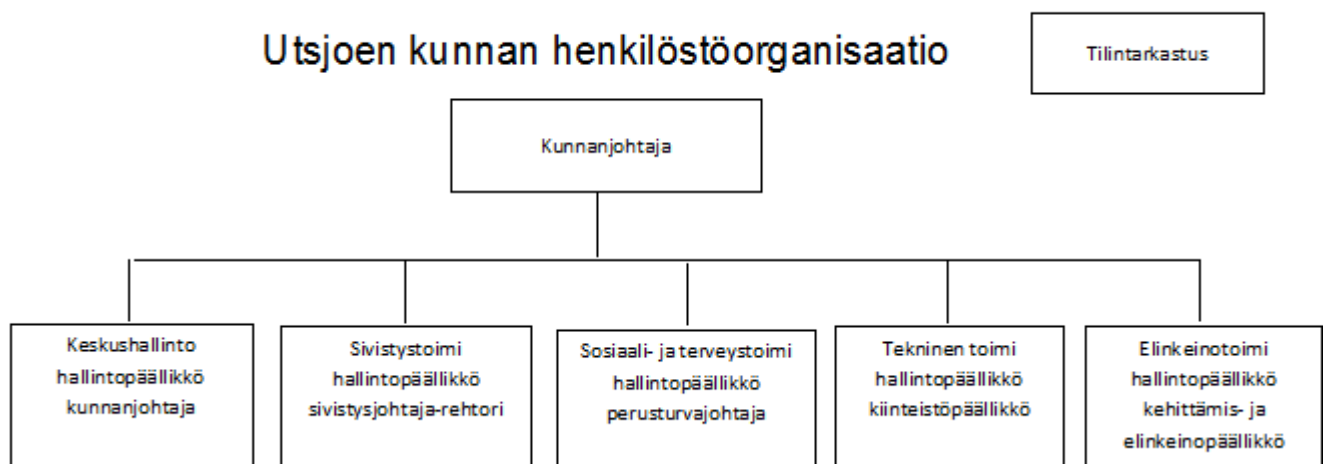
Utsjoen kunnan hallinto-organisaatio

Johtoryhmä

Kuntalain mukaisia valtuustolle tilivelvollisia viranhaltijoita vuonna 2018 olivat kunnanjohtaja Vuokko Tieva-Niittyvuopio, kehittäminen- ja elinkeinopäällikkö Eeva-Maarit Aikio, perusturvajohtaja Päivi Rautio, sivistysjohtaja-rehtori Laura Arola, vs. kiinteistöpäällikkö Markku Porsanger.

Utsjoen kunnan henkilöstöorganisaatio

Perustietoa kunnasta

Väestö 31.12.

Asukkaita	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1279	1260	1250	1241	1242	1232

Vuodesta 2012 kunnan väkiluku on vähentynyt 37 henkilöllä.

Saamelaisia	2003	2007	2008	2012	2015
	821	806	809	768	722

Lähde: Saamelaiskäräjät

Ikärakenne 31.12.2018

Ikäryhmä	Yhteensä	Miehiä	Naisia
0 – 5 vuotta	56	21	35
6 – 15 vuotta	136	77	59
16 - 20 vuotta	43	28	15
21 – 65 vuotta	654	354	300
66 – 85 vuotta	308	167	141
yli 86 vuotiaat	35	15	20
Yhteensä	1232	662	570

Lähde: Tilastokeskus

31.12.2018 asukasluku oli 1232 henkilöä, vähennystä edelliseen vuoteen 10 henkilöä, 0,8 %.

Työllisyys

Utsjoen vuoden 2018 keskimääräinen työttömyysaste oli 7,2 %, 41 henkilöä. Lapin läänin vuoden 2018 keskimääräinen työttömyysaste oli 11,9 %.

Ennakkotiedon 31.12.2017 mukaan työvoimaan kuului 536 henkilöä, joista työllisiä 486 ja työttömiä 50. Työvoiman ulkopuolisia oli 706 henkilöä, joista 0-14 –vuotiaita 187, opiskelijoita 63, eläkeläisiä 411, varusmiehiä 1 ja muita 44, pitkäaikaistyöttömiä 13, huoltosuhde 1,2. Huoltosuhde (elatussuhde) kertoo kuinka monta työhön osallistumatonta (alle 17 v. ja yli 63 v.) on yhtä työllistä kohden eli kuinka monta elätettävää on yhtä elättäjää kohti.

Työttömiä	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	51	56	70	71	65	56	41

Työpaikat	2013	2014	2015	2016
Alkutuotanto	51	57	52	52
Jalostus	17	13	20	11
Yksityiset palvelut	165	157	153	151
Julkiset palvelut	185	206	209	234
Toimiala tuntematon	42	43	44	44
Työpaikat yhteensä	459	476	478	491
Työssäkäynti oman alueen ulkopuolella		54	69	66

31.12.2016 tilaston mukaan alueella työssäkäyviä oli yhteensä 415. On huomattava, että Utsjoen kunnan työpaikoissa työllistyi myös vieraskuntalaisia. Alueella asuvasta työllisestä työvoimasta

(491) kävi omalla alueella työssä 415 ja oman kunnan ulkopuolella muualla Suomessa 66 henkilöä. Norjassa työssäkäyvät sisältyvät omalla alueella työllistyneiden lukuun.

Kunnan henkilöstö

Henkilöstörakenne 31.12.2018

Kokoaikaisuus/osa-aikaisuus	Palvelussuhteen luonne	M	N	YHT
kokoaikainen	määräaikainen virka tai toimi	16	28	44
kokoaikainen	oppisopimussuhteinen		1	1
kokoaikainen	työllistämistuella työllistetty	1	1	2
kokoaikainen	vakainainen	16	75	91
muu omasta pyynnöstä osa-aik	vakainainen		6	6
osa-aika-eläkeläinen	vakainainen		3	3
osa-aikainen virka tai toimi	määräaikainen	1	9	10
osa-aikainen virka tai toimi	työllistämistuella työllistetty	1	1	2
osa-aikainen virka tai toimi	vakainainen		9	9
osittainen hoitovapaa	vakainainen			
sivuvirka tai sivutoimi	määräaikainen virka tai toistaiseksi	?		
Yhteensä		35	133	168
		23 %	77 %	100 %

Palvelussuhde 31.12.2018	M	N	Yht	Osuus %
Vakinaiset	16	84	100	57,8
Määräaikaiset	20	50	70	40,5
Työllistetyt	1	1	2	1,1
Oppisopimussuhteiset		1	1	0,6
Yhteensä	37	136	173	100

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne

Vakituisen henkilökunnan keski-ikä, vuotta						
	Kunnanhallitus	Elinvoimalk	Perusturvatlk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä
Keski-ikä	54	49,5	50,6	46,8	51,9	46,5

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	6	6 %
30-39	19	19 %
40-49	20	20 %
50-59	35	35 %
60-64	19	19 %
65-	1	1 %
Yhteensä	100	100,0 %
Keski-ikä	55,3	

Henkilöstön poissaolot

	2017	2018
opintovapaa	344	51
hoitovapaa	339	212
koulutus, palkaton	164	167
työnantajan järjestämä koulutus		111
ylityöt	282	236
äitiysloma	279	192
vanhempainloma	762	303
sairausloma	2634	2227
lapsen sairaus	61	96
tht päivät	32	33
kuntoutus	5	34
vuosiloma	3898	3644
säästövapaa	41	13
toisen viran /toimen hoito (ulkop.)	15	335
toisen viran /toimenhoito (oma työnantaja)	575	650
perhevapaa /poissaolo pakottavista perhesyistä	48	17
oppisopimus	49	73
palkattomat (yksityinen)	499	739
työtapaturma	10	227
vapaa-ajan tapaturma		20
muu julkinen tehtävä (palkaton)	23	17
luvatun poissaolo	1	4
50-60 vuotis-/hääpäivä	3	5
isyysvapaa	43	30
Yhteensä	10460	9436

Poissaolot on ilmoitettu kalenteripäivinä.

Henkilöstötyön tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin. Henkilöstöilmapiiriä parannetaan ja vakiinnutetaan.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista sekoista

Henkilöstöriskit

Henkilöstön keski-ikä on vuoden aikana laskenut noin kolme vuotta. Viran- ja toimenhaltijoiden siirtyessä eläkkeelle avautuviin virkoihin on vaikea saada pätevää henkilöstöä, ongelma on erityisesti saamenkielisen henkilöstön kohdalla merkittävä. Palvelurakenne on ohut ja helposti haavoittuva.

Rahoitusriskit

Rahoitukselliseksi riskeiksi luetaan korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja luottoriskit. Korjausvelka, vanhat rakennukset ja uudet välttämättömät investoinnit muodostavat merkittävän riskin. Maksuvalmius on kunnalla tällä hetkellä hyvällä tasolla.

Kunnan takausvastuut	2018
Kiinteistö Oy Ringinvatro	2 183 746,16
Kuntien takauskeskus	7 090 487,00

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen. Valvonnan tarkoitus on myös ennaltaehkäistä ja todeta erehdyksiä, virheitä ja väärinkäytöksiä. Sisäisen valvonnan avulla tulee myös varmistaa organisaation eri tasojen yhteistyön riittävyys ja toimivuus. Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Kukin esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta.

Seuranta on luottamushenkilöille kuuluva sisäisen valvonnan osa. Seurannan keskeisiä tehtäviä on raportointivelvollisuus, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten seuranta.

Sisäinen tarkastus on valvonnan näkyvin osa. Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa, jossa tarkastuksen kohde tietää toimintansa olevan arvioinnin kohteena.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus nimeää toimikaudekseen sisäisen tarkastuksen toimikunnan. Toimikunta seuraa mm. kunnanhallituksen ohjeiden ja määräysten noudattamista. Lautakuntien tehtävänä on kontrolloida suunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista sekä seurata talousarvion toteutumista. Hallintokunnan päällikkö vastaa toiminnan johtamisesta sekä toiminnan tuloksellisuuden ja seurannan raportoinnista.

Kuntalain 14 §n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kunnan hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut:

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti (sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle).

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ja säännösten päivittämistä on käsitelty johtoryhmässä. Hallintokuntia on kehoitettu erityiseen tarkkuuteen talousarvion toteutumisen seurannassa ja kehoitettu ajoissa reagoimaan mm. tarvittavien ylitysoikeuksien hakemiseen. Lautakunnat, kunnanhallitus ja valtuusto ovat jokaisessa kokouksessa saaneet hallintopäälliköiden katsauksen ja arvion taloustilanteesta.

Kunnan tytäryhtiöiden talouden seurantaa on tehostettu ja talouden tervehtyttäminen on ollut erityistoimien kohteena.

Kunta vakuuttaa omaisuuden turvaavasti. Sijoitustoimintaa ei harjoiteta ja takauksia ei pääsääntöisesti ole annettu. Vanhat takaukset koskevat tytäryhtiöiden lainojen takauksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 014	2 751
Toimintakulut	-13 135	-12 238
Toimintakate	-10 121	-9 487
Verotulot	4 550	4 636
Valtionosuudet	6 896	6 856
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	2
Muut rahoitustuotot	4	7
Korkokulut	-47	-38
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	1 283	1 975
Poistot ja arvonalentumiset	-566	-551
Satunnaiset erät	2	0
Tilikauden tulos	719	1 424
Tilinpäätössiirrot		0
Tilikauden ylijäämä	719	1 424

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2018	2017
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,94	22,48
Vuosikate/Poistot, %	226,52	358,47
Vuosikate, euroa/asukas	1 041,23	1 590,51
Asukasmäärä	1 232	1 242
Verotulot, euroa/asukas	3 693	3 732
Valtionosuus, euroa/asukas	5 597	5 520

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuloslaskelman toimintakate kuvaa käyttötalouden menojen ja tulojen suhdetta, kuinka paljon käyttömenoja joudutaan tuottojen lisäksi kattamaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuodelta 2018 oli –10,121 milj. €.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Tilikausi 2018 oli 719 305,50 € ylijäämäinen.

Toimintatuottojen/toimintakulujen tunnusluku osoittaa kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Kunnan käyttötalouden tuloilla katettiin vuonna 2018 käyttötalouden menoja 22,94 %.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $=100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kaikki tunnusluvut, jotka perustuvat asukaskohtaiseen euromäärään, muuttuvat myös asukasluvun muutosten myötä.

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma

	2018	2017
	1000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1283	1 975
Satunnaiset erät	3	0
Tulorahoituksen korjauserät		
Investoinnin rahavirta		
Investointimenot	-597	-514
Rahoitusosuudet investointeihin		31
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	
Toiminnan ja investoinnin rahavirta	690	1 492
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-500	
Antolainasaamisten vähennykset	27	27
Antolainauksen muutokset	-473	27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 000

Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-654	-655
Lyhtyaikaisten lainojen muutos		-400
Muut maksuvalmiuden muutokset	741	36
Rahoituksen rahavirta	-386	8
Rahavarojen muutos	304	1 500
Rahavarat 31.12.	2639	2 335
Rahavarat 1.1.	2335	835

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v €	742	742
Investointien tulorahoitus %	214,73 %	403,74 %
Lainanhoitokate	1,90	1,84
Kassan riittävyys, pv	66,74	57,20
Asukasmäärä	1232	1242

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Samoin kuin tuloslaskelmassa, myös rahoituslaskelmassa luvut sisältävät vain ulkoiset rahan lähteet ja rahan käytön.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa.

Kunnan rahavarat vuoden lopussa olivat 2,639 milj. €. Vuoden ajalta kassan riittävyys suhteessa menoihin on ollut 66,74 päivää.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate
 $= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Rahavarat 31.12
 $= \text{Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset}$

Kassan riittävyys (pv)
 $= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €

PYSYVÄT VASTAAVAT	9 730	9 227	OMA PÄÄOMA	6 367	5 648
Aineettomat hyödykkeet	278	199	Peruspääoma	2 384	2 384
Aineettomat oikeudet	265	158	Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	106	106
Muut pitkävaikutteiset menot	13	41	Edell. tilik. Yli-/alijäämä	3 158	1 734
			Tilikauden ylijäämä	719	1 424
Aineelliset hyödykkeet	6 473	6 524	POISTOERO JA VAPAA-		
Maa- ja vesialueet	540	542	EHTOISET VARAUKSET	76	76
Rakennukset	5 273	5 304	Poistoero	76	76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	224	274			
Koneet ja kalusto	200	230			
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	235	174	PAKOLLISET VARAUKSET	7	7
			Muut pakolliset varaukset	7	7
Sijoitukset	2 979	2 504			
Osakkeet ja osuudet	1 475	1 473	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
			Valtion toimeksiannot		
Muut lainasaamiset	1 504	1 031			
			Muut toimeksiantojen varat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERASPÄÄOMA	6 690	6 525
Valtion toimeksiannot			Pitkäaikainen	3 774	4 453
Muut toimeksiantojen varat			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	3 773	4 452
			Muut velat	1	1
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 411	23	Lyhytaikainen	2 916	2 072
Vaihto-omaisuus	23	23	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	679	654
			Saadut ennakot	401	53
Saamiset			Ostovelat	517	381
Lyhytaikaiset saamiset	749	671	Muut velat	250	129
Myyntisaamiset	311	197	Siirtovelat	1 069	855
Lainasaamiset	15	1			
Muut saamiset	366	335	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 140	12 256
Siirtosaamiset	57	138			
Rahat ja pankkisaamiset	2 639	2 335			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 140	12 256			

Taseen tunnusluvut

	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	50,38	46,91
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,49	45,44
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 878	3 158
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 148	2 543
Lainakanta 31.12., 1000 €	4 452	5 106

Lainakanta 31.12., €/asukas	3 614	4 111
Lainasaamiset, 1000 €	1 504	1 031
Asukasmäärä	1232	1 242

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste %

=100*(Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus %

=100*(Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12

=Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12

=Sijoitukseen merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kokonaistulot ja –menot

Tulot	1 000 €	%	Menot	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	3 014	20,79	Toimintakulut	13 135	87,95
Verotulot	4 550	31,38			
Valtionosuudet	6 896	47,57			
Korkotuotot	2	0,01	Korkokulut	47	0,31
Muut rahoitustuotot	4	0,03	Muut rahoituskulut	1	0,01
Satunnaiset tuotot	3	0,02	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
Pysyvien vast.myyntivoitot			Pysyvien vast. myyntitappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin			Investointimenot	597	4,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2	0,01			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	27	0,19	Antolainasaamisten lisäykset	500	3,35
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			Pitkäaikaisten lainojen vähennys	654	4,38
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojenvähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	14 498	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	14 934	100,0 %

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Utsjoen kunnan kuntakonsernin rakenne:	Yhdistetty lkm	Ei yhdistetty lkm
Tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Ringinvatro Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	2	
Kuntayhtymät Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä Lapin Liitto Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	4	
Osakkuusyhteisöt ja muut Kiinteistö Oy Gálgogárdin Asunto Oy Rievanradnu Inarin Lapin Vesi Oy Kuntien Tiera Oy Kunnan Taitoa Oy		6
Yhteensä	6	6

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konsernitaseeseen nimellisarvomenetelmällä yhdisteltäviä tytäryhteisöjä on kunnassa kaksi; Kiinteistö Oy Ringinvatro ja Kiinteistö Oy Utsjoen virastotalo. Kuntayhtymiä on neljä; Lapin sairaanhoidopiiri, Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä, Lapin Liitto ja Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä. Osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Gálgogárdiniä ei ole alijäämäisen tuloksen vuoksi yhdistelty. Muita yhtiöitä Kaatopaikkayhtiö Öfasia, Asunto Oy Rievanradnu, Inarin Lapin Vesi Oy:tä, Kunnan Taitoa Oy:tä ja Kuntien Tiera Oy:tä ei ole yhdistelty.

Kuntakonserni muodostuu kirjanpitolain mukaisesta konsernista, joka muodostuu:

- emoyhteisöstä
- tytäryhteisöistä, joita ovat sellaiset osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt tai säätiöt, joissa kunnalla yksin tai yhdessä tytäryhteisönsä kanssa on määräamisvalta
- osakkuusyhteisöistä eli yhtiöistä, joissa kunnalla on 20–50 prosentin omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden ja osuuksien tuomasta äänimäärästä tai joissa kunnalla on rahoitusosuutensa kautta huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa
- kuntayhtymistä

Kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konserninjohton tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kunnanhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä säännöksiä ja viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu hallintosääntöön. Tiedonkulku tytäryhteisöjen ja kunnan välillä on pääsääntöisesti toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla, samoin ohjeiden antaminen yhteisöille. Konserninjohto, johon kuuluu kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, saavat säännöllisesti tietoa tytäryhtiöistä ja kummankin tytäryhtiön hallituksessa on ollut kunnanhallituksen jäseniä.

Kiinteistö Oy Ringinvatro

Kiinteistö Oy Ringinvatron tuloslaskelma

	2018	2017
Tuloslaskelma		
LIIKEVAIHTO	661 181,79	673 779,23
Liiketoiminnan muut tuotot	4 467,30	2 495,00
Materiaalit ja palvelut		
Ostot	-203 622,87	-182 429,38
Ulkopuoliset palvelut	-62 273,10	-69 586,07
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-265 895,97	-252 015,45
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-70 460,68	-39 234,90
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-12 545,71	-3 295,29
Muut henkilöstösivukulut	-3436,19	-4 606,82
Henkilöstökulut yhteensä	-86 442,58	-47 137,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-69 073,82	-70 923,19
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-69 073,82	-70 923,19
Liiketoiminnan muut kulut	-227 790,85	-158 510,29
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	16 445,87	147 688,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	1 014,58	422,38
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-9 249,06	-12 923,41
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 234,48	-12 501,03
Voitto/tappio ennen tilipäättösiirtoja ja veroja	8 211,39	135 187,26
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	8 211,39	135 187,26

Kiinteistö Oy Ringinvatron tase

	2018	2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	143 000,00	143 000,00
Kiinteistöjen liittymismaksut	53 692,40	53 692,40
Rakennukset	2 802 938,81	1 913 133,31
Koneet ja kalusto	18 262,17	10 914,75
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 017 993,38	2 120 840,46
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset, konserniin kuuluilta	138,19	2 937,42
Myyntisaamiset, muilta	21 164,68	21 943,12
Siirtosaamiset	57,23	3 777,16
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	21 360,10	28 657,70
Rahat ja pankkisaamiset	214 658,04	123 761,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	236 018,14	152 419,55
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 254 011,52	2 273 260,01
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	55 502,02	55 502,02
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-123 752,94	-258 940,20
Tilikauden voitto/tappio	8 211,39	135 187,26
Oma pääoma yhteensä	-60 039,53	-68 250,92
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Konserniin kuuluilta		
Pääomalaina	590 226,29	590 226,29
Lainat julkisyhteisöiltä	731 094,87	241 094,87
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	1 648 348,22	1 225 557,52
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2 969 669,38	2 056 878,68
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	177 057,66	134 405,98
Saadut ennakot	9 296,74	12 426,11
Ostovelat		
Konserniin kuuluilta	13 068,35	18 237,63
Muilta	65 035,22	37 908,26
Muut velat	71 684,40	70 222,24

Siirtovelat	8 239,30	11 432,03
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	344 381,67	284 632,25
Vieras pääoma yhteensä	3 314 051,05	2 341 510,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 254 011,52	2 273 260,01

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tuloslaskelma

	2018	2017
Tuloslaskelma		
KIINTEISTÖN TUOTOT	81 348	78 948,00
Vastikkeet	78 948,00	78 948,00
Käyttökorvaukset	2 400,00	
Vuokrat		
KIINTEISTÖN HOITOKULUT	-94 653,08	-72 819,50
Hallinto	3 651,70	3 603,51
Käyttö ja huolto	14 857,93	14 454,36
Ulkoalueiden hoito	3 174,40	3 331,60
Lämmitys	16 326,12	17 314,06
Vesi ja jätevesi	2 507,06	2 260,40
Sähkö ja kaasu	9 580,83	5 560,24
Jätehuolto	1 364,00	716,10
Vahinkovakuutukset	2 251,13	2 094,27
Kiinteistövero	10 585,86	10 815,23
Korjaukset	30 273,86	12 592,64
Muut hoitokulut	80,19	77,09
Hoitokate	-13 305,08	6 128,50
POISTOT		-9 552,32
Rakennuksista ja rakennelmista		9 140,61
Koneista ja kalustosta		163,34
Muista pitkävaikutteisista menoista		248,37
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-762,84	78,90
Muut rahoitustuotot	92,16	78,90
Muut rahoituskulut	855,00	
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-14 067,92	-3 344,92

TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-14 067,92	-3 344,92

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tase

	2018	2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	19 061,34	19 061,34
Rakennukset ja rakennelmat	904 921,21	904 921,21
Koneet ja kalusto	2 970,03	490,03
Muut aineelliset hyödykkeet	189 644,68	22 409,05
	1 116 597,26	946 881,63
SIJOITUKSET		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISSUUS		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Siirtosaamiset	2 195,65	2 051,53
	2 195,65	2 051,53
RAHOITUSARVOPAPERIT		
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Rahat ja pankkisaamiset	2 319,90	86 146,40
	2 319,90	86 146,40
	1 121 112,81	1 035 079,56

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	8 000,00	8 000,00
Rakennusrahasto	1 068 360,33	1 068 360,33
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-50 695,66	-47 350,74
Tilikauden voitto (tappio)	-14 067,92	-3 344,92
	1 011 596,75	1 025 664,67
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
PAKOLLISET VARAUKSET		
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoituslaitoksilta	100 000,00	
LYHYTAIKAINEN		
Siirtovelat	9 516,06	9 414,89
	1 121 112,81	1 035 079,56

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Tuloslaskelma		
Toimintatuotot	6 984	6 661
Toimintakulut	-16 933	-15 817
Toimintakate	-9 949	-9 156
Verotulot	4 550	4 636
Valtionosuudet	6 896	6 856
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3	3
Muut rahoitustuotot	6	9
Korkokulut	-57	-52
Muut rahoituskulut	-6	-5
Vuosikate	1 443	2 290
Poistot ja arvonalentumiset	-757	-741
Satunnaiset erät	2	0
Tilikauden tulos	688	1 550
Tilinpäätössiirrot	28	2
Vähemmistöosuudet	1	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	717	1 552
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2018	2017
Toimintatuotot/toimintakulut, %	41,24	42,11
Vuosikate/Poistot, %	190,67	309,24
Vuosikate €/asukas	1 170,93	1 843,83
Asukasmäärä	1232	1 242

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 443	2 290
Satunnaiset erät	2	0
Tulorahoituksen korjauserät	23	-1
Tulorahoitus	1468	2 289
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 876	-680
Rahoitusosuudet investointeihin	7	39
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3	0
Investoinnit	-1 866	-641
Toiminnan ja investointien rahavirta	-398	1 648
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		

Antolainasaamisten lisäykset	-500	0
Antolainasaamisten vähennykset	27	27
Antolainojen muutokset	-473	27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	925	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-662	-789
Lyhytaikaisten lainojen muutos	132	-400
Lainakannan muutokset	395	-189
Oman pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2	2
Vaihto-omaisuuden muutokset		-2
Saamisten muutos	-146	-38
Korottomien velkojen muutos	870	85
Muut maksuvalmiuden muutokset	722	47
Rahoituksen rahavirta		-115
Rahavarojen muutos	246	1 533
Rahavarat 31.12	2 961	2 715
Rahavarat 1.1.	2 715	1 182
		1 533

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	2018	2017
Investointien tulorahoitus, %	76,61 %	357,30 %
Lainanhoitokate	2,08	309,24
Kassan riittävyys (pv)	55,32	55,86

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	287	179
Muut pitkävaikutteiset menot	14	42
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3	2
Aineettomat hyödykkeet	304	223
Maa- ja vesialueet	709	711
Rakennukset	7 188	6 321
Kiinteät rakenteet ja laitteet	281	331
Koneet ja kalusto	286	304
Muut aineelliset hyödykkeet	193	26
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	269	207
Aineelliset hyödykkeet	8924	7 900
Osakkeet ja osuudet	1 094	1 093

Lainasaamiset	1 504	200
Sijoitukset	2 598	1 293
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	149	140
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	46	45
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 053	906
Saamiset	1 503	906
Rahoitusarvopaperit		2
Rahat ja pankkisaamiset	2 960	2 714
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 036	13 223
	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
Peruspääoma	2384	2 384
Arvonkorotusrahassto	106	106
Muut omat rahastot	886	969
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 092	-514
Tilikauden yli-/alijäämä	718	1 552
OMA PÄÄOMA	5 186	4 497
VÄHEMMISTÖOSUUDET	11	13
Eläkevaraukset	1	1
Muut pakolliset varaukset	110	86
PAKOLLISET VARAUKSET	111	87
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	150	143
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	6 821	5 756
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	1	1
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	961	801
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 795	1 925
VIERAS PÄÄOMA	10 578	8 483
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 036	13 223
Konsernitaseen tunnusluvut	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	52,49	34,29
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	42,23	35,73
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	42,91	36,37
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 809	1 038
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 469	836
Lainakanta 31.12., 1000 €	7 783	6 558
Lainakanta 31.12., €/asukas	6 317	5 280

Lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 504	200
Asukasmäärä	1 232	1 242

Vuokravastuut, konserni	2018	2 017
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.10.2027 asti	45 348,24	49 409,71
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 012,28	10 144,01
- sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	52 676,13	68 159,49
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	16 696,09	22 323,84
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0,00	0,00
Yhteensä	124 732,74	117 569,20

Kunnanhallituksen esitys tilikauden 2018 tuloksen käsittelystä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä toimintakertomuksessa.

Vuoden 2018 tilikauden tulos on 719.305,50 € ylijäämäinen. Taseessa on edellisten vuosien käyttämätöntä ylijäämää 3 158 457,91 euroa. Tilikauden ylijäämä kirjataan edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille.

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa on kuntalain 110 §:n mukaan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Utsjoen kunnan talousarviossa on hallintokunnittain määritelty tehtäväalueet, joiden talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton tasolla. Investointien määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttö talousosan toteutumisvertailu

Käyttötalouden tulos

	TP 2017	TA 2018	TA- muutok- set	Muutettu TA 2018	Toteu- tuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	46 436	55 000		55 000	52 332	-2 668
Toimintakulut	-696 513	-750 000		-750 000	-695 816	54 184
Toimintakate/Jäämä	-650 077	-695 000		-695 000	-643 484	51 517
SIVISTYSLAUTAKUNTA						

Toimintatuotot	1 156 550	1 100 656		1 100 656	1 206 075	105 419
Toimintakulut	-4 148 028	-4 342 766		-4 342 766	-4 139 909	202 857
Toimintakate/Jäämä	-2 991 478	-3 242 110		-3 242 110	-2 933 834	308 277
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 413 888	1 468 810		1 468 810	1 255 260	-213 550
Toimintakulut	-1 725 840	-1 707 129		-1 707 129	-1 785 922	-78 793
Toimintakate/Jäämä	-311 952	-238 319		-238 319	-530 662	-292 343
PERUSTURVALAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	588 105	627 950		627 950	696 936	68 986
Toimintakulut	-5 771 076	-6 479 188		-6 479 188	-6 297 971	181 217
Toimintakate/Jäämä	-5 182 971	-5 851 238		-5 851 238	-5 601 035	250 203
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	39 119	46 600		46 600	51 098	4 498
Toimintakulut	-232 969	-263 100		-263 100	-258 046	5 054
Toimintakate/Jäämä	-193 850	-216 500		-216 500	-206 948	9 552
PROJEKTIT						
Toimintatuotot	561 427	624 319	362 094	986 413	698 214	-288 199
Toimintakulut	-717 622	-901 945	-421 549	-1 323 494	-903 575	419 919
Toimintakate/Jäämä	-156 195	-277 626	-59 455	-337 081	-205 361	131 719
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	3 805 525	3 923 335	362 094	4 285 429	3 959 915	-325 513
Toimintakulut	-13 292 046	-14 444 128	-421 549	-14 865 677	-14 081 239	784 438
Toimintakate	-9 486 521	-10 520 793	-59 455	-10 580 248	-10 121 324	458 924
Verotulot	4 635 665	4 515 000		4 515 000	4 550 066	35 066
Valtionosuudet	6 856 460	6 765 000		6 765 000	6 896 465	131 465
Rahoitustuotot ja -kulut	-30 184	-48 265		-48 265	-42 411	5 854
Verot + VOS	11 461 941	11 231 735		11 231 735	11 404 120	172 385
VUOSIKATE	1 975 419	710 942		651 487	1 282 796	631 309
Poistot ja arvonalentumiset	-551 071	-535 000		-535 000	-566 306	-31 306
Satunnaiset erät					2 815	2 815
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 424 348	175 942		116 487	719 305	602 818

Käyttötalous	Toimintakate		Ero eur	Osuus kuntataloudesta
	TA 2018	TOT 2018		
Kunnanhallitus	-695 000	-643 484	51 516	6,36 %
Sivistyslautakunta	-3 242 110	-2 933 834	308 276	28,99 %
Tekninen lautakunta	-238 319	-530 662	-292 343	5,24 %
Perusturvalautakunta	-5 851 238	-5 601 035	250 203	55,34 %
Elinvoimalautakunta	-216 500	-206 948	9 552	2,04 %
Projektit	-277 626	-205 361	72 265	2,03 %
Käyttötalous yhteensä	-10 520 793	-10 121 324	399 469	100,00 %

Käyttötalous tehtävälueittain

Kunnanhallitus

Vaalit (105)

Toimielin Keskusvaalilautakunta
Tulosalueen nimi Vaalit
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot		2 500			2 400	-100
Toimintamenot	-5 642	-5 250			-4 360	-890
Netto	-5 642	-2 750			-1 960	790
Poistot						
Vyörytyserät	-510				-556	-556

Vuonna 2018 järjestettiin presidentinvaalit.

Tarkastustoimi (115)

Toimielin Tarkastuslautakunta
Tulosalueen nimi Tarkastustoimi
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-8 061	-12 250		-12 250	-9 656,15	-2 594
Netto	-8 061	-12 250		-12 250	-9 656,15	2 594
Poistot						
Vyörytyserät	-141				-209	-209

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta ohjaa tilintarkastusta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuusto on valinnut Oy Auditor Ab:n. Tilintarkastajana toimi Hilikka Ojala. Vuonna 2018 tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa.

Yleishallinto (120)

Toimielin Kunnanhallitus
Tulosalueen nimi Kunnanhallitus
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	46 436	52 500		52 500	49 932	-2 568
Toimintamenot	-682 809	-732 500		-732 500	-681 799	50 701
Netto	-636 373	-680 000		-680 000	-631 867	48 133
Poistot	-44 317				-30 440	-30 440
Vyörytyserät	299 848				308 491	308 491

Valtuusto kokoontui vuoden 2018 aikana yhteensä neljä kertaa, käsiteltyjä asioita oli 50. Valtuuston keskeisimpiä päätöksiä olivat mm. Utsjoen kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2017-2021, maan myynnin ja vuokrauksen perusteet, vuoden 2017 tilinpäätöksen hyväksyminen, sivistystoimen palveluverkko- ja toimitilaselvityksen laatiminen, kunnan tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2019 ja kiinteistöveron vahvistaminen vuodelle 2019.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2018 10 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 166. Oikaisuvaatimuksia tehtiin kunnanhallitukselle yhteensä 0 kpl.

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokousten valmistelun ja päätösten täytäntöönpanon lisäksi yleishallinnossa huolehditaan kunnan keskitetyistä tukipalveluista hallintokunnille. Näitä ovat mm. puhelinvaihe, postitus, kopiointi, asiakaspalvelu/ neuvonta, arkistointi, tietoverkon ylläpito sekä muut ict-palvelut. Lisäksi yleishallinnon kustannuksissa ovat tarkastustoimen menot, tulkkipalveluiden menot, työterveyshuollon ja muiden henkilöstöpalveluiden menot, valtiolle korvattavat verotuskustannukset, yhteistoimintamenot Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään, Suomen Kuntaliittoon ja Lapin Liittoon sekä vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuvat menot. Yleishallinnon kustannuksissa ovat myös ostopalveluna Taitoa Oy:ltä hankittavat henkilöstö- ja taloushallinnon menot. Keskushallinto avustaa hallintokuntia henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävissä sekä ohjelmistojen käyttämisessä.

Kestävä kuntatalous

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Kunnan investointien suunnitelmallisuus	Kiinteistöjen käyttö- ja korjaussuunnitelman laadinta investointiesitys	Käyttö- ja korjaussuunnitelma sekä investointiesitys	Käyttö- ja korjaussuunnitelman pohjalta on tehty toteuttamiskelpoinen investointiesitys	
Kunnan omistamien kiinteistöjen ja kiinteistöyhtiön hallinnoinnin tehostaminen	Laaditaan selvitys	Selvitys	Päätetään toimenpiteet selvityksen pohjalta	Selvitys laadittu, mutta päätöksenteko on siirtynyt seuraavalle vuodelle

Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
------------------	--------------	--------------------------------	-------------	-------------------------

Edunvalvonta: Julkinen liikenne Maakuntakaava Sote, Maku Ylikunnallinen yhteistyö	Aktiivinen osallistuminen valmistelutyöryhm issä ja sidosryhmissä	Utsjoen kunnan elinvoimaa edistävien tavoitteiden toteutuminen	Edunvalvonta tuottaa alueelle elinvoimaa	Edunvalvontaa Maakuntakaavoituk sen ohjausryhmässä, sote- ja maakuntaudistuks en työryhmissä ja PohjoisLapin alueyhteistyö kuntayhtymässä
Kuntaimagon vahvistaminen – ulkoisen viestintä	Ulkoisen viestinnän toimintasuunnitel man laatiminen ja oimeenpano	Viestinnän toimintasuunnitel man mukainen toiminta	Utsjoen ulkoinen näkyvyys paranee ja on hyvä	
Elinkeinojen ja yritysten toimintaympäristö n kehittäminen	Elinkeinostrategia n pohjalta laaditaan elinkeino-ohjelma, jonka toteutukseen haetaan hankerahoitus	Elinkeino- ohjelman toteutus	Elinkeino- ohjelman toimeenpanoa tukeva hanke käynnistyy	
Asuntotilanteen parantaminen	Asuntotuotannon käynnistymisen edellytysten tukeminen	Asuntotuotanto	Asuntotuotanto käynnistyy vuoden 2018 aikana	Asuntotuotanto aloitettu vuoden 2018 aikana

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Sähköisten palveluiden käyttämöhdöllisuu ksia parannetaan mm. ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja	Kuntadigi – hankkeella tuetaan sähköisten palveluiden kehittämistä	Kunnan sähköisten palveluiden määrä	Sähköisten palveluiden tarjonta ja käyttö kasvaa	
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen päättökentekopro sesseihin	- Kyläkerrosten vakiinnuttaminen - Mahdollistetaan palautteen antaminen ja aloitteiden tekeminen	Kyläkeskuksissa toteutettavat kyläillat Palautteen ja aloitteiden määrä	Kyläilta / vuosi Palautteen ja aloitteiden määrä kasvaa	Kyläillat järjestetty kaikissa kylissä. Kuulemistilaisuudet kuntalaisille monitoimitalojen suunnitelmista, hankkeissa järjestetty kuntalaisten kuulemistilaisuuksia

Kunnan palveluiden ja toiminnan kehittäminen paikalliseen kulttuuriin pohjautuen	Henkilöstön perehdyttäminen Toimenpiteet henkilöstön kielitaidon parantamiseksi	Perehdytysoppaan mukainen perehdytys Kielikoulutukset	Perehdyttäminen tapahtuu perehdytysoppaan mukaisesti -kielitutkintojen määrä kasvaa	Perehdytysoppas käytössä. Kielillisää maksetaan valtuuston päätöksen mukaisesti.
--	--	--	--	--

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Parannetaan ulkoista ja sisäistä viestintää viestintäsuunnitelman mukaisella toiminnalla	Sisäinen tiedottaminen Intranetin käyttöönotto Esimies- ja kanslisti-infojen käyttöönotto Ulkoisen tiedottaminen Kotisivujen uudistaminen sosiaalisen median käyttö	Intranet Infotilaisuudet - Uudistetut kotisivut - Facebook	Intranetin käyttöönotto ja käyttöönottoon liittyvä Koulutus Järjestetään 2 krt / v. hallinnon vuosikellon mukaisesti Kotisivut käytössä Facebook käytössä	Intranet on avattu, kolutusta järjestetään ja sisältöä rakennetaan ja lisätään vuoden 2019 aikana. Kotisivujen suunnittelu tehty, käyttöönotto vuoden 2019 aikana. Facebook käytössä tiedottamisen välineenä.
Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutussuunnitelman mukaisesti	Henkilöstön koulutussuunnitelmat hallintokunnittain	Henkilöstökoulutus-suunnitelma	Henkilöstön koulutussuunnitelmat laadittu hallintokunnittain	Koulutussuunnitelmia laadittu kehityskeskustelujen perusteella.
Työhyvinvointijohtamisen kehittäminen ja vahvistaminen	Työhyvinvointisuunnitelman laadinta ja sen mukainen toiminta	Työhyvinvointikyselyt sairaspoissaolot	Työhyvinvoinnin parantuminen mm. sairaspoissaolojen vähentyminen, työtyytyväisyyden taso paranee	

Henkilöstö	TP2018	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihiteeri	1	1	1	1	1
Kanslisti	2	2	2	2	2
Yhteensä	4	4	4	4	4

Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinto (200)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Sivistystoimen hallinto
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot					1 030	1030
Toimintamenot	-121 862	-115 116		-115 116	-143 494	-28 378
Netto	-121 862	-115 116		-115 116	-142 464	-27 348
Poistot						
Vyörytyserät	-3 939				4 191	4191

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuonna 2018 yhteensä 6 kertaa. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 148 asiaa. Salassa pidettävistä asioista on pidetty yhteensä kolme kokousta, joissa on käsitelty 16 asiaa.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia asioita: edellisen vuoden toiminta- ja talouskertomukset, talouden seuranta, viran- ja toimenhaltijoiden valinnat, oppilaiden koulunkäyntiin ja kuljetuksiin liittyviä asioita, ym. koulujen rutiiniasioita sekä seuraavan lukuvuoden toimintasuunnitelmat ja talousarvioesitykset.

Valtuuston vuonna 2017 perustamat kielijaostot ovat kokoontuneet vuonna 2018 seuraavasti: saamenkielinen jaosto ei kertaakaan, suomenkielinen jaosto kaksi kertaa. Jaostoissa on käsitelty mm. koulujen työsuunnitelmia sekä opetussuunnitelmaan liittyviä asioita.

Sivistystoimistossa on toiminut kaksi työntekijää, sivistysjohtaja-rehtori ja kanslisti.

Sivistysjohtajan virkaan kuuluu Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen rehtorin tehtäviä sekä kansalaisopiston rehtorin hallinnolliset tehtävät sekä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen johtaminen.

Sivistyspalvelut – yhteiset

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Terveet ja toimivat toimitilat	Kuntokartoitus yhteistyössä teknisen toimen kanssa	Kartoitukset tehty	Kiinteistön kunto tiedossa	Sivistystoimen kiinteistöjen kuntokartoitukset on tehty
Moniammatillisen yhteistyömallin kehittäminen lasten, nuorten ja lapsiperheiden matalankynnyk-	Toimintamalli kehitetään yhteistyössä perusturvan ja sivistystoimen kanssa	Toimintamalli	Toimintamallin kehittäminen vuoden 2018 aikana	Siirretty viranhaltijatilanteen vuoksi

sen palveluiden kehittäminen				
Henkilöstökoulutus	Henkilöstökoulutus-suunnitelman toteuttaminen	Koulutusten toteutuminen	Koulutukset toteutettu vuoden 2018 aikana	Osittain toteutunut
Sivistyspalveluiden sisäisen yhteistyön kehittäminen Nivelvaiheet – siirtymät, yhteistyön kehittäminen (varhaiskasvatus, esiopetus, ala-aste, yläaste jne.)	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintamalli kuvataan ja otetaan käyttöön	Toimintamalli ja sen käyttöönotto	Toimintamalli kuvattu ja otettu käyttöön Karigasniemellä ja Nuorgamissa	Toimintamalli käytössä.

Perusopetus (210)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Perusopetus
Tilivelvollinen Rehtori, sivistysjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	871 398	830 800		830 800	909 685	78 885
Toimintamenot	-2 615 356	-2 618 716		-2 618 716	-2 524 694	94 022
Netto	-1 743 958	-1 787 916		-1 787 916	-1 615 009	172 907
Poistot	-12 397				-24 612	-24 612
Vyörytyserät	-85 137				86 419	86 419

Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärät

Koulu	2018-2019	2019-2020
Utsjokisuun koulu	76	71
Karigasniemen koulu	48	48
Nuorgamin koulu	15	12
Esi- ja perusop. yht.	139	131

Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain

		TP2016	TP2017	TA2018
Utsjokisuu	brutto	16 235	17 839	16 800
	netto	11 265	12 557	11 667
Karigasniemi	brutto	18 574	19 657	20 090
	netto	11 615	11 113	12 474
Nuorgam	brutto	20 982	19 041	20 145
	netto	18 125	16 125	16 778

Lopullisia kustannuksia vuodelle 2018 ei voida esittää ennen tilinpäätöksen valmistumista. Utsjoen kunnan kotikuntakorvauksen perusosa oli 6 511,92€ oppilasta kohden. Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen palkkauskustannuksiin opetuksen järjestäjä saa 100 %:n valtionavun syntyneiden kustannusten mukaan. Yksikköhintana on keskimääräinen tuntihinta. Vuoden 2018 lopullinen valtionapu oli 854 044 €. Vuodelle 2019 valtionapua on arvioitu saatavan 798 700 €; tiedot kerätään maaliskuun aikana.

Utsjokisuun koulujen toimintakertomus

Tuntikehys:

suomenkielinen 145,5 h
 saamenkielinen 162,5 h
 Ylimääräisenä oppiaineena viroa 2h / vk, ruotsia 2h / vk

Sisältäen erityisopetusta 17 vh
 (su-erityisopetus 5 vh, sm-erityisopetus 12vh)

yht. 308 vh

Utsjokisuun koulussa toimii suomenkielinen esiopetus (yhdessä 1.-2. luokkien kanssa), alakoulun saamen- ja suomenkieliset luokat sekä yläkoulun saamen- ja suomenkieliset luokat. Lukuvuoden loppuajaksi keväällä esiopetusta siirrettiin myös saamen 1. luokan yhteyteen. Oppilasmäärä on 76 oppilasta, eikä se muuttunut lukuvuoden aikana. Muutama oppilas lähti ja vastaavasti muutama tuli oppilaaksi kesken lukuvuoden.

Opetushenkilöstöä kouluilla oli 21. Kaksi kouluavustajaa ja koulunkäynninohjaaja oli käytössä lukuvuoden alussa. Koululla oli käytössä koko lukuvuoden ajan koulukuraattori, joka toimi myös Karigasniemen ja Nuorgamin kouluilla kahtena päivänä viikossa. Toiminnasta vastasi rehtori, joka oli myös saamelaislukion rehtori.

Lukuvuoden aikana jouduttiin siirtymään sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin alakoulun osalta melko pian koulun alettua syksyllä 2018. Ongelmia oli ollut jo kevään 2018 aikana ja aiemminkin. Peruskoulun yläasteen opetusta siirrettiin myös tarpeen mukaan muualle. Haasteita riitti sopivien väistötilojen löytämisessä läheltä. Oireita saavat henkilöt voitiin kuitenkin aika pikaisesti siirtää muualle. Periaatteena siirroissa oli, ettei yksittäistä opettajaa luokkineen siirretä yksin työskentelemään minnekään – vaan kahdestaan. Tämä on turvallisuuden, kouluarjen muutostilanteiden ja jaksamisen kannalta tärkeää. Väistötiloihin siirrot vähensivät sekä opettajien että oppilaiden sairaspöissaoloja.

Väistötilana toimi koko lukuvuoden ajan myös Norjan puolella oleva Sirman koulu. Siellä on kuljettu perinteisesti kerran viikossa koko saamen alakoulun voimin ja vastaavasti Sirmalaiset ovat tulleet Utsjoelle kerran viikossa. Lukuvuonna 2018-2019 Sirmassa kulkupäiviä oli neljä. Saamen 1.-2. siirrettiin Utsjoella sijaitsevaan väistötilaan samalla kun opintovapaalla ollut opettaja tuli töihin kevätlukukauden alussa. Saamen 5.-6. luokka kävi Sirmassa vain keskiviikkoisin.

Utsjoen uuden monitoimikoulurakennuksen suunnitteluun osallistuttiin kaikissa suunnittelun vaiheissa ennen urakkakilpailutuksen jättöä. Kävimme myös tutustumassa uusiin kouluihin Rovaniemellä yhdessä teknisen toimen ja kunnan johdon kanssa. Tämä antoi paljon näkemyksiä ja tietoa uuden koulun suunnitteluun.

Lukuvuoden aikana oli tapahtumapäiviä erittäin paljon. Kaikki työsuunnitelmassa olevat toteutettiin ja lisäksiäkin tuli. Lukuisia vierailijoita kävi koululla ja musiikki- ja urheilutapahtumia järjestettiin. Oppilaat osallistuivat näihin innolla. Saimme jopa eduskunnan puhemieseltä kiitoskirjeen, jossa hän oli tyytyväisyydellä ottanut vastaan Avaruuspäivänä oppilaiden rakentaman ”rauhanraketin” ja laittanut sen kunniapaikalle työpöydälleen. Oppilaita 4.

vuosiluokalta kävi myös pääministerin itsenäisyyspäivän vastaanotolla Säätytalolla. Voisi olla paikallaan tulevaisuudessa karsia tapahtumapäiviä ja ottaa tilalle monialaisia oppimiskokonaisuuksia, joissa tiettyjen teemojen ja ilmiöiden parissa työskenneltäisiin koululla esimerkiksi viikko joka aineessa. Vastaavasti kyseisellä viikolla esillä olleita asioita ei tarvitsisi käydä erikseen oppitunneilla. Luontevia teemoja voisivat olla luonto sekä paikalliset elinkeinot ja kulttuuri.

Karigasniemen koulun toimintakertomus

Karigasniemen koulussa oli kolme saamenkielistä ja yksi suomenkielinen luokanopettaja. Lisäksi koulussa oli 5 määrääikaista tuntiopettajaa, kolme lehtoria, joista yksi saamenkielinen, sekä erityisopettaja. Suomenkielisen opetuksen puolella toimi yksi kokopäiväinen luokka-avustaja. Hänen tehtäviinsä kuului myös keväällä iltapäiväkerhon vetäminen. Yksi opettaja on vastannut kunnan koulujen priimuksesta.

Koulumme painopisteinä syyslukukaudella 2018, korostuivat uuden OPS:in muutokset laaja-alaisessa oppimisessa, työskentelyssä ja formatiivisessa arvioinnissa. Panostetaan arjen hallintaan, keskittyen perustehtäviin. Tavoitteena oli myös lisätä mahdollisimman paljon rauhallista arkea ja tavallisia koulupäiviä. Yhtenä tavoitteena oli myös liikkuvan koulun tuominen kouluarkeen. Ajatuksena oppilaiden ja opettajien hyvinvointi.

Koulutyön ohella vuoden aikana on ollut erilaisia tapahtumia ja retkiä. Retkiä tehtiin lähimaastoon, Ailikkaan poroerotusaidalle, pidettiin koko koulun kalastuspäivä Mustakoskella ja kävimme Inarissa Ijahis Idja-tapahtumassa. Opetustyössä on huomioitu liikenneturvallisuus-, lapsenoikeuksien, sekä eläinten-viikko.

Olemme osallistuneet myös nälkäpäiväkeräykseen ja taksvärkkiin. Helmikuussa saamelaisen kansallispäivänä koulussamme valmistettiin saamelaisia perinneruokia. Karigasniemen koulussa on toiminut myös Uumajan yliopiston kanssa yhteistyössä toteutettu saamenkielinen kirjoitusprojekti työpajoineen.

Yläkoululaiset ovat tutustuneet myös yrittäjyyteen ja tutustuneet työelämään.

Syksyllä yläkoulun oppilaat osallistuivat yökouluun, joka oli osana monialaista oppimiskokonaisuutta, jossa aiheena oli koululaisen hyvä elämä. Osa oppilaista osallistui myös Inarissa järjestettyyn saamelaisnuorten taidetapahtumaan.

Koululla ilmenneet sisäilmaongelmat toivat haasteita koulutyöhön.

Nuorgamin koulun toimintakertomus

Kevät 2018

Oppilaita Nuorgamin koulussa oli 16. Henkilökuntaa: Opettajina Paulus Keskitalo, Sisko Länsman ja Marja Pyhtilä (kevät 2018), Taina Ek (syksy 2018), osa-aikainen keittäjä, luokka-avustaja ja iltapäiväkerhonohjaaja ja siivoaja. Kerran kuussa kävi erityisopettaja Utsjoelta. Syksyllä erityisopetuksen hoiti Taina Ek.

Kevään 2018 tapahtumia:

9.2. Utsjoella: Teatterityöpaja 4-6 luokille ja 0-3- luokat kävivät luistelemassa. Lopuksi kaikki kävivät uimassa. 28.2. Laskiaismäki. 3.3. Koulukuvaus. 6.4. Koulujen väliset hiihtokilpailut. Karigasniemessä. 8.4. Työlauantai: Hiihto- ja pilkkiretki Skaidijärvelle. 12.4. Hiihtoretki vaaran takaa Fielbmajärvelle ja sieltä vanhalle ralliradalle. 13.4. Pääsiäiskirkko rukoushuoneella. 18.4. Ortodoksinen Jumalanpalvelus Ivalossa, meiltä lähti yksi oppilas. 28.4. Naamiaiset. 3.5. Vierailu Tanan meijerissä. 31.5. Kevätjuhla. 1.6. Kevätkirkko ja pyöräretki. 3.6. Aamupala koululla ja todistusten nouto.

Koulumme 5-6 luokat olivat mukana Lapin Yliopiston Fy-Ke työpajoissa. Eli he saivat opetusta

joidenkin ilmiöiden kokeiluun netin välityksellä ja tekivät kokeet ja kuvasivat ne.

Syksy 2018

Koulu alkoi tiistaina 14.8. Tuntiopettajaksi saimme erityisopettaja/luokanopettaja/erityislastentarhanopettaja Taina Ek:n, muuten henkilökunta pysyi samana, kuin keväällä 2018.

Syksyn 2018 tapahtumia:

17.8. Ijahis Idja. 28.8. Kalastuspäivä ”kaatopaikan” lammella ja läpi kulkevalla joella. 31.8. Art&Meditatio –ryhmä, jossa taiteilijoita useasta Euroopan maasta, piti työpajoja ja samalla kodin ja koulun päivä. Vanhempia ja kyläläisiä. 11.9. Puolukkaretki Kaldasjoelle. 20.-21.8. Nälkäpäiväkeräys koko koulun voimin. 25.9. Liikennepäivä Utsjoella ja samalla reissulla uimme. 11.10. vierailimme Jouluvuonon Elkem Tana kaivoksella ja Tenojokisuussa retkeilemässä. 15.-17.10. Erotuskoulua Skalluvaarassa. Nuorgamin oppilaat tulivat yökouluun 16.-17.10., jonka jälkeen kaikki lähtivät kahden päivän syyslomalle.

Koulussa oli vesivahinko ja tämän vuoksi oltiin osittain väistötiloissa, mikä toi haasteita koulunkäyntiin ja sen suunnitteluun.

Koko koulun yhteinen joulujuhla oli 19.12. Koululaisjumalanpalvelus pidettiin rukoushuoneella 20.12. ja todistukset haettiin 21.12.

Sivistyspalvelut: koulut – perusopetus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Ops-uudistus ops-uudistuksen loppuun saattaminen	Uuden opetussuunni- telman päivittäminen ja jalkauttaminen	Toiminnan muutos uuden ops:n tavoitteiden mukaiseksi	Toimitaan uuden ops:n mukaisesti	Opetussuunnitelma an liittyviä koulutuksia järjestetty.
Uudistuksen edellytt oppimateriaalihankin	Digitaalisen materiaalin hankinta – tietoa vaihtoehtoista ja hankintasuunnitel ma	Hankintasuunnitel ma	Hankintasuunnitel ma valmis 2018	Suunnitelma kesken.
Tarvittavan laitteiston hankinta (tvt / atk)	Tarvittavat laitteistohankinnat - investointisuunnit elma	Investointisuunnit elma	Investointisuunnit elma toteutettu	Investoinnit siirretty uusien monitoimitalojen investoinneiksi.
Opettajien kelpoisuus	Opettajatarpeen kartoitus	Kartoituksen tekeminen	Tarpeet tiedossa	Opettajatilanne on selvillä. Osa rekrytoinneista on tuottanut tulosta.
	Rekrytointi	Tarvittavien virkojen	Onnistunut rekrytointi	Koulutushankkeisiin osallistutaan.

	Opettajien kelpoisuuden edistämisen suunnitelma ja täydennyskoulutus yhteistyö	perustaminen/auki julistaminen Yhteistyöhankkeen osallistuminen	Täydennyskoulutussuunnitelma	
Yrittäjyyskasvatus – yhteinen hanke elinkeinotoimen kanssa	Käynnistetään hankesuunnitelmaa elinkeinotoimen kanssa	Hankesuunnitelma	Yhteinen hanke vuonna 2018	Hanke on toiminnassa.
Kodin ja koulun välisen yhteistyön kehittäminen (vanhempien kuuleminen)	Wilman käytön laajentaminen kodin ja koulujen välisessä yhteistyössä	käyttöaste	Wilman käyttö lisääntyy kodin ja koulun välisessä viestinnässä	Koulutusta on lisätty.
Ohjelmistojen käytettävyyden kehittäminen	Wilman, Kurren ja Primuksen ohjelmien käyttövalmiuden parantaminen (asetukset, perustiedot) Ohjelmistoihin liittyvä koulutus (primus, wilma, multikurre)	Ohjelmistojen käytettävyys Koulutusten toteutuminen	Opetushenkilöstö voi hyödyntää käytettävissä olevia ohjelmistoja tarvittavilta osin Koulutukset toteutettu vuoden 2018 aikana	Koulutukset siirtyneet vuodelle 2019 henkilöstöressurssien vaihtuvuuden vuoksi.
Opetuksen ja johtamistyön resursointi	Johtamis- ja esimiestyön hallintomallin päivittäminen	Päivitetty hallintomalli	Malli päivitetty ja otettu käyttöön vuoden 2018 aikana	Siirtynyt vuodelle 2019 henkilöstöressurssien vaihtuvuuden vuoksi.
Oppilashuolto	Oppilashuollon kehittäminen lakimuutosten mukaiseksi Oppilashuolto-lain mukaisen kuraattoripalvelun tarjoaminen ja vakiinnuttaminen Koulupsykologipalvelun vakiinnuttaminen	Koulutukset ja työryhmät Vakituinen kuraattorin toimi perustettu Ostopalvelu sovittu	Päivitetty oppilashuoltosuunnitelma Onnistunut rekrytointi Palvelu saatavana joustavasti ja lain mukaisesti	Työn alla. Kuraattorin toimi vakinaistettu ja rekrytointi onnistunut. Psykologipalveluista ei ole saatu vakinaistettua.

Keskiasteen opetus (220)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Keskiasteen opetus- Saamelaislukio
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	45 862	39 700		39 700	28 396	-11 304
Toimintamenot	-405 030	-393 725		-393 725	-444 358	-50 633
Netto	-359 168	-354 025		-354 025	-415 963	-61 938
Poistot	-1 630				-1 630	-1 630
Vyörytyserät	-12 716				-11 464	-11 464

Utsjoen saamelaislukio on ainoa toisen asteen oppilaitos kunnassa. Lukion tavoitteena on taata paikkakuntamme nuorille mahdollisuus käydä kotoa käsin lukiota, joka antaa mahdollisuudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio tarjoaa myös paikkakunnan aikuisväestölle mahdollisuuden suorittaa lukio-opintoja.

Lukion opiskelijamäärä on vaihdellut vuosittain ikäryhmän suuruudesta johtuen: keväällä 2018 opiskelijoita oli 11 ja syksyllä 2018 9. Aineenopetusta lukiossa antaa 13 opettajaa, jotka kaikki ovat yhteisiä perusopetuksen kanssa. Kirjoitettavien aineiden kaikilla 9 opettajalla on opettajan kelpoisuus aineessaan. Opintojen ohjauksessa ja taito- ja taideaineissa oli myös kaikissa opettajan kelpoisuuden omaavat henkilöt, vaikka kaikilla juuri näihin aineisiin kelpoisuutta ei olisikaan.

Lukion rehtori on myös Utsjokisuun koulun 0-9 rehtori. Lukuvuoden aikana lukiolla ja peruskoululla ei ollut paikan päällä olevaa kanslistia, jolloin huomattava osa rehtorin työajasta meni myös kanslistin ja opettajien palkanlaskijan töihin. Selvää on, että tämä on poissa juuri lukion kehittämisestä, sillä pienimpien peruskoululaisten asiat menevät jo itseohjautuvien lukiolaisten edelle. Näin ei kuitenkaan jatkossa pitäisi olla. Markkinointiponnisteluja (esitteen päivitys ja vierailut) saatiin kuitenkin sen verran hyvin tehtyä, että lukuvuodeksi 2019-2020 on 1. luokalle tulossa 12 opiskelijaa.

Utsjokisuun uuden monitoimikoulurakennuksen suunnittelussa oltiin mukana ja huomioitiin lukion tarpeita saada oma erillinen osastonsa rakennuksesta. Myös asuntolauudisrakennus on tulossa, joka onkin välttämätön lukion kannalta pitkien etäisyyksien kunnassa. Henkilöstöä ja opiskelijoita osallistutettiin suunnitteluun.

Lukion tuntikehys lukuvuonna 2017 – 2018 oli seuraava:

Su yleisopetus yht. 90,5 vh + kertoimet 9,05 vh
 Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht. 15 vh + kertoimet 1,5 vh

Lukion tuntikehys lukuvuonna 2018 – 2019 oli seuraava:

Su yleisopetus yht. 85 vh + kertoimet 8,5 vh
 Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht. 11 vh + kertoimet 1,1 vh

Lukioresurssi oli lisäksi käytössä ja se määräytyy OVTES:in mukaisesti (7 §):

”Lukioresurssituntien määrä on lukiota kohden 14 viikkotuntia (aiemmin 20 viikkotuntia), johon lisätään 0,17 viikkotuntia (aiemmin 0,14 viikkotuntia) opiskelijaan kohden. Lukuvuoden 2016 – 2017 ajan lukioresurssi oli kuitenkin lukiota kohden 14,75, johon lisätään 0,17 viikkotuntia

opiskelijaa kohden. Lukioresurssia käytetään rehtorin ja opettajakunnan lukion tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeiksi pidettyihin työsuunnitelmassa opettajalle osoitettuihin töihin ja tehtäviin kuten ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen ja lukion päättötutkintoon kuuluviin suullisiin kuulusteluihin. Vaihtoehtoisesti voidaan päättää pienemmän resurssin käyttämisestä, jolloin kyseisiin luokan ulkopuolisiin tehtäviin käyttämätön viikkotuntimäärä on käytettävä opetustyöhön. Asiasta päätetään lukuvuodeksi kerrallaan.”

Lukioresurssi käytettiin opettajakunnan päätöksellä pääasiassa YO-tarkastuksiin, opiskelijoiden koulunkäynnin tukemiseen (mm. opinto-ohjaus) ja IT-taitojen kehittymisen mahdollistamiseen. Nämä olivatkin sähköisen YO-kirjoituksen koskettaessa keväällä 2019 kaikkia kirjoitettavia aineita järkevät kohteet. Taito- ja taideaineet eivät kuitenkaan jääneet huomioimatta.

Painopistealueiksi lukion aihekokonaisuuksista valittiin lukuvuodelle 2017-2018 Teknologia ja yhteiskunta sekä monilukutaito ja mediat.

Painopistealueiksi lukion aihekokonaisuuksista valittiin lukuvuodelle 2018-2019 Aktiivinen kansalaisuus (eduskuntavaalit kevät 2019) ja Teknologia ja yhteiskunta.

Koululla kävi ministerivieraita syksyllä 2018 ja alaikäisillä oli Varjoeduskuntavaalit. Sähköiset ylioppilastutkinnot olivat käytössä ensimmäistä kertaa kaikissa kirjoitettavissa aineissa keväällä 2019. Koejärjestelyt menivät hyvin ja oppilaitoksemme välttyi ylimääräisiltä häiriöiltä koetilaisuuksissa, jolloin opiskelijat pääsivät keskittymään itse kokeisiin. Lukuvuosi oli ensimmäinen, jolloin opiskelijat saivat käyttöönsä kannettavat ja kirjat maksutta.

Lukio osallistui saamelaisalueen kulttuurieriennoista suurimpiin Ijahis Idjaan syksyllä ja Skabmagovatiin keväällä. Yrittäjäteema oli esillä Lapin yrittäjien ja paikallisten yrittäjien toimesta. Avaruspäivän rakennettiin raketteja. Itsenäisyyspäivää ja saamalaisten kansallispäivää juhlistettiin lipunnostoilla ja koko koulun juhlalla aamulla. Lukuisia muitakin tapahtumia järjestettiin ja Rovaniemelle tehtiin opintoretki keväällä.

Koulumme on jatkanut yhteistyötä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Muutama opiskelijamme tekee kaksois- tai kolmoistutkintoa. Lisäksi koulutuskeskuksen Utsjoella järjestämät käsityökurssit on hyväksytty lukion soveltaviksi kursseiksi. Lukuvuoden aikana päätettiin neuvottelujen jälkeen yhteen sovittaa ja hyväksi lukea lukio-opinnoiksi jatkossa neljä musiikkikurssia Musiikkiakatemiasta.

Kirjasto- ja kulttuuritoimi (230)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kirjasto- ja kulttuuritoimi
Tilivelvollinen Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	71 410	83 980		83 980	80 229	-3 751
Toimintamenot	-222 756	-251 894		-251 894	-233 256	18 637
Netto	-151 346	-167 914		-167 914	-153 027	14 887
Poistot	-2 998				-11 992	-11 992
Vyörytyserät	-6 318				-6 586	-6 586

Kirjastopalveluja Utsjoella ovat tarjonneet edellisten vuosien tapaan kunnan pääkirjasto sekä Kaarasjoen ja Porsangin kanssa yhteinen kirjastoauto.

Henkilöstö:

Kunnankirjaston henkilötövuosia oli 2,83. Pääkirjaston henkilökuntaan vuonna 2018 kuuluivat 1 kirjastotoimenjohtaja ja 1 kirjastovirkailija. Kirjastolle palkattiin vakituinen kirjastovirkailija. Kirjastoauton henkilökuntaan kuuluivat 2 työntekijää, joiden Utsjoen osuus henkilötövuosina on 0,66.

Aukioloajat ja käyttäjät:

Kirjaston aukioloaika on talvella 30h/vko (1.9.-31.5.) ja kesällä 25h/vko (1.6.-31.8.). Aukiolotunteja oli yhteensä 1389. Kirjastoautolla oli pysäkkejä 35. Pääkirjastosta lainasi 545 asiakasta. Näistä auton lainaajia oli 177.

Koululaiskäyntikertoja oli keskimäärin 193 pääkirjastossa. 721 oppilasta opettajineen (113) kävi kirjastossa vuoden mittaan lukemassa ja lainaamassa aineistoa sekä kirjavinkkauksissa.

Kirjastossa aloitettiin satutunnit vuonna 2018. Satutunteja pidettiin yhteensä 10, joista 9 oli suomenkielisiä satutunteja. Saamenkielisiä satutunteja oli 1, jonka piti Ulla Pirttijärvi-Länsman. Yhteensä satutunneissa oli 84 lasta.

Kokoelmat ja hankinnat:

Kirjastoaineisto sisältää 28118 kirjaa, dvd-levyjä 161, musiikkiäänitteitä 778 kpl. Lehtiä tuli ilmaisjakeluna tai lahjoituksina 39 nimikettä. Tilattuja lehtiä oli 26, joista kirjastoautolle 9. Koko kirjastoaineiston lukumäärä on 29646 nimikettä. Tähän lukuun sisältyy myös edellä lueteltujen lisäksi muuta aineistoa kuten nuotteja, moniviestimiä, lp-levyjä ja karttoja.

Lainaus:

Kokonaislainaus oli 14067 kpl, mikä on 15% enemmän vuoteen 2017 nähden, jolloin kokonaislainaus oli 12183 kpl. Lisäksi kirjastoauton lainaus nousi 17% vuoteen 2017 nähden. Kaukolainoja muista kuin Lapin kirjastosta oli 80 kpl. Celia-kirjaston äänikirjoja lainattiin 103 kpl.

Muu toiminta:

Internet-päätteitä asiakaskäyttöön on 2. Tietokoneiden käyttökertoja á puoli tuntia, oli 807. Lisäksi Marketta Nilsenin "Nigá" taidenäyttely oli esillä koko kesän kirjastossa.

Kulttuuritoimi (2350)

Kulttuuritoimi on ollut mukana järjestämässä kulttuuritapahtumia. Tarjontaan on kuulunut teatteria, luentoja ja taidenäyttelyitä. Tapahtumia yhteensä 7.

Tapahtumat:

- Beaivvaš "Snofrid"
- Rovaniemen teatteri "Veljet keskenään"
- Harri Ahonen luento Pohjois-Skandinavian vaellusreitit
- Lohiriehen aikana teatteri
- Beaivvaš "Pippi Nallesuohku"
- Jukka Rysän muistonäyttely
- Sigga Marja Maggan luento

Tapahtumissa yhteensä: 212 hlöä

Tiedotus:

Kirjastolla, kulttuuritoimella ja elokuvateatteri Davvenástilla on omat facebook-sivustonsa. Lisäksi tapahtumista (esim. elokuvanäytökset) ilmoitetaan Inarilainen-lehdessä sekä Davvenástin omilla netti-sivuilla osoitteessa: davvenasti.fi

Elokuvatoimi (2360)

Utsjoen elokuvateatteri Davvenásti

Elokuvateatterissa toimii kaksi koneenkäyttäjää. Lisäksi on palkattu elokuvatoiminnan ohjaaja, joka valitsee elokuvat ja on yhteydessä sidosryhmiin.

Davvenastin toimintakertomus 2018

Elokuvateatteri Davvenástin ensimmäinen kokonainen vuosi oli hyvin toiminnantäyteinen pienen pohjoisen kunnan elokuvateatteriksi. Koko vuonna ilmoitettiin 89 elokuvanäytöstä, joista pitämättä jäi 21 näytöstä joko katsojien puutteen tai laiterikon vuoksi.

Alkuvuonna näytettiin saamelaisia lyhytelokuvia Sámi Filmmat-nimen alla. Lyhytelokuvailat sisälsivät kokoelman erilaisia saamelaisia lyhytelokuvia, muun muassa Marja Helanderin palkitun Maan sisällä linnut. Lyhytelokuvailat nousivat katsottuimpien elokuvien kärkeen.

Helmikuun lopussa järjestettiin teatterin viralliset avajaiset kutsuvieraille ja samaan aikaan yleisön kanssa avajaisia juhlittiin näyttämällä runsaasti elokuvia. Teatterin avajaisia varten teatteriin hankittiin kangasverhot pimennysverhojen lisäksi. Teatterin avajaisten tarjoiluista vastasi Utsjokisuun kyläyhdistys. Avajaisiin tuotettiin myös teatterin traileri, jonka kuvamateriaalin tuotti teatterin henkilökunta ja se sovitetiin Anna Näkkäljärvi-Länsmanin tekemään Davvenásti-teatterin joikuun. Traileri on nähtävillä Davvenástin kotisivuilla osoitteessa davvenasti.fi.

Juhannusviikolla teatteri oli mukana Áilegas Pop-Up-tapahtumassa esittäen vanhoja ja uusia Utsjoen matkailuvideoita nonstopnäytöksinä. Kesälomaakaan teatterissa ei varsinaisesti vietetty, vaan näytöksiä jatkettiin kesän läpi harvemmalla tahdilla. Kesällä teatteri sai omat kotisivut, koska Áilegas-keskuksen toiminta oleellisesti muuttui ja samalla teatterin vanha sivupohja poistui käytöstä. Elokuvateatteri Davvenásti muutti osoitteeseen davvenasti.fi.

Teatteri oli poissa käytöstä 31.8-20.9.-välisen ajan, sillä elokuvaprojektorin IMB-kortti särkyi sähkökatkosta käynnistyneen tapahtumaketjun tuloksena. Tämän jälkeen korjattiin teatterisalin sähkötöitä vastaamaan tarpeita paremmin ja erityisesti estämään laiterikot jatkossa.

22.10.-26.10. teatteri sai kauan kaivatun tarkkaamotilan. Väliseinä rakennettiin elokuvaprojektorin suojelemiseksi sekä katsojien elokuvaelämyksen parantamiseksi. Lisäksi salia muokattiin tulevaa Ailo – pienen poron suuri seikkailu- elokuvan kutsuvierasnäytöstä varten. Remontin jälkeen elokuvia näytettiinkin osin tuplavauhtia, jotta suunnitellussa aikataulussa pysytään, mutta toisaalta väliin jääneet näytöksetkin saadaan järjestettyä.

27.11. oli Ailo-elokuvan kutsuvierasnäytös Davvenástissa. Utsjoki on kuvauspaikkana nosteessa ja elokuvateatteri pyrkii vahvistamaan yhteistyötä eri kuvausryhmien kanssa.

Sivistyspalvelut -kirjasto ja kulttuuri

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Toimivat tilaratkaisut ja työergonomian kehittäminen Laitehankinnat	Salin kalustehankinnat Tiedonhankinnan ja opetuksen edellyttämät laitehankinnat	Hankinnan toteutuminen Hankinnan toteutuminen	Hankinnat käynnistyvät 2018, toteutuu muilta osin 2019-2020 Toteutuu v. 2018	Hankinnat siirretty odottamana toimitilapäätöksiä.
Kulttuuriin liittyvän palvelutarjonnan lisääminen	Selvitetään mahdollisuus lisätä henkilöstöresursseja kulttuuripalvelujen tuottamisen alueella hanketoiminnan kautta	Kulttuuritoimintaan liittyvä hankesuunnitelma	Hankesuunnitelma valmis	Siirretty odottamaan viranhaltijoiden vastuiden uudelleenmäärittelyä.
Kirjastoauton palvelutarjonnan laajentaminen tapahtumilla	Norja –yhteistyön kautta laajennetaan kirjastoauton palvelutarjontaa	Palvelutarjonnan määrä	Palvelutarjonta laajenee	Siirretty odottamaan päätöstä kirjastoauton jatkosta

Liikunta- ja nuorisotoimi (240)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tilivelvollinen Vapaa-aikasihteeri

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	24 266	15 850		15 850	22 490	6 640
Toimintamenot	-192 345	-207 258		-207 258	-187 280	19 978
Netto	-168 079	-191 408		-191 408	-164 790	26 618
Poistot	-26 337				-25 650	-25 650
Vyörytyserät	-4 069				-4 558	-4 558

Tavoitteet

Liikuntatoimen tavoitteena on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja tarvittaessa järjestämällä liikuntaa, huomioiden myös erityisryhmät. Liikuntatoimi on tehnyt yhteistyötä Tenon Voima ry:n, Ailigas Säaskien, Utsjoen Kuuhu ry:n, Kansalaisopiston, Sami Siida ry:n, SámiSoster ry, Kyläyhdistysten, MLL:n ja Utsjoen seurakunnan kanssa.

Kunnan liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen maksuvälineenä käyvät sekä Smartum-setelit että TyKy-setelit, seteleitä on käytetty aktiivisesti mm. uimahalli- ja kuntosalikäyntien maksamiseen.

Tapahtumia

- TRIMMI-kurssi, Uimahallin ja –henkilöstön turvallisuuskoulutus. 1.2.2018 (6 hlöä)
- Hiihtolomaviikon liikunnallinen päiväleiri vkolla 10 yhteistyössä urheiluseurojen kanssa Karigasniemellä, Utsjoella ja Nuorgamissa. Osallistujia keskimäärin 15–30 lasta. Toiminnassa musiikkiluistelua, jääpelejä, luistelun ohjausta, tekniikkarataa, makkaraa, lämmintä mehua, kahvia ja pullaa.
- Bofferointia – pehmomiekkailua ala-/yläkoululaisille tiistaisin kevät / syksy 2018
- Kuntonyrkkeilyä 10 kertaa keväällä 2018.
- Circuit –treeni kevät / syksy 2018 yhteensä 25 kertaa.
- Kehonhuoltoa kevät / syksy 2018 yhteensä 25 kertaa.
- Vesijumppa kevät / syksy 2018 yhteensä 25 kertaa.
- Prinsessajumppa eli eläkeläisten vesijumppa kevät / syksy 2018 yhteensä 25 kertaa.
- Naisten kuntosaliryhmä 10 kertaa syksyllä 2018.
- Ikäihmisten liikuntakerho syksy 2018 yhteensä 10 kertaa.
- Ikäihmisten liikuntapäivät maaliskuussa, lokakuussa, marraskuussa ja joulukuussa Utsjoella.

Utsjoen kuntosali

Kuntosalia on voinut käyttää uimahallin aukiolo aikoina 3€/kerta maksulla. Vapaasti, 12€/kk, 60€/6kk, 96€ vuosiavaimella, alennuksia hintoihin saavat eläkeläiset/opiskelijat. Vuoden 2018 aikana vuosiavaimia on vuokrattu noin 80 kpl. Lisäksi lyhyemmät avainvuokrat 1kk avaimet. Fysioterapiaryhmä on käyttänyt kuntosalia aktiivisesti asiakkaiden kuntouttamiseen kerran viikossa, noin 49 kertaa vuonna 2018, yhteensä 155 kävijää.

Käyttäjävihkon mukaan vuonna 2018 oli 3401 kävijää eli 431 kävijää enemmän kuin vuonna 2017. Kuukausittain kävijöitä on ollut 202 – 417. Tämän lisäksi kuntosalilla kävi toiminnallisia ryhmiä, joiden kaikkia kävijöitä ei ole laskettu tähän. Huomiona vielä, että kaikki käyttäjät eivät merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin, arviolta 15 % jättää merkitsemättä käyntinsä vihkoon. Kuntosalin käyttöaste on korkea ja se on erittäin tarpeellinen ja suosittu. Sydänyhdistys oli erittäin aktiivinen ja käytti kuntosalia ryhmänä noin 395 kertaa.

Nuorgamin kuntosali

Nuorgamin kuntosalilla vuoden 2018 aikana kävijöitä oli noin 925 kävijää. Kaikki eivät kuitenkaan merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin. Kuukausittainen kävijämäärä on ollut noin 80 kävijää/kk. Käyttöaste on kohtalainen, kuntosali on suosittu ja tarpeellinen liikuntapaikka.

Fysioterapia käytti aktiivisesti n. 28 kertaa Nuorgamin kuntosalia ohjauksissa vuonna 2018. Kuntosalilla on myös yleinen ohjattu kuntosaliharjoitteluryhmä kerran viikossa syksyllä 2018, harjoittelu on tehty kiertoharjoittelutyypisesti. Ryhmässä on vakituisesti noin 4 - 7 kävijää ja se on ollut todella tarpeellinen ja tykätty.

Karigasniemen kuntosali

Karigasniemen uudelle kuntosalille kuntosalivaimia on vuokrauksessa vuonna 2018 noin 80 kpl. Käyttö on ollut erittäin suosittua, uusien tilojen kävijätilastoja ei ole, mutta laskennallinen arvio on noin 1900 kävijää, sisältäen yksittäiset kävijät, ryhmät sekä fysioterapian. Kuukausittainen kävijämäärä on ollut noin 158 kävijää.

Njalla liikuntahalli

Karigasniemen uusi liikuntahalli avattiin 29.9.2016. Liikuntahalli toimii monipuolisena liikuntapaikkana kuntalaisille ja Karigasniemen kyläläisille. Njalla hallista löytyy videotykki ja valkokangas sekä äänentoistolaitteisto. Hallissa voi pelata monia sisäpelejä, tanssia, kiipeillä, voimistella sekä tehdä paljon muuta.

Varustetaso on erittäin hyvä ja laadukas. Liikuntahalli on ollut avajaisten jälkeen erittäin kovassa käytössä ja suorittu. Käyttöaste on jopa 70 tuntia viikossa. Paikallisille seuroille, järjestöille ja yhdistyksille liikuntasalin käyttö on ilmaista.

Lisäksi urheiluseurat, yhdistykset, järjestöt ja yksityiskäyttäjät sekä seurakunta ovat käyttäneet liikuntapaikkoja, uimahallia ja liikuntatiloja aktiivisesti sekä järjestäneet toimintaa. mm. perheliikuntaa, ampumahiihtoa, voimistelua, pallokerhoa, salibandyä, sulkapalloa, lentopalloa niin lapsille, nuorille ja aikuisille. Liikuntasalien ja tilojen käyttö on erittäin aktiivista kunnan kylissä.

Avustukset

Lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittäminen (6245)

Hankkeelle saatiin avustusta AVI:lta ja sillä kehitettiin monipuolisesti lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia ja järjestettiin toimintaa.

Hankkeessa toteutettiin liikunnan leiripäiviä joka kylällä, bofferointia eli pehmomiekkailua, lasten pallopelikerhoa ja nyrkkeilyä. Nuorgamissa järjestämään salibandyä ja nyrkkeilyä.

”Active Mix” liikunnan hanke (6235)

Hankkeelle haettiin avustusta ja saatiin avustusta AVI:lta ja sillä kehitettiin monipuolisesti kaikki ikäryhmät huomioiden sekä vähän tai ei ollenkaan liikkuvien yli 35-vuotiaiden liikkumista.

Hankkeessa toteutettiin mm. aikuisten lihaskuntoharjoitteita, ikäihmisten liikuntakertoja ja fyysientoimintakyvyn testejä, jumppaa, lasten ja nuorten jumppaa, tanssia, nyrkkeilyä sekä bofferointia eli pehmomiekkailua. Hankkeen kautta on järjestetty myös ikäihmisten liikuntapäiviä yhteistyössä vanhusneuvoston ja sosiaalitoimen kanssa.

Avustuksia haettiin 2018 aikana sivistystoimen projekteihin liikunnan ja nuorisotyön osalta:

- Liikunnallinen elämäntapa ”Liikkumalla terveyttä”
- Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta ”Aktiivinen vapaa-aika”

Henkilöstö

Vapaa-aikasihteeri, jonka työaika jakaantuu seuraavasti: nuorisotoimi 50 % ja liikuntatoimi 50 %.

Uimahalli

Uimahallin kävijämäärä nousi vuoden 2017 (3472) kävijästä 4273 kävijään vuonna 2018. Kesän matkailu on hiljentynyt, mutta tuottaa edelleen kävijöitä mukavasti.

Uimahallilla järjestettiin kerran viikossa Vesijumppaa ja Prinsessajumppaa eli eläkeläisten vesijumppaa. Vesijumppissa viikoittainen kävijämäärä oli noin 5-12 henkilöä.

Uimahallissa on toteutettu peruskoululaisten ja päiväkodin lasten uinninopetusta. Päiväkodeista, Suomen lapsia kävi uimassa 153 uimaria.

Saamen päiväkodin lapsia kävi 169 uimaria.

Sirman koulusta oli 2018 vuonna 19 kävijää.

Seurakunta käyttänyt toiminnassaan, leireillä ja rippileireillä uimahallipalveluja aktiivisesti hyödyksi, 42 hlö.

Iltapäiväkerho uinteja tuli vuodessa 79 kpl.

Terveyskeskuksen fysioterapian allasryhmä on toiminut ohjatusti viikoittain kevät- ja syyskaudella, osallistujia keskimäärin 8 osallistujaa/kerta, yhteensä 306.

Kunnan tuettuja uinteja käytettiin 95 kertaa.

Hengitysliitto HeLi:n / Allergia ja astmayhdistyksen uintikertoja 51.

Sámi Siida tarjosi jäsenilleen vuonna 2018 uinnit maanantaisin, tämä on näkynyt mm. lasten uimataidossa ja uimahallin kävijämäärässä, lapsia kävi uimassa 172 ja aikuisia 85.

Lukion uinteja 8 hlö.

Utsjokisuun koulu – yläkoulu suomi, 20 opp.

Utsjokisuun koulu – yläkoulu saame, 40 opp.

Utsjokisuun koulu – alakoulu suomi, 165 opp.

Utsjokisuun koulu – alakoulu saame, 242 opp.

Nuorgam koulu, 40 opp.
Nuorgam päiväkoti 16 lasta.

Karigasniemi koulu, 10 opp.

Käyttäjille uimahalli on ollut pääosin avoinna neljänä päivänä viikossa ajalla tammi-toukokuu 3-4 h/pv, ajalla kesä-heinäkuu 4 h/pv viitenä päivänä viikossa. Elo-joulukuussa uimahalli on ollut auki kolmena päivänä viikossa 4h/pv. Utsjoen kunnan uimahalli on kunnan väkeä eniten liikuttava taho. N. 25 % kunnan väestä ui uimahallissa joka kuukausi.

TRIMMI-kurssi, SUH:n järjestämä Uimahallin ja –henkilöstön turvallisuus koulutus, järjestettiin helmikuussa 2018. Osallistujia oli 6 henkilöä. Uimahallin valvonta on vuoden 2018 aikana järjestetty ostopalveluna.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimen tavoitteena on tarjota Utsjokelaisille nuorille ohjattua toimintaa jokaisella kylällä sekä aktivoivan ja turvallisen kasvuympäristön. Nuorisotoimi tekee yhteistyötä eri järjestöjen kanssa. Nuorisotyön tavoitteena on ylläpitää ja kehittää nuorisovaltuustoa (NuVa), joka kehittää nuorten toimintaa ja järjestää sekä tuo esille nuorten asioita ja ehdotuksia kunnassa.

Nuorisotoimi on mukana Moniammatillisessa työryhmässä, jossa käsitellään nuoria koskevia asioita yhteistyössä muiden ammattiryhmien kanssa. Nuorisotoimi kannustaa nuoria päihteettömään elämäntapaan nyt ja aikuisuudessa.

Nuorisotoimessa oli lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan hanke, joka loppui 31.5.2018. Tämän kautta lapsille ja nuorille on järjestetty harrastusmahdollisuuksia.

Aseman Lapset ry:n Walkers-auto oli Utsjoen kunnassa toiminnassa 3.-14.10. ja 6.-31.12. Walkers-auto on pyörien päällä tehtävää nuorisotyötä, asuntoauto, joka menee nuorten luo. Tämä toiminta koettiin hyödylliseksi, se tavoitti nuoria hyvin ja nuorten palaute oli positiivista. Wauton nuorisoiiloissa oli osanottajia 3-15 nuorta.

Nuorisotilat

Utsjoen nuorisotila Putgi on ollut keväällä ja syksyllä 2018 auki pääosin perjantaisin klo: 18–22. Kävijöitä on ollut vaihtelevasti 3-12 nuorta.

Nuorisovaltuusto (NuVa)

Utsjoen nuorisovaltuuston toiminta vuonna 2018 oli aktiivista, valtuustossa oli kolme aktiivista jäsentä.

Nuorisovaltuusto oli mukana järjestämässä Toimintapäivää 10.11. Utsjokisuun koululla, toimintapäivä tavoitti hyvin Utsjoen ja Nuorgamin alueen nuoria. Lisäksi Nuorisovaltuustosta järjestettiin lasketteluretki Saariselälle 15.12.

Nuorisovaltuusto järjesti kokouksia, joissa käsiteltiin nuoria koskevia asioita. Puheenjohtaja osallistui yhteen lautakunnan kokoukseen, jossa käsiteltiin nuorisotyöntekijän toimen perustamista kuntaan. Tapahtumiin nuorisovaltuusto osallistui mahdollisuuksien mukaan. Pitkät välimatkat hankaloittavat osallistumista valtakunnallisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.

Sivistyspalvelut - Liikunta ja nuorisotoimi

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Sähköisten palveluiden kehittäminen: Julius – järjestelmän käyttöönotto	Julius –järjestelmän käyttöönotto tilanvarauksen ja varauskalenterin osalta	Järjestelmän käyttö	Järjestelmä käytössä	Järjestelmä on käytössä.
Kehitetään lähipalveluiden saatavuutta – toimintaa kaikille kylille	Kartoitetaan tarpeet ja toimintaan tarvittavat resurssit kylissä Lasten ja nuorten ohjaukseen liittyvää koulutusta hankkeen kautta (uusille toimijoille/työntekijät) Kerhotoimintaa järjestetään kaikilla kylillä	Kartoitus Koulutuksen toteutuminen Kerhotoiminnan määrä	Kartoitus tehty Koulutus toteutettu Kerhotoimintaa kaikilla kylillä	Tilannetta on kartoitettu ja toimintaa lisätty ohjaajaresurssien löytymisen mukaan.
Ulko- ja lähiliikuntapaikat:	Ulkoaluehoitoon ajanmukaiset välineet Pienimuotoinen frisbee –rata (Karigasniemi / Nuorgam) - ”Crossfit –puisto”	Hankinnan toteutuminen Frisbee –rata -kustannusarvio -toteutus	Toteutuu vuoden 2018 aikana Toteutuu vuosien 2018-2020 aikana -kustannusarvio v. 2018 aikana ja - toteutus 2019-2020	Siirretty muiden investointien vuoksi.
Toimivat tilaratkaisut	Nuorisotilojen toimivuus – uusien tilaratkaisujen selvittäminen	Suunnitelma uusista tilaratkaisuista	Suunnitelma tehty vuoden 2018 aikana	Suunnitelma on.
Saamenkielisten palveluiden kehittäminen	Haetaan hankerahoitusta saamenkielisen nuorisotyöntekijän palkkaukseen	Hankerahoituksen toteutuminen	Hankerahoitus saatu vuodelle 2018	Hankerahoitusta ei ole saatu tähän, mutta on saatu etsivään nuorisotyöhön.

Kansalaisopisto (250)

Toimielin
Tulosalueen nimi
Tilivelvollinen

Sivistyslautakunta
Kansalaisopisto
Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	1 760	2 000		2 000	932	-1 068
Toimintamenot	-23 495	-36 049		-36 049	-23 038	13 011
Netto	-21 735	-34 049		-34 049	-22 106	11 943
Poistot					-758	-758
Vyörytyserät	-1 274					

Utsjoen kansalaisopistossa opetusta annettiin v. 2018 yhteensä 315 tuntia (10 kurssia). Osanottajia eri kursseilla oli yhteensä 58.

Kansalaisopiston opetusta annettiin kielissä (norja) ja taitoaineissa (puutyöt, käsityöpiiri, pianonsoitto, kuoro). Kurssit olivat koko lukukauden kestäviä pitkiä kursseja.

Henkilökunta 5% rehtori (yhdistetty sivistystoimenjohtaja-rehtorin virkaan) ja 7 sivutoimista tuntiopettajaa.

Sivistyspalvelut - kansalaisopisto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Koulutus- ja kurssitoiminnan kehittäminen	- SAKK -yhteistyö – selvitetään mahdollisuus laajentaa yhteistyötä	Selvityksen toteutuminen	Selvitys tehty vuoden 2018 aikana	Ei tehty.
Koulutustarjonnan laajentaminen yritysyhteistyön kautta	Yritysyhteistyön kautta laajennetaan koulutustarjontaa	Koulutustarjonnan määrä	Koulutustarjonta laajentuu	Toiminta laajentunut musiikkiopetuksessa.
Tiedottaminen ja toiminnan laajentaminen kylille	Uusien opettajien ja ohjaajien rekrytointi kyliltä	Uusien opettajien ja ohjaajien määrä	Määrä kasvaa	Aikuisten digitaidot - kehittämishanke

Varhaiskasvatus (260)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Varhaiskasvatus
Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	141 853	128 326		128 326	163 312	34 986
Toimintamenot	-567 183	-720 008		-720 008	-583 788	136 220
Netto	-425 330	-591 682		-591 682	-420 476	171 206

Poistot	-370				-740	-740
Vyörytyserät	-12 983				-14 545	-14 545

Lakisääteistä varhaiskasvatusta järjestettiin kirkonkylän päiväkodissa saamen- ja suomenkielisillä osastoilla, Karigasniemen päiväkodissa, Nuorgamin ryhmäperhepäiväkodissa ja Eha-hoitona.

Pohjoissaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestettiin Karigasniemellä, Utsjoella ja Nuorgamissa.

Väli aikaista hoitoa tarjottiin kuntalaisten lisäksi ulkopaikkakuntalaisille. Taanan kunnan päivähoitosopimuksen myötä varhaiskasvatusta tarjottiin myös Taanan kuntalaisille.

Eri tyistä hoitoa ja kasvatusta (eha) tarvittiin kahdelle lapselle.

Utsjoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on ollut käytössä 1.8.2017 lähtien. Suunnitelma on Opetushallituksen laatimiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjaava normi. Utsjoen paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa näkyvät kunnan varhaiskasvatuksen arvot, paikallisuus, toimintaperiaatteet ja saamelainen kulttuuri ja kieli. Osana uutta varhaiskasvatussuunnitelmaa kaikissa kunnan varhaiskasvatusyksiköissä otettiin käyttöön tunne- ja vuorovaikutuksen opettamiseen keskittyvä Aggression portaat –opetusohjelma.

Varhaiskasvatuksen sähköinen ohjausjärjestelmä Juulia oli käytössä kaikissa osastoissa suomen ja saamen kielellä. Ohjelma mahdollistaa vanhempia ilmoittamaan lasten hoitopäiviä, lomiam ja poissaoloja. Lisäksi se sisältää lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esitietolomakkeen esikouluun siirryttäessä.

Lapsia oli keskimäärin kirjoilla vuoden aikana Utsjoen saamenkielisessä osastossa Duottaraskissa 15, suomenkielisessä osastossa 11, Karigasniemen päiväkodissa Gollerassissa 13 ja Nuorgamin perhepäiväkodissa 11.

Hoitolasten määrissä ja toteutuneissa hoitopäivissä laskua oli Utsjoen saamenkielisessä päiväkodissa. Muissa yksiköissä ja EHA-hoidossa määrät nousivat. Karigasniemellä toteutuneet hoitopäivät nousivat huomattavasti. Syksyllä Karigasniemelle palkattiin määräaikainen päiväkotiapulainen. Kotihoidontukea käytettiin ennakoidusta neljästäkymmenestä tuhannesta 40 771 euroa ja tuen piirissä oli 20 perhettä.

Varhaiskasvatusjohtajan palkkakustannukset on jaettu varhaiskasvatusyksiköiden kesken.

Duottaraskin Ito:n tehtävää on hoitanut kelpoisuusehdot täyttävä henkilö määräaikaaisesti ja 1.8. alkaen vakituisesti. Lastenhoitajan tehtävään valittiin 1.2. alkaen vakituisesti työntekijäksi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja, joka on pitkään hoitanut kyseistä tehtävää määräaikaaisena. Perhepäivähoitajan tehtävässä jatkoi kunnalla jo pitkään toiminut henkilö. Elokuusta alkaen Duottaraskissa kaikki työntekijät olivat vakituisia, pohjoissaamenkielisiä, alalle koulutettuja henkilöitä.

Keväällä 2018 Utsjoen kunnan varhaiskasvatusjohtaja vastasi suomenkielisen osaston lastentarhanopettajan tehtävistä. Syksyksi 2018 määräaikaiseksi Ito:ksi palkattiin alan opiskelija, joka on ollut aiemminkin osastolla töissä. Suomenkielisellä osastolla työskentelivät lisäksi lastenhoitaja, 50% lastenhoitaja, 50% päiväkotiapulainen. Utsjoen kielipesä toimii suomenkielisen päiväkodin yhteydessä ja toiminnasta vastasi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. 1.11 alkaen kielipesässä toimi myös toinen lastenhoitaja 50%.

Nuorgamin ryhmäperhepäiväkodissa työskentelee vakituisena yksi perhepäivähoitaja, toista perhepäivähoitajan tointa ovat hoitaneet määräaikaaiset henkilöt. Kielipesätoimintaa järjesti vakituinen saamenkielinen perhepäivähoitaja toukokuun loppuun asti. Loppuvuoden kielipesätoimintaa järjestettiin määräaikaaisilla työntekijöillä sekä sisäisin järjestelyin.

Karigasniemen päiväkodissa työskentelevät lastentarhaopettaja (määräaikainen) ja kaksi perhepäivähoitajaa. Karigasniemen kielipesän toiminnasta vastaa pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja.

Nuorgamin perhepäiväkoti sekä Utsjoen ja Karigasniemen saamenkieliset päiväkodit olivat koko kesän auki. Utsjoen suomenkielinen päiväkotikiinnitys oli kiinni kaksi viikkoa. Kesätyöt hoidettiin Utsjoella ja Karigasniemellä sisäisin järjestelyin, Nuorgamissa palkkaamalla sijaisia.

Talousarvion varatuista määrärahoista käytettiin 81,1%.

Laadullisena tavoitteena on saada virkoihin ja toimiin pysyvää koulutettua henkilöstöä.

Toteutuneet hoitopäivät päivähoidossa:

vuosi	Utsjoki päiväkotikiinnitys	Utsjoki saame	Karigasniemi	Nuorgam	EHA-hoito	Ostetut päivät	Yhteensä
2012	2369	2943	2577	1637	0	54	9580
2013	2140	2707	2049	1056	19	167	8138
2014	2066	3126	1744	990	129	75	8130
2015	1054	2926	1430	1276	163	--	6849
2016	1277	2668	964	1174	70	--	6153
2017	1288	2695	764	1307	27	--	6054
2018	1489	2130	1692	1381	78	293	6692

Sivistyspalvelut - Varhaiskasvatus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Sähköisten palveluiden käytön laajentaminen - Juulia – järjestelmän käyttöönotto	Henkilöstökoulutus Tiedotus / opastus vanhemmille	Henkilökuntakoulutus Koulutus / tiedotteet	-Vanhempien ja henkilökunnan koulutus jatkuvaa - Henkilöstön ja vanhempien sitouttaminen käyttöön	On koulutettu.
Toimivat ja terveet toimitilat	Tiloissa toteutetaan kuntokartoitukset yhteistyössä teknisen toimen kanssa			
Henkilöstökoulutus:	Henkilöstökoulutus-suunnitelman toteuttaminen	Koulutusten toteutuminen	Koulutukset toteutettu vuoden 2018 aikana	Koulutukset toteutuneet

Moniammatillisen yhteistyömallin kehittäminen	Toimintamalli kehite yhteistyössä perust ja sivistystoimen ka	Toimintamalli	Toimintamallin kehittäminen vuoden 2018 aikana	Siirretty
Saamenkielen elvyttäminen	Kielipesä – toiminnan vakiinnuttaminen Nuorgamissa	Toiminta	Toiminta vakiintuu vuoden 2018 aikana	Toiminta on jatkunut, muttei aivan täysimääräisenä henkilöstöresurssien vuoksi.

Sivistystoimen projektit (620)

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Sivistystoimen projektit
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	149 998	239 535	150 159	389 694	253 624	-136 070
Toimintamenot	-195 324	-157 753	-157 753	-465 278	-347 751	117 527
Netto	-45 326	-7 594	-7 594	-75 584	-94 127	-18 543
Poistot						
Vyörytyserät	-3 336				-5 307	-5 307

Sivistystoimessa oli vuonna 2018 käynnissä 10 hanketta.

Ärbediitorastit – Kulttuurilähtöistä ohjelmointia opetukseen (6249)

Hankkeella kulttuurilähtöistä ohjelmointia opetukseen on hankittu kuntaan 3d-tulostin ja sitä on päästy jo oppilaiden kanssa testaamaan ja opettelemaan sen käyttöä. Hankkeen tarkoituksena on tuoda ohjelmointia opetukseen saamelaiskulttuurilähtöisesti esimerkiksi yhdistämällä tekniikka ja perinnekäsityöt. Kevään 2018 aikana oppilaat ovat perehtyneet sekä gielan että puukalan 3D-mallintamiseen ja tulostamiseen. Syksyn ja talven 2018-2019 aikana on järjestetty kerhotoimintaa, jossa oppilaat ja opettajat ovat opetelleet käyttämään 3d-tulostinta. Lukuvuoden 2017-2018 ja 2018-2019 aikana oppilaat ovat päässeet opettelemaan ohjelmointia ja koodaamista.

Kerhotoiminnan monipuolistaminen (6246)

Hankkeessa on aloitettu erilaisia kerhoja kunnan alueella. Kerhoja ovat olleet mm. kemiakerho ja bofferointi (Utsjokisuu) RC-kerho, kitarakerho ja askartelukerho (Karigasniemi) ja kokkikerho ja lautapelikerho, uimakoulu (Nuorgam).

Digiosaaja II (6252)

Hankkeessa digitutor opettaja on pitänyt lyhyitä ja pitempiä koulutuksia opettajille kunnan kaikissa kouluissa kunnan ja koulutoimen tietokoneohjelmista (mm. Office, Wilma, ESS, Pedanet ja opetuksen digisovellukset).

Joustava perusopetus (6254)

Utsjoki on mukana neljän muun kunnan (Sodankylä, Ivalo, Kittilä ja Savukoski) yhteishankkeessa joustavan perusopetuksen kehittämiseksi niille, joilla on koulupudokkuus- tai syrjäytymisvaara.

Hankkeessa valmisteltiin ja käynnistettiin ensimmäinen normaalin opetukseen integroitu joporyhmä Utsjokisuussa. Jokaiselle ryhmän oppilaalle laaditaan oma oppimissuunnitelma. Opiskelu JOPO-ryhmässä järjestetään osaksi lähiopetuksena ja osaksi työpaikalla.

Saamen kielten etäopetushanke (6255)

Saamen kielten etäopetushanke käynnistettiin. Hankkeessa tarjotaan opetusta kaikissa kolmessa saamen kielessä saamelaisalueen ulkopuolelle. Utsjoen kunta johtaa hanketta ja toimii yhteistyössä Saamelaiskäräjien kanssa. Oppilaita on n. 60. Hankkeessa ovat töissä projektipäällikkö Utsjoen kunnassa ja osa-aikainen koordinaattori Saamelaiskäräjillä ja tuntiopettajat.

Etsivä nuorisotyö (6256)

Utsjoen kunnassa käynnistettiin monen vuoden tauon jälkeen etsivä nuorisotyö. Etsivä nuorisotyö pyrkii ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja ohjaamaan nuoria opinto- ja työelämävalinnoissa ja muiden palvelujen ääreen. Etsivät nuorisotyö muodosti 50% koulukuraattorin työajasta.

Toiminnan kuvaus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Nuoret ja lapset	Tuetaan nuorten ja lasten vapaa-ajan toimintaa	Hankkeita käynnistetty	Uusia harrastus- ja vapaa-ajan toimintoja	
Opetustoimi	Kehitetään opetustoimea hankkeiden kautta	Hankkeita käynnistetty	Uusia toimintoja ja toimintamalleja saatu hankkeista	On haettu ja saatu erilaisia rahoituksia mm. digitaitojen kehittämiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen.
Varhaiskasvatus	Tarkastellaan mahdollisuuksia kehittää toimintaa hankkeiden avulla	Hankemahdollisuudet ja ulkopuoliset rahoituskanavat selvitetty	Hankehakemuksia laadittu	On haettu rahoitusta toimintaympäristön kehittämiseen

Tekninen lautakunta

Tekninen toimi (300)

Toimielin   **Tekninen lautakunta**
Tulosalueen nimi   **Tekninen toimi**
Tilivelvollinen   **Kiinteistöpäällikkö**

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	7 429	10 810		10 810	12 814	2 004
Toimintamenot	-248 107	-235 877		-235 877	-235 909	-32
Netto	-240 678	-225 067		-225 067	-223 095	1 972

Poistot	-53 746				-50 571	-50 571
Vyörytyserät	-5 952				-4 595	-4 595

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti

- teknisen toimen hallintoon kuuluvan henkilöstön lakisääteiset koulutukset ovat toteutuneet koulutussuunnitelman mukaisesti.
- kunnan maksuosuus palo- ja pelastustoimen osalta on määräytynyt voimassaolevan perussopimuksen mukaisesti

Teknisen toimen henkilökunta 31.12.2018

Tehtävä	osuus	Huom.
kiinteistöpäällikkö	0,50	
rakennustarkastaja	0,50	
kanslisti	1,00	
arkistoiija	0,50	ajalla 1.1. – 30.6.
talonmies	4,00	
ulkoliikuntapaikkojen hoitaja	0,50	ajalla 1.11. – 30.4.
siivooja	6,00	
yhteensä	13,00	

Rakennusvalvonta (310)

Toimielin   **Tekninen lautakunta**
Tulosalueen nimi   **Rakennusvalvonta**
Tilivelvollinen   **Kiinteistöpäällikkö**

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	19 765	20 000		20 000	31 104	11 104
Toimintamenot	-138 744	-127 495		-127 495	-152 493	-24 998
Netto	-118 979	-107 495		-107 495	-121 389	-13 895
Poistot						
Vyörytyserät	-4 466				-3 461	-3 461

Kertomusvuonna myönnettiin yhteensä 39 toimenpide- ja rakennuslupaa. Rakennusluvista uusiin asuinrakennuksiin kohdistui 6 kpl, joista rivitaloja 1 kpl. Sauna- ja talusrakennuksiin kohdistui 15 kpl, joista saunoihin 5 kpl.

Loma- ja majoitusrakennukset/kalastusmajat/poropaimentukikohtiin kohdistui 7 kpl. Laajennukset ja muut rakennus- ja toimenpideluvat 11 kpl. Rakennusvalvonnan osalta on suoritettu normaalia rakennusvalvontaa.

Utsjoen kunta käsitteli v. 2018 yhden rakentamista koskevan poikkeamislupahakemuksen, joka hyväksyttiin.

Tilapalvelu (320)

Toimielin   **Tekninen lautakunta**
Tulosalueen nimi   **Tilapalvelu**

Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	1 083 613	1 090 500		1 090 500	914 983	-175 517
Toimintamenot	-1 046 005	-1 006 992		-1 006 992	-1 098 283	-91 291
Netto	37 608	83 508		83 508	-183 300	-266 808
Poistot	-309 347	-535 000		-535 000	-304 251	230 749
Vyörytyserät	-18 117				-18 604	-18 604

Kiinteistöt

Tilapalvelun hallinnointiin on kuulunut seuraavat kiinteistöt (suuruudet kam²):

Sivistystoimi	Utsjoen koulukeskus	4383
	Utsjoen päiväkodit saam	114
	suom	273
	Karigasniemen päiväkot	174
	Karigasniemen koulu	1500
	Karigasniemen liik.halli	812,5
	Nuorgamin koulu	674
Elinkeinotoimi	Utsjoen vanhat koulurak	429
Perusturva	Utsjoen terveyskeskus	1831
	Utsjoen terveystalo	80
	Aspa toimitila	10
	Karigasniemen terv talo	192
	Nuorgamin terv hoitotila	80
	Nuorgamin päiväkot	70
Keskushallinnon	virastotalo	1361
Muut	Kylätalo Giisa	210
	Valvontatupa	118
	Kylätalo Saivu	126
	Utsjoen paloasema	360
	Karigasniemen hallit	249
	Nuorgamin paloasema	55
	Yleisradion tilat	50
	Urheilukentän huoltorak	112
	Kammit	2 kpl

Asuinrakennukset

Vuokratalo 634

Vuokratalo on ollut vuokrattuna Kiinteistö Oy Ringinvatrolle.

Toiminta

Kunnan koulukiinteistöjen sisäilmaongelmat sekä muutamat vuotovahingot ovat työllistäneet teknisen toimen henkilöstöä.

Investointiohjelma toteutui seuraavasti:

- Kiinteistöjen kuntoarviot/ sähköinen huoltokirja**
Granlund Oy toteutti kuntoarviot Utsjoen kunnan kiinteistöille ja samalla otettiin sähköinen huoltokirja käyttöön.
- Utsjoen rantaosayleiskaava**
Kaavaluonnoksesta saatuihin muistutuksiin on annettu vastineet ja kunnanhallitus on kokouksessaan 11.3.2019 hyväksynyt kaavaehdotuksen.
- Nuorgamin koulun ja kielipesän korjaus**
Nuorgamin koululle ja päiväkodille on tehty sisäpuolista remonttia. Kielipesätilojen kunnostus on hieman vielä kesken.

Liikenneväylät ja yleiset tiet

Alueiden osalta on suoritettu tarvittavia kunnossapitotoimia talousarvion puitteissa.

Jätehuolto (380)

Toimielin Tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Jätehuolto
Tilivelvollinen Kiinteistöpäällikkö

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	303 081	347 500		347 500	296 360	-51 140
Toimintamenot	-293 349	-336 765		-336 765	-299 346	37 419
Netto	9 731	10 735		10 735	-2 986	-13 722
Poistot	-6 862				-18 473	-18 473
Vyörytyserät	-20 811				-18 450	-18 450

Jätteenkuljetusurakoitsijana on toiminut RenoNorden Oy:n.

Urakkasopimuspalvelukustannukset olivat toimintavuodelta 254 023,18 (alv 0%) euroa.

Toimintakertomusvuonna kotitalousjätteitä on kerätty noin 421 tonnia. Määrä on edellisvuosiin verrattuna pienentynyt noin 100 tn.

Aasukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitosuunnitelma sekä strateginen	Teetetään kuntoarvio, korjaus- ja ylläpitosuunnitelma	Suunnitelman valmistuminen sekä investointiesitys	Valmis vuoden - 18 loppuun mennessä	Granlund Oy toteutti kuntoarviot Utsjoen kunnan kiinteistöille ja samalla otettiin

päätös kiinteistöjen ylläpidosta	at sekä investointisuunnitelma Sähköisen kiinteistöhuoltojärjestelmän hankinta	Hankinnan toteutuminen	Järjestelmä hankittu vuoden 2018 aikana	sähköinen huoltokirja käyttöön.
Sähköisten palveluiden käyttöönotto rakennusvalvonnassa	Rakennuslupien käsittely ja arkistointi siirtyy sähköiseen muotoon, lautakunta delegoi päätökset rakennustarkastajalle (mrl 130)	Sähköisen palvelun käyttöönotto	Sähköinen palvelu käytössä kevät - 18	
Utsjoen kuntakeskuksen kunnan toimitilojen / rakennuksien lämmitysjärjestelmien uusiminen	Valmistellaan esitys investointipäätöksen tekemiseksi kuntokartoituksen jälkeen	Investointipäätös	Investointipäätös vuonna 2018	
Utsjoen osayleiskaavan loppuun saattaminen	Kaavan valmistelujen nähtävillä pitäminen	Kaavan valmistuminen	Valmistuu vuoden -18 loppuun mennessä	Kaavaluonnoksesta saatuihin muistutuksiin on annettu vastineet ja kunnanhallitus on kokouksessaan 11.3.2019 hyväksynyt kaavaehdotuksen.
Karigasniemen asemakaavan laatiminen	- Investointipäätös asemakaavan laatimisesta - Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020	-investointipäätös -asemakaavan laatiminen	-Investointipäätös asemakaavan laatimisesta vuonna v. 2019 -Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020 -asemakaava valmistuu v. 2022	
Maakuntakaava	Edunvalvontatehtävä kunnanvaltuuston linjausten pohjalta	Aktiivinen osallistuminen ohjausryhmätyöskentelyyn	Utsjoen kunnan näkökulmat huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa (valmis v. 2021)	

Opasteiden kehittäminen	- Saamenkieliset opasteet kielilain mukaisesti - Koulun opasteet	Opasteet hankittu	Opasteet paikallaan vuoden 2018 aikana	
Esteettömän liikkumisen edistäminen	- Esteetöntä liikkumista edistävät rakenteet - Áilegas –talot	Esteettömyyttä edistävät rakenteet	Rakenteet valmiit v. 2018	
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	- Kyläillat ja kyläierrokset - Yhteydenpito yrittäjien kanssa yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa	- Osallistuminen kyläierroksiin - Yrittäjätilaisuuksien osallistuminen	Kyläierrokseen osallistuminen (1 krt/v.) Yrittäjätilaisuuksien osallistuminen (1 krt/v.)	
Organisaation sisäisten tukipalveluiden tuottaminen	Hallintokuntien kuulemisen kehittäminen – hallintokuntien henkilöstökokouksiin osallistuminen	Osallistuminen henkilöstökokouksiin	Osallistuminen vuosittain henkilöstökokouksiin	

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Työntekijöiden henkilöstökoulutukset	- Lakisääteiset koulutukset ja ammattitaidon päivittäminen - tarkennetaan henkilöstökoulutus suunnitelman yhteydessä) - Talotekniikka - Siivousosaaminen - Rakennusvalvonta - Hankintalaki – koulutus - korttikoulutus	- Koulutuksiin osallistuminen - Kunnan yleinen hankintalakikoulutus - korttikoulutus	- Henkilöstö osallistuu joka toinen vuosi oman alan koulutukseen - Osallistutaan koulutukseen - Henkilöstön korttikoulutukset suoritettu	Teknisen toimen hallintoon kuuluvan henkilöstön lakisääteiset koulutukset ovat toteutuneet koulutus suunnitelman mukaisesti.

Työhyvinvointi / johtaminen	Kehityskeskustelujen vakiinnuttaminen Työolosuhteet – työergonomian kartoittaminen ja kalusteiden uusiminen	Kehityskeskustelut Kartoitus ja kalustehankinnat	- Kehityskeskustelut käyty koko henkilöstön kanssa - Työergonomiakartoitukset tehty kaikkien henkilöstöryhmien osalta ja kalustehankinnat toteutettu	-
-----------------------------	--	---	---	---

Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta ja sen alainen sosiaali- ja terveystoimi huolehtii sille laissa määritellyistä tehtävistä tuottamalla ja järjestämällä laadukkaita sosiaali- ja terveystalouksia kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimi (400)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Sosiaali- ja terveystoimi
Tilivelvollinen Perusturvajohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	245 046	265 000		265 000	279 218	14 218
Toimintamenot	-421 660	-423 964	-950	-424 914	-422 389	2 525
Netto	-176 614	-158 964	-950	-159 914	-143 171	16 743
Poistot						
Vyörytyserät	-9 247				-9 275	-9 275

Hallinto

Hallinnon tavoitteena on tarjota joustavat ja korkeatasoiset palvelut perusturvan eri yksiköille, lautakunnalle ja asiakkaille saamen ja suomen kielellä.

Hallinto tukee perusturvan ydintoimintoja joustavasti, läpinäkyvästi ja hyvää hallintotapaa noudattaen tukeutuen kunnan määrittämiin arvoihin ja kuntastrategiaan. Tehtävänä on parantaa henkilöstön hyvinvointia ja osallisuutta oman työyhteisön kehittämiseen.

Perusturvan hallinto hallinnoi alansa projekti- ja hanketoimintaa.

Sosiaali- ja potilasasiamies

Potilasasiamiehen tehtävänä on neuvoa ja avustaa potilaan oikeuksiin liittyvissä asioissa. Utsjoen kunnan potilasasiamiehenä toimii Lapin sairaanhoitopiirin potilasasiamies.

Sosiaaliasiamiehenpalvelut ostetaan Merikratos Oy:ltä.

Talous- ja velkaneuvontapalvelut

Utsjoen kunta hankkii talous- ja velkaneuvontaa Seita-säätiöltä Sodankylästä.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Perusturva – Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopiste-alueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Sote – uudistukseen liittyvä edunvalvonta	Saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä, saatavuus ja saavutettavuus	Sote – uudistuksen jälkeen Utsjoella järjestetään lähipalvelut	Uudistukseen liittyviin tilaisuuksiin ja työryhmiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan. Pyydettyjä tietoja on kerätty ja toimitettu.
Sähköiset palveluiden kehittäminen	Edunvalvonta - Kelan palvelu, saamenkielisten palveluiden saavutettavuus	Palveluiden saatavuus	Palveluiden saatavuus paranee	Selvitetään mahdollisuudet parantaa Kelan palveluiden löytämiseksi
Sähköiset palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen – selvitetään palvelutarve ja – tarjonta (kuntadigi –hanke) - Asiakkaat: esim. asiantuntijapalvelut, terapiat ja lääkäripalvelut, verkostotapaamiset - Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Selvityksen laadinta	Selvitys laadittu ja tieto palvelutarpeesta ja –tarjonnasta selkiintynyt	Perusturvan osuus hankkeessa – yhteispalveluiden näkökulmasta Henkilökunnan verkkokoulu-tusten määrä on lisääntynyt
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveyspalvelut	Saamenkielisten peruspalveluiden tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrä	Nykyinen toiminnan laajuus säilyy	Toiminta säilynyt lukuun ottamatta perhetyötä

Kunta on haluttu ja vetoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
------------------	--------------	-----------------------------	-------------	----------------------

Osaamisen kehittäminen / Henkilöstökoulutuss	Oppisopimuskoulutuksen laajempi hyödyntäminen – työssä olevien pätevöittävä oppisopimuskoulutus Käytännön kielitaitoa kehittävä saamen kielen koulutus Henkilökunnan kehityskeskustelukierroksen pohjalta tehdään henkilöstökoulutus-suunnitelma	Oppisopimuskoulutuksen määrä Koulutuksen toteutuminen Koulutus-suunnitelman toteutuminen	Oppisopimuskoulutuksen määrä kasvaa Koulutusta järjestetty Vuosina 2018-2019 Koulutussuunnitelman mukainen koulutus järjestetään	Oppisopimuskoulutuksessa oli ensimmäisen puolen vuoden aikana yhteensä 8 henkilöä. Kielen opiskelu mahdollista. Käytännön kielitaidon opiskelu ei ole toteutunut v. 2018. Asiaa selvitetään v. 2019 Kehityskeskustelut on suoritettu. Koulutussuunnitelma kesken.
Terveet toimitilat	Tiloissa toteutetaan teknisen toimesta kuntokartoitukset			
Saamenkielisen henkilöstön rekrytointi	Kiinnitetään erityisesti huomiota saamenkielisen henkilöstön rekrytointiin.	Saamenkielisen henkilöstön määrä	Saamenkielisen henkilöstön määrä lisääntyy	Ei suurta muutosta

Keittiö

Avopalvelukeskuksen keittiö toimii keskuskeittönä ja koulukeskuksen keittiö jakelupisteenä. Keittiöstä toimitettiin aterioita koululle, päiväkoteihin, vuodeosastolle, avopalvelupuolelle, tehostettuun palveluasumisyksikköön, Aspaan, vanhuksille kotiin, oppilaille Norjan Sirmaan ja vierasaterioita.

Henkilöstöä oli kaksi ravitsemustyöntekijää, yksi emäntä ja 1 oppisopimusopiskelija 12.6.2018 asti ja 13.6.2018 - 31.12.2018 määräaikainen ravitsemustyöntekijä.

Utsjokisuun peruskoulun sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet keittiön toimintaan, niin että olemme tarvinneet lisätyövoimaa.

7 -luokka oli tekemässä pikkujouluruoan Utsjokisuun koululle ja päiväkoteihin.

Tehtiin alueellista yhteistyötä Sodankylän kunnan ja Inarin kunnan leipähankintojen kanssa. Yhteistyökokouksiin osallistuttiin 2 kertaa.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Keittiön laitteistojen toimivuus	Keittiön laitteistojen huoltosopimukset yhteistyössä teknisen toimen kanssa	huoltosopimukset	Huoltosopimukset tehty	Huollot tehty. Ei sopimusta.
Elintarvikepuolen alueelliset hankinnat	Alueellisten hankintojen (sis. kunnan sisäiset hankinnat) lisääminen yhteistyössä muiden kuntien kanssa	Alueellisten hankintojen määrä	Alueellinen tavoite: kasvaa, vuoteen 2025 mennessä 30 %:n	Leipähankinta – sopimus käynnissä.
Ravitsemus-suositukset	Ravitsemuspalveluiden laadukkaat palvelut	Suosituksiin sisältyvät mittarit	Suosittelun mukaiset, ravitsemuksellisesti laadukkaat palvelut	
	Ravitsemustyöryhmän toiminta (sivistystoimi ja perusturva)	Krt / vuosi	2 krt / vuosi	1 krt/vuosi
	Oma-avun suunnitelman toteuttaminen / ulkopuolinen arviointi	Krt / vuosi	2 krt / vuosi	1 krt/vuosi
	Henkilöstön koulutus	Krt / vuosi	1 krt / vuosi	1 krt/vuosi
	Kunnan henkilöstölle tiedottaminen	Tiedotteet, ruokalistat	kaksikieliset tiedotteet	Ruokalistat ovat kaksikielisiä
	Sairaanhoidopiirin järjestämä tiedottaminen / neuvonta	Krt / vuosi	1 krt / vuosi	1 krt/vuosi

Vuosi	Koulu, päiväkot	Avopalvelu	Yhteensä	hinta
2013	22538	42411	64949	3,73
2014	22901	41447	64349	3,78
2015	20652	40235	60887	4,05

2016	21231	41418	62650	4,12
2017	21929	38973	60902	4,23 (arvio)
2018	22547	42334	64881	

Elintarvikemenot olivat keskimäärin 1,43 €/suorite v. 2018.

Sosiaalitoimi (410)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Sosiaalitoimi
Tilivelvollinen Perusturvajohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	3 009	6 500		6 500	18 223	11 723
Toimintamenot	-393 397	-486 783	17 090	-469 693	-413 271	56 422
Netto	-390 388	-480 283	17 090	-463 193	-395 048	68 145
Poistot	-6 913				-3 624	-3 624
Vyörytyserät	-6 885				-8 492	-8 492

Sosiaalitoimen tehtävät painottuvat sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisten palveluiden tuottamiseen. Sosiaalitoimessa työskenteli perusturvajohtaja, jonka tehtävän kuvaan kuului myös osallistuminen käytännön sosiaalityöhön. Lisäksi sosiaalityössä työskentelevät sosiaalityöntekijä ja määräaikainen sosiaaliohjaaja. Sosiaalityöntekijä hoiti vuonna 2018 lastenvalvojan tehtävät.

Sosiaalityö

Haasteita sosiaalityölle on tuonut Norjan kanssa oleva olematon yhteistyö, joka perustuu erilaisiin lainsäädäntöihin maiden välillä. Lastensuojelu asiat sekä lastenvalvojan tehtäviin liittyvät asiat joudutaan kierrättämään oikeusministeriön kautta. Suora yhteys sosiaaliviranomaisten väliltä puuttuu.

Sosiaalityössä on vuoden 2018 aikana pystytty tarjoamaan perhetyötä, perheterapeuttisia ja tukihenkilö palveluita. Kuluneen vuoden aikana on myös panostettu tehtävärakenteiden ja työnohjeistuksen selkeyttämiseen.

Haasteena on edelleen perheneuvolan tarjoamien palveluiden järjestäminen. Norjan puolelta familievernetin kautta palveluita ei enää asiakkaille saada. Norjan järjestelmä vaatii kirjallisen sopimuksen, mutta neuvottelut Norjan kanssa eivät ole toteutuneet. Ivalon perheneuvolan palvelut ovat ajoittain ruuhkautuneet ja heidän oman kunnan asiakkaat ovat palveluihin etusijalla.

Virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys on toiminut yhteistyössä Inarin kunnan kanssa. Virka-aikaisen sosiaalipäivystyksen kunta on hoitanut itsenäisesti.

Toimeentulotuki

Perustoimeentulotuki on siirtynyt Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Kunnan hoidettavaksi jäi täydentävä- ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki. Välitystiliasiakkaiden raha-asiat hoidetaan edelleen sosiaalitoimessa.

Kuntouttava työtoiminta

Pitkäaikaistyöttömien aktivointi ja kuntouttava työtoiminta on vuoden 2018 aikana kuulunut sosiaaliohjaajan työtehtäviin.

Kuntouttavan työtoiminnan ryhmät ovat toimineet Karigasniemellä ja Utsjoella, ryhmät ovat kokoontuneet 2 x viikossa neljä tuntia päivässä.

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) on TE-toimiston, kunnan ja Kelan yhteinen toimintamalli, joka palvelee pidempään työttömänä olleita työnhakijoita. Monialainen yhteispalvelu tarjoaa työnhakijalle eri viranomaisten palveluja yhden luukun periaatteella. Monialaisessa yhteispalvelussa selvitetään, mitä palveluja tarvitset työllistymisesi edistämiseksi ja kanssasi laaditaan monialainen työllistymissuunnitelma.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Pitkäaikaistyöttömät – kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus	Päivätoiminnan käynnistäminen ja vakiinnuttaminen - Aktivointisuunnitelma - kuntouttava työtoiminta - päivätoiminta - työkokeilut	Päivätoiminta	Päivätoiminnan vakiinnuttaminen	Toiminta on käynnistynyt. Määrärahat varattu v. 2019 toimintaan
Moniammatillisen yhteistyömallin kehittäminen – lasten, nuorten ja lapsiperheiden matalankynnyksen palveluiden kehittäminen	- Toimintamalli kehitetään yhteistyössä perusturvan ja sivistystoimen kanssa	Toimintamalli	Toimintamallin kehittäminen vuoden 2018 aikana	Ei toteutunut
Moniammatillisen päihdetyön kehittäminen	- Moniammatillisen toimintamallin kehittäminen yhteistyössä Sami-sosterin ja hallintokuntien välisenä yhteistyönä (ennaltaehkäisevä näkökulma huomioiden)	Toimintamalli	Toimintamallin kehittäminen vuoden 2018 aikana	Työ on aloitettu 2018, on kesken-eräinen

Sosiaalitoimen tunnuslukuja	2014	2015	2016	2017	2018
Lapsia lastensuojelun asiakkaana	15	13	12	17	15
Palvelutarpeen arviointeja	--	--	20	25	12
Sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden saajia	--	--	80	62	
Lastensuojeluilmoituksia	17	19	13	32	41
Isyys selvitykset	1	7	6	3	1
Sopimukset lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta	1	8	9	3	6
Elatussopimukset	0	1	5	1	7

Avopalvelut (420)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Avopalvelut
Tilivelvollinen Avopalvelunohjaaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	81 903	85 200		85 200	111 777	26 577
Toimintamenot	-1 188 723	-1 241 213	-51 355	-1 292 568	-1 267 455	25 113
Netto	-1 106 820	1 156 013	-51 355	-1 207 368	-1 155 679	51 689
Poistot	-9 769				-6 154	-6 154
Vyörytyserät	-23 948				-23 938	-23 938

Avopalvelujen tulosalueeseen kuuluvat kotipalvelu, tukipalvelut, omaishoidontuki, kehitysvammaisten palvelut, asumispalvelut ja vammaishuolto. Avopalvelunohjaajalle kuuluu myös kuntouttavan työtoiminnan ja toimeentulotukeen liittyviä työtehtäviä.

Kotipalvelut

Kotipalvelun perustehtävä on vanhusten, vammaisten ja muuten tukea tarvitsevien henkilöiden hoito ja huolenpito. Kotipalvelu toimii koko kunnan alueella. Kotipalvelun työntekijät työskentelevät asiakkaiden kotona sekä Utsjoen kirkonkylällä myös Seitakartanon palveluasuntoyksikössä.

Seitakartanon asiakkaat ovat saaneet hoitoa ja huolenpitoa vuorokauden ympäri siten, että kotipalvelun hoitaja on ollut paikalla klo 7-20, yöajan hoito on järjestetty vuodeosaston yökäynnein sekä turvapuhelinjärjestelmän avulla. Seitakartanossa asuu kuusi asukasta.

Asiakkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmat on päivitetty yhteistyössä kotisairaanhoidon kanssa. Palveluntarpeen arvioinnit on tehty yhteistyönä kotisairaanhoidajan kanssa.

Utsjoen kunta on osallistunut ”Toimiva kotihoito-hankkeeseen”. Meillä on ollut pääkohtina ”teknologia” ja ”kotikuntoutus”. Kotipalvelun henkilökunnalle on järjestetty koulutusta: hygieniakoulutusta, on osallistuttu ”toimiva kotihoito-hankkeen koulutuksiin ja työryhmiin etäyhteyksillä sekä lääkekoulutusta ja siihen liittyvän lääkehoidon osaamisen tentit. Henkilökunnalle on järjestetty palo- ja pelastuskoulutusta yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa.

Kotipalvelu					
	2014	2015	2016	2017	2018
Kotipalvelua saavia talouksia, joista	87	89	86	93	91
Vanhuskotitaloudet					
65–74 vuotiaat	14	15	14	16	19
75–79 vuotiaat	13	18	14	17	16
80–84 vuotiaat	17	14	16	20	23
85- vuotiaat	19	25	25	23	22
Lapsiperheet	4	3	3	0	2
Vammaistaloudet	8	7	6	5	3
Muut, alle 65 v.	12	7	8	12	6

Kotipalvelukäyntejä	6026	5988	7728	8013	7842
---------------------	------	------	------	------	------

Tukipalvelut

Tukipalveluina on järjestetty mm. aterioiden kuljetuksia asiakkaille, turvapuhelimia, pienimuotoista siivousta, asiointi-, sauna- ja pyykkipalvelua sekä kuljetuspalvelua.

Ikäihmisten nabotreffit ovat toteutuneet kymmenen kertaa vuoden aikana vuoroin Karigasniemellä ja Karasjoella yhteistyössä Karasjoen vapaaehtoistyön keskuksen kanssa. Työntekijöistä auttaja-aslakit, hoivatyöntekijä ja toiminnanohjaaja ovat osallistuneet Nabotreffien suunnitteluun ja järjestämiseen.

Tehostettu palveluasuminen, Dorvu

Vakituisia asukaspaiikkoja on kuusi ja yksi huone toimii lyhytaikaisen hoidon sekä omaishoidon vapaan järjestämistä varten. Kaikki asukaspaiikat ovat täynnä. Lyhytaikaista hoitoa on järjestetty yhteensä kahdeksalle ikäihmiselle vuonna 2018

Ikäihmisten perhehoito

Palvelulle ei ole ollut kysyntää vuonna 2018.

Omaishoidontuki

Vuonna 2018 Utsjoella on toiminut 23 omaishoitajaa ja hoidettavia on ollut 23. Omaishoidosta on tehty hoito- ja palvelusuunnitelmat. Omaishoitajien vapaapäiviä on järjestetty mm. sijaishoitona sekä intervallihoidona.

Vammaispalvelut

ASPA Palvelut Oy tuottaa vammaisille ja mielenterveyskuntoutujille palveluasumista ja päivätoimintapalvelua. Palveluasumisen asiakkaita on yhteensä 9. Päivätoimintaa on järjestetty neljänä päivänä viikossa Aspan yleisissä tiloissa Goahissa, toimintaan on osallistunut 10-20 henkilöä/päivä. Lisäksi Goahissa kokoontuu keskiviikkoisin vuoroviikoin Muisti Vire –kerho ja Eloisat eläkeläiset –kerho, nämä ovat kaikille avoimia. Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluja on myönnetty 13 asiakkaalle. Vammaispalvelulain nojalla asiakkaalla on oikeus 18 matkaan kuukaudessa. Asumispalveluita on ostettu myös Geriserv Oy:ltä.

Kehitysvammaisten palvelut

Kehitysvammaisille on ostettu Kolpeneen kuntayhtymältä kuntoutusjaksoja ja kuntoutusohjausta sekä Inarin kunnalta ohjattua toimintaa, päivähoito- ja työtoimintaa sekä asumispalveluita. Kehitysvammaisten hoito- ja palvelusuunnitelmat sekä erityishuolto-ohjelmat on päivitetty vuonna 2018. Henkilökohtainen avustaja on järjestetty tarvittaessa.

Kuljetuspalvelut

Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua on myönnetty 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa 67 asiakkaalle. Osa asiakkaista on käyttänyt reittiliikennettä.

Vanhusneuvosto

Utsjoen vanhusneuvosto on vuonna 2018 kokoontunut kolme kertaa. Vanhusneuvosto on toteuttanut kolme ikäihmisten liikuntapäivää yhteistyössä kunnan liikunta- ja sosiaalitoimen sekä seurakunnan kanssa Nuorgamissa, Karigasniemellä ja Utsjoella. Liikuntapäiviin osallistui noin 50 ikäihmistä/päivä eri puolilta kuntaa. Vanhusneuvoston puheenjohtaja on osallistunut aluehallintoviraston ja ikäinstituutin järjestämään ”Voimaa vanhuuteen tutuksi ja tavaksi”-kärkiseminaariin Rovaniemellä. Vanhusneuvostolla on ollut edustus Utsjoen kunnan yhdenvertaisuustyöryhmässä, joka on laatinut kunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Kotiin annettavien palveluiden yhteistyön tehostaminen	Kotisairaanhoidon ja kotipalveluiden yhdistäminen kokonaisuudeksi	Kotihoidon käynnistyminen	Yhdistyminen tapahtuu vuoden 2018 aikana	Yhdistymistä ei toteuteta, vaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon toimintaa ja yhteistyötä kehitetään edelleen nykyisessä organisaatio muodossa vastaamaan yhä suurenevaa ikäihmisten palvelutarvetta.
Ikäihmisille suunnattujen palvelujen kehittäminen	Seniorineuvola-toiminnan vakiinnuttaminen	Palvelujen piirissä olevien määrä (Kriteeri katsottava uudelleen)	50 %:a palvelun piirissä olevista käyttää palvelua	Seniorineuvolan terveystarkastusta kaikista 70 vuotiaista kutsutuista käytti 20 %. (Kuuluu kotisairaanhoidajan työhön)
Palvelujen laadun arviointi ja kehittäminen	Toteutetaan henkilökunnan suorittama ITE – arviointi	ITE -arviointin toteuttaminen	Arviointi toteutettu ja tulosten pohjalta määritellyt kehittämiskohteet ja –toimenpiteet	Ei ole toteutunut
Erillisrahoituksella tuotettu toiminta – saamenkieliset sosiaali- ja terveyspalvelut	Saamenkielisten peruspalveluiden tuottamisen tukeminen	Tuotetun palvelun määrä	Tuotetun palvelun määrä	Toiminta on säilynyt ennallaan

Tunnusluvut

Avopalvelut	2014	2015	2016	2017	2018
Kotipalvelua saavia talouksia	87	89	86	93	91
Kotipalvelukäyntejä	6026	5988	7728	8013	7842
Tehostettu palveluasuminen vrk	--	--	--	--	2396
Palveluasuminen vrk	--	--	--	--	3824
Omaishoidon tuen piirissä olevat					23

Terveydenhoito (440)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Terveydenhoito
Tilivelvollinen Hoitotyönjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	2 726	2 350		2 350	4 173	1 823
Toimintamenot	-179 173	-232 965	9 400	-223 565	-203 147	20 418
Netto	-176 447	-230 615	9 400	-221 215	-198 974	22 241
Poistot	-289				-289	-289
Vyörytyserät	-6 967				-6 150	-6 150

Utsjoen kunnassa toimii kaksi kokoaikaista terveydenhoitajaa, yksi Karigasniemessä ja toinen Utsjoki-Nuorgam alueella sekä 1,2 kotisairaanhoidajaa. Lisäksi saamenkielisen terveydenhoitajan palkkaamiseen saadaan erillistä valtionosuutta ja tämä työpanos hankitaan ostopalveluna. Saamenkielisen terveydenhoitajan työpanos kohdistuu pääasiassa lastenneuvola ja kouluterveydenhuollon palveluihin.

Toiminnassa toteutetaan äitiys- ja lastenneuvolan sekä koululaisten ja opiskelijoiden terveystarkastuksia, Terveydenhoitajat toimivat lisäksi väestövastuullisesti eli Karigasniemellä terveydenhoitaja tekee myös avo- ja kotisairaanhoidoa sekä näytteenottoa. Utsjoki-Nuorgam alueella toimiva terveydenhoitaja tekee lisäksi avosairaanhoidon vastaanottoa Utsjoella sekä kotisairaanhoidoa Nuorgamin alueella. Molemmat terveydenhoitajat toimivat myös diabeteshoitajina.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
SOTE – edunvalvonta - lähipalveluiden nykyisen tason säilyttäminen (edunvalvonta)	Terveydenhoidon vastaanotto toimintaan liittyvät palvelut järjestetään Utsjoella.	Palvelutarjonta	Palvelutarjonta nykyisellä tasolla	Palvelut entisellään
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen - Terveydenhoidon etäpalvelut - Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	Etäpalveluiden määrä kasvanut	Palvelujen määrä lisääntynyt jonkin verran Henkilökunnan koulutukset tapahtuvat suurimmaksi osaksi etä- yhteyksillä.

TERVEYDENHOITAJIEN ASIAKKAAT	2014	2015	2016	2017	2018
Syntyneet lapset	4	10	14	8	5
Äitiysneuvolan asiakkaat	18	20	19	23	28
Ehkäisyneuvola-asiakkaat	7	5	4	8	6
Lastenneuvola-asiakkaat	86	69	74	63	40
Koululaiset	104	126	136	yht. 118	yht. 146
Lukiolaiset	11	12	13		
Kotisairaanhoido *tilapäinen ja valvottu	39	23	14	121*	144*
Muistineuvola	-	-	-	59	37
Työterveyshuollon asiakkaat:					
- työnantajat	25	*0	*0	*	*
- työntekijät	---	*0	*0		
Ikäihmisten terveystarkastukset	0	0	0	5	4
TERVEYDENHUOLLON KÄYNNIT TERVEYDENHOITAJALLA	2014	2015	2016	2017	2018
Avosairaanhoidokäynnit terveydenhoitajien luona	1347	1530	1340	856	1104
Neuvolakäynnit	226	308	292	245	228
- äitiysneuvola	66	159	159	69	90
- lastenneuvola	155	141	129	167	81
- ehkäisyneuvola	5	8	4	9	6
- seniorineuvola	--	--	--	--	4
- muistineuvola	--	--	--	--	47
Kotisairaanhoidokäynnit	989	1000	933	957	713
Kouluterveydenhoitajan vastaanotto	165	266	133	141	253
Terveysterveystoiminta yht.	2750	3104	2698	2199	2298

Laitoshoito (450)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Laitoshoito
Tilivelvollinen Hoitotyönjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	126 076	146 500		146 500	138 564	-7 936
Toimintamenot	-908 376	-964 805	-82 400	-1 047 205	-1 048 381	-1 176
Netto	-782 300	-818 305	-82 400	-900 705	-909 817	-9 112
Poistot	-2 950				-6 415	-6 415
Vyörytyserät					-17 561	-17 561

Vuodeosaston tehtävänä on tuottaa ympärivuorokautiset sairaanhoidotasoisien akuuttihoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon palvelut kuntalaisille. Perusterveydenhuollon hoitopäivät ovat toteutuneet suurelta osin Utsjoen vuodeosastolla. Osastolla on 11

vakinaista potilaspaikkaa, joilla vuoden 2018 lopussa oli 11 pitkäaikaispotilasta ja 3 potilasta oli akuuttipaikoilla. Pitkäaikaispotilaat ovat pääasiassa muistisairaita ja huonokuntoisia vanhuksia, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista valvontaa. Pitkäaikaispotilaiden määrä on kasvanut edellisvuodesta ja he kaikki ovat ympärivuorokautista valvontaa tarvitsevia potilaita, vaikka he eivät tarvitsisikaan akuuttia lääketieteellistä hoitoa. Osaston täyttöaste on kasvanut koska suurin osa akuuttipotilaista on jouduttu hoitamaan ylipaikoilla varsinaisten paikkojen ollessa pitkäaikaispotilaiden käytössä.

Lyhytaikaiset hoitajaksot ovat olleet joko Lapin keskussairaalaan tai Ivalon terveyskeskuksesta kotiutuvia potilaita, jotka tarvitsevat vielä osastoseurantaa tai -hoitoa sekä suoran vastaanotolta tai päivystysaikana osastolle sijoitettuja äkillisesti sairastuneita osastohoitoa tai -seurantaa tarvitsevia potilaita. Osastolla on hoidettu jonkin verran myös päihde- ja mielenterveysasiakkaita

Vuodeosastolla toimii äkillinen päivystysaikainen vastaanotto arkisin klo 16.00–08.00 ja viikonloppuisin perjantaista klo 16 alkaen maanantaiaamuun klo 08.00 saakka. Päivystysaikana puhelut ja asiakkaat tulevat vuodeosastolle. Työvuorossa oleva hoitaja konsultoi tarpeen mukaan Inarin terveyskeskuksen päivystävää lääkärinä.

Lapin sairaanhoitopiirin Ensihoitoyksikön sairaanhoitaja-tasoinen yksikkö toimii Utsjoella ja tarvittaessa yksikköä voidaan hälyttää vuodeosaston tueksi, mikäli yksikkö ei ole ajossa tai muissa tehtävissä. Päivystysaikaisten puhelinkontaktien määrä on kasvanut huomattavasti, ko. puhelut ovat usein sisällöltään päihde- ja mielenterveyspotilaiden tukemista yöaikaan sekä hoidon tarpeen arviointia ja palveluohjausta.

Kotikäynnit avopalvelukeskukseen ja Seitakartanoon toteutetaan vuodeosaston hoitajien työnä jokaisen asukkaan kohdalla päivystys- ja yöaikana (arkisin klo 20.00–07.00 välisenä aikana ja viikonloppuisin perjantaista klo 20.00 maanantaihin klo 07.00 saakka). Vuodeosaston yöhoitajat huolehtivat myös avopalvelukeskuksen, Seitakartanon, tehostetun palveluasumisyksikön ja ASPA-talon asukkaiden turvavalvonnasta.

Henkilökunta on osallistunut täydennyskoulutuksiin sekä alueellisiin koulutuksiin niin työpisteissä, etäyhteyden avulla kuin muuallakin.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
SOTE – edunvalvonta - lähipalveluiden nykyisen tason säilyttäminen (edunvalvonta)	Kuntalaisille järjestetään hoivaa ja hoitoa tarjoavat vuodeosastopalvelut	Vuodeosastopalvelut palvelutarjonta	Palvelutarjonta nykyisellä tasolla	
Päivystysaikainen sairaanhoito (edunvalvonta)	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelut	Päivystysaikaiset palvelut	Palvelumalli huomioi pitkät etäisyydet ja rajayhteistyön mahdollisuudet	
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	

	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakkaat: esim. Terapiat ja lääkäripalvelut - Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset 		Henkilökunnan koulutukset ovat toteutuneet suurimmalta osin joko työpaikalla tai etäyhteyksillä	
--	---	--	---	--

Vuodeosasto	2014	2015	2016	2017	2018
Hoitopäivät	4544	3815	3786	3404	3904
Täyttöaste %	101.7	95	94.2	85	107
Hoitojaksoja, joista	86	81	88	129	164
Lyhytaikaisia	69	69	77	119	152
Pitkäaikaisia	17*	12*	11	10	12
Keskimääräinen hoitoaika vuorokautta	52.8	47	44	26	24
Päivystysaikaan poliklinikkakävijöitä	351	324	115	127	168
puhelinkontaktit		33	47	58	175
Kotikäynnit	1212**	2882**	4272**	2947**	1989**

*uusi ohjelma laskee koko vuoden aikana pitkäaikaispotilaisiksi kirjatut

** käynnit avopalvelukeskuksessa, Seitakartanossa, tehostetussa asumispalveluyksikössä ja Aspa-talossa

Perusterveydenhuolto (460)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Perusterveydenhuolto
Tilivelvollinen Vastaava lääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	85 111	81 400		81 400	95 925	14 525
Toimintamenot	-1 115 509	-1 352 648	175 875	-1 176 773	-1 162 334	14 439
Netto	-1 030 398	-1 271 248	175 875	-1 095 373	-1 066 409	28 964
Poistot	-66 647				-71 762	-71 762
Vyörytyserät	-28 002				-29 144	-29 144

Tavoitteena on palvelujen riittävän saatavuuden ja riittävän palvelutason turvaaminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti kuntalaisten ja asiakkaiden hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta. Palvelut järjestetään lakisääteisissä määrärajoissa ja pääosin omana tuotantona.

Potilastietojärjestelmän muutos Effic Life Care -ohjelmaan aiheutti vuoden 2018 aikana paljon valmistettavaa hanketyötä sekä käyttöönottotukea kaikissa terveydenhuollon toiminnoissa.

Vastaanottotoiminta

Vastaanotossa työskentelee kaksi lääkäriä, sairaanhoitaja, kotisairaanhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja, terveyskeskusavustaja ja laboratorionhoitaja.

Toiminnan tavoitteena on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä ennalta ehkäistä ja hoitaa sairauksia. Toiminta perustuu ajantasaiseen lainsäädäntöön, kansallisiin ohjeistuksiin sekä kunnan toimintaohjeisiin. Palvelut pyritään tarjoamaan oikea-aikaisesti ja tarpeenmukaisesti olemassa olevat resurssit huomioiden. Järjestetään lakisääteiset ja tarpeelliseksi arvioidut terveyspalvelut kuntalaisille. Lääkärit osallistuvat vastaamaan päivystystarpeeseen ympärivuorokautisesti yhdessä Inarin kunnan kanssa.

Kotisairaanhoido

Kotisairaanhoido on lääkärin määräämää kotona tapahtuvaa sairaanhoidoa. Se on tarkoitettu henkilöille, jotka sairautensa tai toimintakykynsä alentumisen vuoksi eivät voi käyttää muita avoterveyden- ja sairaanhoidon palveluja.

Kotisairaanhoidajan käynnit asiakkaan luona ovat pääasiassa säännöllisiä hoitosuunnitelmaan perustuvia haavanhoitoja, lääkehoidon toteutusta ja seurantaa, kivun hoitoa ja saattohoitoa. Kotisairaanhoido on maksullista ja perustuu terveydenhuollon asiakasmaksulakiin.

Asiakkaan palvelutarvetta on arvioitu yhteisillä kotikäynneillä avupalveluohjaajan ja kotisairaanhoidajan kanssa. Lisäksi kotipalvelun työntekijöiden ja kotisairaanhoidon yhteistyö on ollut tiivistä. Utsjoki on laaja kunta ja väestömäärältään harvaan asuttua aluetta, näin ollen kotisairaanhoidon työajasta menee runsaasti matkoihin.

Muistineuvolan tavoitteena on tunnistaa ja todeta muistisairaudet jo alkuvaiheessa sekä ohjata asiakas hoidon ja tuen piiriin, vahvistaa asiakkaan toimintakykyä ja itsenäistä selviytymistä, antaa asiakkaalle ja hänen läheisilleen tietoa muistisairauksista ja niiden hoidosta eri vaiheissa ja kehittää muistisairauksien hoitokäytäntöjä yhdessä muiden toimijoiden kanssa,

Muistineuvolaneuvolatoimintaa on kehitetty viime vuosien aikana intensiivisesti mm. hoitopolkuja ja yhteistoimintamalleja selkiyttämällä. Muistineuvolassa on tehty tiivistä yhteistyötä Inarin kunnan terveyskeskuksen kanssa asiakkaiden kuvantamistutkimusten organisoinnin osalta.

Utsjoen kunta on ostanut geriatriin etävastaanottoa ostopalveluna yksityiseltä palveluntuottajalta. Äidinkieleltään pohjoissaamenkielinen kotisairaanhoidaja toimii oman työnsä ohella muistihoidtajana koko kunnassa ja hänellä on muistihoidajan koulutus. Muistineuvolatoimintaa toteutetaan kotikäynnein ja vastaanotolla,

Muistineuvolatoiminnan juurruttaminen Utsjoelle on ryhdyttävä ikäihmisten terveyspalveluita ja asiakkaat ovat ottaneet sen hyvin vastaan. Muistineuvolassa muutkin terveysongelmat on voitu havaita jo varhaisessa vaiheessa, ennen kuin varsinaiset oireet ovat ilmaantuneet. Utsjoen kunnan yli 65-vuotiaista asukkaista muistineuvolan asiakkaita on 21%.

Seniorineuvola

Toimintavuonna kaikille kunnassa asuville 70-vuotiaille on tarjottu maksutonta vapaaehtoista ikäihmisten terveystarkastusta. Seniorineuvolan tavoitteena on ikäihmisten terveyden edistäminen, toimintakyvyn ylläpitäminen sekä sairauksien ennaltaehkäisy yksilöllisten terveydentilan seurantamenetelmien ja ohjauksen avulla. Tavoitteena on saada Utsjoen kunnan ikäihmiset mahdollisimman varhaisessa vaiheessa geriatristen ja toimintakykyä tukevien palvelujen piiriin. Terveystarkastukseen saavat kutsun aina kuluvaan vuonna 70 vuotta täyttävät kuntalaiset, jotka eivät ole vielä säännöllisten palvelujen piirissä.

On tärkeää, että ikääntyneiden terveyttä tarkastellaan monimuotoisena kokonaisuutena, jolloin huomioon otetaan myös muut terveyttä huonontavat sairaudet, kognitiiviset toiminnot, monilääkitys sekä muut yksilön ominaisuudet. Monimuotoisuuden huomioimisella on useita yhteiskunnallisia etuja, kuten tarpeettomien tutkimusten, sairaalajaksojen ja kustannusten väheneminen. Utsjoella seniorineuvolatoimintaa toteuttaa kaikki terveydenhoitajat.

Seniorineuvolan terveystarkastusta kaikista 70 vuotiaista kutsutuista käytti 20%.

Fysioterapia

Fysioterapiassa työskentelee yksi fysioterapeutti. Fysioterapiassa alkoi suoravastaanotto toiminta huhtikuun 2017 alusta uutena toimintana.

Fysioterapia tuottaa kansanterveystyönä ohjausta ja neuvontaa sekä leikkausten pre- ja postoperatiivisia ohjausta ja seurantaa, spirometriat keuhkofunktio tutkimuksina, lasten terapiat sekä toimintakykyä ylläpitävää ja lisäävää kuntoutusta, apuvälinepalvelut, vuodeosaston kuntoutustoimet. Fysioterapia tuottaa yksilöllisiä hoitokertoja tarpeen mukaan, mutta valtakunnallinen suuntaus painottuu ohjaukseen ja neuvontaan sairauksien hoidossa.

Fysioterapiassa on toteutettu vuonna 2018 toimintakykyä ylläpitävää ja parantavaa ohjausta ryhmissä:

- Allasryhmä Utsjoella 1x viikossa, 30min/kerta
- Kuntosaliryhmä Utsjoella 1x viikossa, 1½ tuntia/kerta
- Kuntosaliryhmä Nuorgamissa 1x viikossa, 60min/kerta
- Kuntosaliryhmä Karigasniemellä 1x viikossa, 60min/kerta

Ryhmät toimivat puoli avoin –periaatteella eli niihin tullaan lääkärin läheteellä/suosituksella, fysioterapeutin arviosta tai omatoimisesti hakeutumalla.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
SOTE – edunvalvonta - lähipalveluiden nykyisen tason säilyttäminen (edunvalvonta)	Vastaanottotoimintaan liittyvät palvelut järjestetään Utsjoella: - lääkäri - terveydenhoitaja - laboratoripalvelut - fysioterapia - hammashoito - kotihoito - vastaanoton sairaanhoitaja - terveyskeskus-avustaja - välinehuolto - psyk.sairaanhoitaja	Palvelutarjonta	Palvelutarjonta nykyisellä tasolla	Ajoittain on ollut haasteellista järjestää riittäviä lääkäri- ja laboratoripalveluita lähipalveluina henkilöstöresurssein saatavuudesta johtuen.
Rajayhteistyö kehittäminen	Selvitetään mahdollisuudet laajentaa rajayhteistyötä perusterveydenhuollon osalta (vastaanottotoiminta ja päivystys)	rajayhteistyö	Rajayhteistyö laajentuu perusterveydenhuollon alueella	Rajayhteistyön laajentamisesta ei ole päästy neuvottelemaan
Päivystysaikainen sairaanhoito (edunvalvonta)	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelut	Päivystysaikaiset palvelut	Palvelumalli huomioi pitkät etäisyydet ja rajayhteistyön mahdollisuudet	Toimii yhteistyössä Inarin kunnan ja Norjan valtion kanssa

Sähköisten palveluiden kehittäminen	Etäpalveluiden lisääminen Terveystieteiden etäpalvelut Asiakkaat: esim. Terapiat ja lääkäripalvelut Henkilökunta: esim. konsultaatiot ja koulutus, verkostotapaamiset	Etäpalveluiden määrä ja sisältö	Etäpalveluiden määrä kasvanut	Palveluiden määrä on kasvanut jonkin verran Henkilökunnan koulutukset ja verkostotapaamiset on toteutettu suurelta osin etäyhteyksillä.
-------------------------------------	---	---------------------------------	-------------------------------	--

Terveyskeskuksen tilastotietoja:

	2014	2015	2016	2017	2018
Käynnit lääkärillä	1861*	2277	2352	2339	2066
Neuvolakäynnit	38	4	10	20	32
Kouluterveydenhoitokäynnit	14	0	45	23	25
Työterveyshuolto	8	0	0	0	0
Ulkopaikkakuntalaisten käynnit	92	75	131	119	105
Käynnit psykiatrilla	50	48	62	63	49
Kotisairaanhoidokäynnit	989	1000	933	957	827
Muistineuvola	-	-	-	59	49
Ikäihmisten terveystarkastukset	0	0	0	5	4
Fysioterapiakäynnit					
Yksilökäynnit	566	609	564	518	507
Ryhmien lukumäärä	108	99	92	121	114
Osallistujat	563	512	455	632	621
Käynnit psyk. sairaanhoitajalla	1225	1143	1004	946	802
Käynnit muilla hoitajilla	4804*	3604	4495	3184	--
Käynnit laboratoriossa	3081	---	--	2889	2403
Laboratorio					
- tutkimukset	11049	14474	16253	17603	7513
-tutkimukset uuden raportoinnin mukaisesti päivitettyinä					
- asiakkaat	575	603	647	650	641

*) Lääkärien käyntimäärä viitteellinen, koska hoitajat ovat tilastoineet avustavia suoritteita käynneiksi alkuvuodesta ja silloin lääkärin käynti tilastossa menee jatkokäynniksi, joka ei ole laskennallisesti mukana vuositilastoissa.

Ivalon terveystieteiden keskus	2014	2015	2016	2017	2018
Vuodeosastolta ostetut päivät	166	268	305	203	246

Avosairaanhoidokäynnit/ Lääkäri v. 2017 tiedot korjattu	229	329	375	361	417
-vastaanotto	228	328	375	361	403
-kotikäynti	0	0	0	0	2
- käynti osastolla ospot	1	1	0	0	12
Puhelinkontaktit	121	190	221	210	175
- lääkäri	40	32	21	59	96
- muut hoitajat	81	158	200	151	89
Laboratoriotutkimukset	74	17 *	42 *	10**	8
Röntgentutkimukset	196	150 *	232 *	219*	195
Mielenterveystoimistossa käynnit v. 2017 tiedot korjattu	54	41	33	47	26
Fysioterapiakäynnit	0	6	3	34	4
Puheterapiakäyntejä	55	83	111	119	101
Muilla hoitajilla käynnit v. 2017 tiedot korjattu	87	192	107	341	455

*Laboratorio- ja röntgentutkimuksissa huomioitu vain Utsjoella tehdyt lähetteet

** Rasisus-EKG –koetta, ei laboratorio-käyntejä

Erikoissairaanhoito (470)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Erikoissairaanhoito
Tilivelvollinen Vastaava lääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-1 330 060	-1 508 000	-87 415	-1 595 415	-1 556 507	38 908
Netto	-1 330 060	-1 508 000	-87 415	-1 595 415	-1 556 507	38 908
Poistot						
Vyörytyserät	-6 762				-8 673	-8 673

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Edunvalvonta - palveluiden turvaaminen ja kehittäminen	Palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen			Palvelut on tuotettu pääosin lähipalveluina.

Rajat ylittävät erikoissairaanhoidon palvelut - Edunvalvonta – rajat ylittävien palveluiden turvaaminen ja kehittäminen - Palveluprosessien kehittäminen	Erityisesti saamenkielisten palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen	Palveluiden määrä ja laatu Hoitoon pääsyyn seuranta	Saamenkieliset saavat tarvitsemiaan palveluita omalla kielellään	Kelan maksamat matkakorvaukset kunnossa, jatkuvat kuten ennenkin
	Lähetekäytännön selkiinnyttäminen - matkakorvauksiin ym. Kela-etuuksiin liittyvien käytäntöjen selkiinnyttäminen	Kela-etuuksien järjestäminen	Potilas saa tarvitsemansa hoidon määrääjässä Potilas saa hänelle kuuluvat etuudet	

Lapin Keskussairaala	2014	2015	2016	2017	2018
Hoitopäivät yhteensä, josta	726	1240	1345	806	781
- Oma toiminta	587	822	914	682	669
- Ostettu toiminta	139	418	431	124	112
Avohoitokäynnit yhteensä, josta	1511	1457	1666	1564	1630
- Oma toiminta	1380	1269	1402	1322	1424
- Ostettu toiminta	131	188	264	242	206

Hammashuolto (480)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Hammashuolto
Tilivelvollinen Hammaslääkäri ja hoitotyönjohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	44 234	41 000			49 257	8 057
Toimintamenot	-186 927	-218 810	19 755	-199 055	-178 885	20 170
Netto	-142 693	-177 810	19 755	-199 055	-129 828	28 227
Poistot	-6 500				-9 704	-9 704
Vyörytyserät	-7 244				-7 008	-7 008

Hoitotakuulain velvoitteita ei voitu täysin hoitaa. Yhteydensaannissa hammashoitolaan oli ajoittain ongelmia.

Palveluita ostettiin yksityisiltä palveluntuottajilta vähäisessä määrin.

Erikoishammaslääkärikäyntejä ostettiin lähinnä Lapin keskussairaalasta. Utsjoki osallistuu Lapin läänin yhteiseen viikonloppupäivystysrenkaaseen. STH siirtyi lakisääteisen e-arkiston myötä marraskuussa 2018 uuteen Life Care-potilastietojärjestelmään.

Suuhygienisti toimi Utsjoella viikon, jolloin hän kävi hoitajan kanssa Seitakartanossa ja Dorvussa tekemässä hammastarkastuksia ja antamassa henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa asukkaille. Suuhygienisti teki myös hammaskivenpoistoja sekä alle kouluikäisten tarkastuksia parina päivänä.

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
SOTE – edunvalvonta - lähipalveluiden nykyisen tason säilyttäminen (edunvalvonta)	Kuntalaisille järjestetään hammashoidon vastaanotto toimintaan liittyvät palvelut Utsjoella -lääkäri -hammashoitaja	Palvelutarjonta	Palvelutarjonta nykyisellä tasolla	Edunvalvonta jatkuu
Rajayhteistyö kehittäminen	Selvitetään mahdollisuudet laajentaa rajayhteistyötä perusterveydenhuollon osalta (vastaanotto toiminta ja päivystys)	rajayhteistyö	Rajayhteistyö laajentuu perusterveydenhuollon alueella	OTETAANKO POIS HAMMASHUOLLOSTA
Päivystys-aikainen sairaanhoito (edunvalvonta)	Turvataan riittävät päivystysaikaiset palvelut	Päivystys-aikaiset palvelut	Palvelumalli huomioi pitkät etäisyydet ja rajayhteistyön mahdollisuudet	Utsjoki kuuluu ja osallistuu Lapin läänin yhteiseen viikonloppupäivystysrenkaaseen.

Suoritteet	2014	2015	2016	2017	2018
Hammaslääkärissä käynnit	1133	922	1121	896	882
Yksilökohtaisessa hammasterveysneuvonnassa käyneet, laitospotilaat, vammaiset ym.	3	20	2	4	4
Ryhmävalistuskerrat	6	1	5	4	4
Muut käynnit, yms. suuhygienisti	13	0	0	0	24

Ympäristöterveydenhuolto (490)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvöllinen Perusturvajohtaja

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-47 252	-50 000		-50 000	-45 602	4 398
Netto	-47 252	-50 000		-50 000	-45 602	4 398
Poistot						
Vyörytyserät	-304				-295	-295

Talousarvion toimintatavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

**Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä
(yhteistoiminta Inarin kanssa)**

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Tiedotuksen ja viestin kehittäminen	Tehostetaan palveluihin liittyvää tiedotusta ja viestintää			

Ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Inarista 1.1.2008 lukien.

Eläinlääkintähuolto	2014	2015	2016	2017	2018
Eläinlääkärin käynnit hyötyeläinten luona	82	42	38	43	36
Pieneläinten käynnit vastaanotolla	226	217	119	225	148
Eläinsuojelu-, eläintauti ym. tarkastukset	4	3	4	2	2

Sos- ja terveystoimen projekti (640)

Toimielin Perusturvalautakunta
Tulosalueen nimi Perusturvalautakunnan projektit
Tilivelvöllinen Perusturvajohtaja, avopalvelun ohjaaja ja hoitotyönjohtaja sekä vastaava lääkäri ELÄMÄ-hankkeessa

Talous	TP 2017	TA 2018	TA- muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	183 165	216 450	31 860	248 310	236 855	-11 455
Toimintamenot	-228 914	-362 780	-39 825	-402 605	-282 012	120 593
Netto	-45 749	-146 330		-154 295	-45 156	109 139
Poistot						
Vyörytyserät	-2 552				-6 831	-6 831

Saamenkieliset sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Saamenkielisten sosiaali- ja terveystoimen palvelujen turvaamiseksi saatiin vuonna 2018 erillistä valtionavustusta yhteensä enintään 144.975,50 €. Saamelaiskäräjät ja Utsjoen kunta ovat

tehneet sopimuksen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi osoitettujen valtionavustusten käytöstä vuonna 2018.

Perhetyö saame

Saamenkielinen perhetyö on jatkunut vuodesta 2004 lähtien. Perhetyö on lastensuojelun avohuollon tukimuoto, jonka avulla perheitä tuetaan varhaisessa vaiheessa. Perhetyöllä on selkeästi ehkäisty kodin ulkopuolisia sijoituksia.

Vuonna 2018 saamenkielistä perhetyötä ei ole ollut tarjolla. Saatua avustusta on käytetty psykiatrisen sairaanhoitajan palkka- ja matkakuluihin.

Auttaja-Aslak –toiminta, Utsjoki-Nuorgam ja Karigasniemi

Auttaja –Aslakit tekevät lumitöitä, polttopuita, pikkuremontteja ja auttavat asiointissa. Asiakkaista suurin osa on ikäihmisiä, toisena ryhmänä ovat mielenterveyskuntoutujat ja heidän läheisensä. Toiminnassa on kiinnitetty huomiota yksin asuvien vanhusten ja mielenterveyskuntoutujien kiireettömään kohtaamiseen ja jutusteluun toiminnan lomassa. Yhdessä tekeminen ja toiminta asiakkaan voimavarojen mukaan kuntouttavat ja virkistävät. Toiminta tapahtuu omalla kielellä ja omaan kulttuuriin sitoutuen. Auttaja-Aslakit ovat osallistuneet Nabotreffien järjestämiseen. Molemmat auttaja-Aslakit ovat osallistuneet saamenkielisten palveluiden kehittämiseen yhdessä verkostojen kanssa. Utsjoen auttaja- Aslak on aloittanut oppisopimuskoulutuksen, jossa on suorittaa lähihoitajan tutkinnon.

Hoivatyöntekijä

Hoivatyöntekijän työtehtäviin on kuulunut saamelaisvanhusten kotona asumisen tukeminen saamen kieli ja kulttuuri huomioiden. Hoivatyöntekijän työtehtäviä ovat olleet mm. avustaminen päivittäisissä toiminnoissa kuten ruoanlaitto ja siivous, käsitöissä avustaminen, ulkoilu, asiointiapu ja keskustelu sekä muistelu. Työ tehdään kuntouttavalla työotteella ja osallistamalla asiakasta mukaan toimintaan. Hoivatyöntekijä on tukenut omaishoitajia mahdollistamalla vapaahetkiä. Hoivatyöntekijä on työskennellyt kerran viikossa Nuorgamissa ja kerran viikossa Karigasniemellä. Hoivatyöntekijä on osallistunut Nabotreffien suunnitteluun ja järjestämiseen toiminnanohjaajan ja auttaja-aslakien kanssa. Hoivatyöntekijä on osallistunut kotipalvelun henkilöstön viikkopalaveriin ja toiminnan suunnitteluun. Hoivatyöntekijä on osallistunut saamenkielisten palveluiden kehittämiseen yhdessä verkostojen kanssa. Hoivatyöntekijän toiminta-alue on ollut koko kunta ja työtä tehdään asiakkaiden kodeissa.

Saamenkielinen terveydenhoitaja ja kotisairaanhoitaja

Saamenkielisten terveydenhoito- ja neuvolapalveluja on ostettu yksityiseltä palveluntuottajalta. Saatua avustusta on käytetty myös saamenkielisen kotisairaanhoitajan palkkaus- ja matkakuluihin.

Saamenkielinen toiminnanohjaaja

Toiminnanohjaaja on työskennellyt tehostetun palveluasumisen yksikkö Dorvun, Seitakartanon ja vuodeosaston asiakkaiden ja kotona asuvien vanhusten kanssa sekä Ikäihmisten liikuntapäiviin. Erilaista viriketoimintaa ja ohjattua toimintaa asiakaskohtaisesti ja ryhmissä (mm. askartelua, lukuhetkiä, seurustelua yksittäisen asiakkaan kanssa asiakkaan kotona ja ryhmissä eri toimipaikoissa, ulkoilua, yhdessäoloa kahvistelun ja muistelun merkeissä). Lisäksi toiminnanohjaaja on toiminut saattajana asiakkaille. Nabotreffien suunnittelu ja järjestäminen yhdessä muiden työntekijöiden kanssa. Toiminnanohjaaja on osallistunut kotipalvelun henkilöstön viikkopalaveriin ja toiminnan suunnitteluun.

ELÄMÄ-hanke, hankeaika: 1.1.2017 – 31.12.2018

ELÄMÄ –hanke oli Utsjoen kunnan hallinnoima hanke, jonka tarkoituksena on lisätä yhteisön itsemurhien ehkäisytaitoja. Hankkeessa pilotoitiin Suomeen maailmanlaajuisessa käytössä oleva koulutuskokonaisuus ASIST (Applied Suicide Intervention Skills Training). ASIST menetelmällä koulutettiin niin ammattilaisia kuin myös vapaaehtoisia mm. kouluun, työpaikoille, poronhoitajayhteisöihin sekä metsästysseuroihin tunnistamaan ja ottamaan puheeksi itsetuhoisuus. Menetelmän on kehittänyt ja sen omistaa Kanadassa toimiva LivingWorks

education. Norjassa ASIST koulutuksia hallinnoi VIVAT selvmordsforebygging, joka toimii Tromsan yliopiston alaisuudessa. ELÄMÄ-hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä VIVAT selvmordsforebyggingin kanssa.

Utsjoen kunnan osallistuminen ja sitoutuminen eri hankkeisiin

Toimiva kotihoito Lappiin -hanke, 1.10.2016 – 31.12.2018.

Hanketta hallinnoi Kolpeneen palvelukeskuksen ky ja sen toteuttajana toimi Poske yhteistyössä Lapin ja Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirien ja kuntien kanssa. Hankkeessa olivat keskiössä kotona asumista tukevat, varhaista tukea ja kuntoutusta tarjoavat ja teknologiaa hyödyntävät palvelut, joita tuotettiin laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Palveluissa huomioitiin myös saamenkieliset ikäihmiset ja heidän tarpeensa. Hankkeessa oli kokeilu saamenkielisen palveluohjauksen osalta.

Sitoutuminen Perhekeskustoimintamalli Lappiin - integroidut monitoimijaiset palvelut perheille -hankkeeseen 1.1.2017 - 31.12.2018

Perhekeskustoimintamalli Lappiin -hanke oli osa valtakunnallista Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE). Hankkeen keskiössä olivat lapsi- ja perhepalveluiden saatavuutta ja selkeyttä vahvistava palvelu- ja toimintamalli sekä perheiden voimavaroja, osallisuutta ja vanhemmuutta tukevat toimet ja palvelut. Kokonaisuus toteutettiin laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kesken huomioiden saamenkieliset perheet ja heidän palvelutarpeensa.

Elinkeinotoimi

Elinkeino- ja maaseututoimi (500)

Toimielin	Elinvoimalautakunta
Tulosalueen nimi	Elinkeino- ja maaseututoimi
Tilivelvollinen	Kehittämisen- ja elinkeinopäällikkö

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	39 119	46 600		46 600	51 098	4 498
Toimintamenot	-232 969	-263 100		-263 100	-258 046	5 054
Netto	-193 850	-216 500		-226 500	-206 948	9 552
Poistot						
Vyörytyserät	-7 640				-8 758	-8 758

Elinkeinotoimen pääasialliset tehtävät ovat elinkeinojen kehittäminen, yritysneuvontapalvelut, maaseutuviranomaistehtävät, yhteispalvelun asiakasneuvontapalvelut, matkailuneuvonnan ja aluemarkkinoinnin järjestäminen sekä Áilegas-keskuksen toiminnan koordinoiminen.

Toiminta vuonna 2018

- Yhteispalvelussa on asioinut 375 asiakasta valtion palveluihin liittyen, 15 asiakasta yritysneuvontaan liittyen, 76 asiakasta matkailuneuvontaan liittyen sekä 173 asiakasta maaseutuhallinnon palveluihin liittyen.
- Yritysneuvonta on organisoitu osin omana toimintana ja sen lisäksi on ostettu yrityspalveluneuvontaa Leader Pohjoisimmalta Lapilta.
- Destination Utsjoki –hankkeen tuloksena aluemarkkinointiyhteistyötä Inari Saariselkä Matkailu Oy:n kanssa on vahvistettu. Lisäksi on panostettu omaan aluemarkkinointiin www-sivujen ja somen kautta sekä osallistuttu messuille ja workshoppeihin.
- Utsjoen kunnan työhyvinvointia ja tuottavuutta kehittänyt Áilegas giellasiida –hanke päättyi kesällä 2018.

- Sámi musihkkaakatemiija –saamelaismusiikin aikuiskoulutushanke on saanut rahoituksen ja käynnistynyt huhtikuussa 2018.
- Lautakunta on perustanut elinkeinojen kehittämistyöryhmän, joka on työstänyt elinkeinojen kehittämissuunnitelmaa ja hankkeistanut kaksi hanketta: Utsjoen elinkeinojen kehittäminen sekä Utsjoen matkailun maankäyttösuunnitelma, jotka käynnistyivät syksyllä 2018.
- Kunta on toteuttanut Meidän maisemat –hanketta ja suunnitellut sille jatkohankkeeksi Utsjoen kulttuurimaisemat kuntoon –hankkeen, joka käynnistyy keväällä 2019.
- Utsjoen kunta on mukana House of Laplandin toiminnassa ja on tehnyt tiivistä yhteistyötä erityisesti elokuvakomission kanssa mm. Ailo elokuvaan liittyen. Utsjoki on esillä elokuvan markkinoinnissa ympäri maailmaa.
- Lisäksi elinkeinotoimi on osallistunut muiden vetämiin hankkeisiin.
- Áilegas-keskuksen osalta pohjoinen rakennus toimii Sámi musihkkaakademiija -hankkeen ja sen musiikkikoulutuksen toimitiloina. Eteläinen rakennus on vuokrattu väliaikaisesti sivistystoimelle väistötiloiksi. Toiminta on sen vuoksi keskeytynyt syksystä 2018 alkaen.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet 2018-2020

Kunta on alueena kilpailukyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen huomioiden Tenojoki – sopimuksen vaikutukset Yritysneuvonnan järjestäminen Yrittäjien koulutus- ja kehittämistarpeisiin vastaaminen	Elinkeino-ohjelman tekeminen Ohjelman toteuttamista tukevien hankkeiden valmistelu ja käynnistäminen Ensivaiheen jälkeisen yritysneuvonnan järjestäminen Yrityskoulutukset	Elinkeino-ohjelma Hankehakemus, hankkeen toteuttaminen Ensivaiheen jälkeinen yritysneuvontapaivelu Toteutuneet koulutuspäivät (Destination Utsjoki 4 päivää, elinkeino 2 päivää)	Ohjelma laadittu ja vahvistettu alkuvuodesta 2018 Hanke käynnissä / toteutettu Tarjotaan myös ensivaiheen jälkeistä yritysneuvontaa 6 koulutuspäivää vuoden 2018 aikana	Elinkeino-ohjelmaa ei ole laadittu vaan kuntastrategia määrittää elinkeinojen kehittämisen painopisteet - Utsjoen elinkeinojen kehittämishanke on käynnissä -Utsjoen matkailun maankäyttöhanke on käynnissä - Leaderilta ostetaan yritysneuvontapalvelua - toteutettiin itse 4 koulutuspäivää. 1 toisesta hankkeesta
Kulttuuri- ja luontomatkailuun liittyvä kehittämistoiminta	Aluemarkkinoinnin kehittäminen ja toisiaan tukeva tuotekehitys (Destination Utsjoki –hanke)	Selvitys	Selvitetään aluemarkkinoinnin järjestäminen 2019 alkaen	- Vuonna 2019 palkataan 50 % matkailukoordinaattori - Aluemarkkinointia toteutetaan yhdessä ISM:n kanssa, - Panostetaan omaan näkyvyyteen ja viestin terävöittämiseen, mikä on sisällytetty elinkeinojen

				kehittämishankkeeseen.
Luontaiselinkeinojen vahvistaminen ja jalostusasteen nostaminen	Elinkeino-ohjelman mukaisen hankkeen toteuttaminen lähiruoan saatavuudesta, jalostusasteen nostosta ja markkinoinnin lisäämisestä	Hankkeen toteutuminen	Hanke käynnistyy v. 2018	- Sisältyy elinkeinojen kehittämishankkeeseen, hanke käynnistynyt
Kulttuuri ja siihen liittyvät työpaikat ja yritystoiminta	Sáme musihkkaakademija ja musiikkikoulutuksen käynnistäminen ja vakiinnuttaminen Áilegas – kielen ja kulttuurin keskus – toiminnan vakiinnuttaminen –painopisteinä mm. digitaalisuus, musiikki	Koulutushankkeen toteutuminen Áilegas-keskus toimii yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa Pelillisuus ja digitalisoituminen hankkeen suunnittelu ja käynnistyminen	Sáme musihkkaakademijan toteuttaminen 2018-2020 Áilegas-keskuksen toiminta vakiintunut Pelillisuus ja digitaloistuminen hanke käynnistyy 2018	Sámi musihkkaakademija –hanke on käynnistynyt ja koulutukset aloitettu syksyllä 2018 - Pelillisyyteen liittyvä hanke sai rahoituksen, mutta se peruttiin – henkilöstöresurssit ja tilakysymykset

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2018
Lisätään sähköisten palveluiden käyttämahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja	Sähköisen yrityrekisterin käyttöönotto	Yritysrekisteri käytössä ja päivitettyinä	Yritysrekisteri otettu käyttöön vuoden 2018 aikana.	Yritysrekisteri on otettu käyttöön www.samivillage.fi sivustolla. Laajempi käyttöönotto 2019.

Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen Yritysten kuuleminen	Kunnan kyläkerroksiin osallistuminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa Yritysiltojen järjestäminen yhdessä teknisen toimen kanssa	Kyläkerrokset / v. Yritysiltojen määrä	1 kierros / vuosi 1 yritysilttaa / vuosi	Kyläiltoja järjestettiin 1 yhdessä muiden hallintokuntien kanssa. Erillistä yritysilttaa ei järjestetty
Lapsiperheiden määrän lisääminen, saamenkielisen henkilöstön määrän lisääminen, palveluiden saatavuuden turvaaminen	Paluumuuttajien ja uusien työntekijöiden rekrytoiminen: hankkeen suunnittelu ja toteutus	Hankesuunnitelma, hanke toteutettu	Hanke toteutettu	Koulu- ja asuntopolitiikasta johtuen johtoryhmässä katsottiin tarpeelliseksi siirtää tämän hankkeen suunnittelua.

Elinkeinotoimen projektit (600)

Toimielin Elinvoimalautakunta
Tulosalueen nimi Elinkeinotoimen projektit
Tilivelvollinen Kehittämisen- ja elinkeinopäällikkö

Talous	TP 2017	TA 2018	TA-muutokset	Muutettu TA 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatulot	224 544	168 334	180 075	348 409	207 734	-140 675
Toimintamenot	-285 383	-231 640	-223 971	-455 611	-273 812	181 799
Netto	-60 839	-63 306	-43 896	-107 202	-66 078	41 124
Poistot						
Vyörytyserät	-4 306				-2 664	-2 664

Toiminnan kuvaus

Elinkeinotoimi toteuttaa projekteja, joiden kautta pyritään vahvistamaan elinkeinoelämää sekä yritysten toimintaedellytyksiä.

Toiminta vuonna 2018

Vuoden 2018 aikana jatkettiin Destination Utsjoki –Utsjoen matkailun kansainvälistäminen hanketta. Hanke päättyi. Hankkeen toimipiste oli Saariselällä Inari-Saarkiselkä Matkailu Oy:n tiloissa. Hankkeessa parannettiin kansainvälistä aluemarkkinointia sekä yritysten kansainvälistymisvalmiuksia. Hankkeessa mm. järjestettiin yrittäjille työpajoja, uusittiin saamivillage.fi matkailusivusto, toteutettiin sosiaalisessa mediassa aluemarkkinointia sekä osallistuttiin messuille ja workshoppeihin. Hankkeessa toimi kokoaikaisena projektipäällikkö.

Vuoden 2018 aikana jatkettiin Meidän maisema –hankkeen toteuttamista. Siinä pidettiin perinnerakentamiseen liittyviä tilaisuuksia, järjestettiin talkoita sekä tehtiin Tenolaakson maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma. Hankkeen projektipäällikkönä toimi kehittämis- ja elinkeinopäällikkö ja ELY-keskus oli vahvasti mukana hankkeen toteuttamisessa.

Vuoden 2018 aikana käynnistettiin Sámi Musihkkaakademiija –hanke Interreg rahoituksella. Hankkeessa on partnereina Saamelaisalueen koulutuskeskus sekä Saamelainen Korkeakoulu Kautokeinosta. Utsjoki toimii pääpartnerina. Hankkeessa käynnistettiin musiikkikoulutus syksyllä 2018 ja suunniteltiin 2-vuotista musiikkikoulutusta. Hankkeessa toimii projektipäällikkö 80 % työajalla.

Vuoden 2018 syksyllä käynnistettiin Utsjoen elinkeinojen kehittämishanke sekä Utsjoen matkailun maankäyttösuunnitelma –hanke. Niiden tavoitteena on edistää elinkeinotoimintaa Utsjoella sekä vaikuttaa matkailun kasvuun kestävästi ja yhteen sovittaen muiden maankäyttömuotojen kanssa. Matkailun maankäyttösuunnitelmaa toteuttamaan valittiin kilpailutuksen jälkeen SWECO ympäristö. Hankkeissa toimii kokoaikainen projektipäällikkö, elinkeinojen kehittämishanke 80 % ja maankäyttöhanke 20 %.

Vuoden 2018 aikana osallistuttiin seuraaviin muiden hallinnoimiin hankkeisiin ja toimintaan

- Leader Pohjoisin Lappi
- Uusi Lappilainen kunta
- Matkailun kohdekokemuksen kehittäminen
- House of Lapland: matkailu ja elokuvakomissio

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Sisäiset erät mukana	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	789 890		789 890	793 148,83	-3 259
Maksutuotot	388 000		388 000	382 400,58	5 599
Tuet ja avustukset	1 630 045	337 902	1 967 947	1 804 749,76	163 197
Muut toimintatuotot	1 115 400	24 192	1 139 592	979 616,42	159 976
TOIMINTATUOTOT	3 923 335	362 094	4 285 429	3 959 915,59	325 513
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7 173 595	-226 044	-7 399 639	-6 993 622,74	-406 017
Palvelujen ostot	-5 078 454	-56 751	-5 135 205	-4 963 943,00	-171 262
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-873 701	-52 742	-926 443	-921 150,80	-5 292
Avustukset	-304 500	-55 000	-359 500	-300 391,65	-59 108
Muut toimintakulut	-1 013 878	-31 012	-1 044 890	-902 131,02	-142 759
TOIMINTAKULUT	-14 444 128	-421 549	-14 865 677	-14 081 239,21	-784 438
TOIMINTAKATE	-10 520 793	-59 455	-10 580 248	-10 121 323,62	-458 924
Verotulot	4 515 000		4 515 000	4 550 065,99	-35 066
Valtionosuudet	6 765 000		6 765 000	6 896 465,00	-131 465
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1 700		1 700	1 741,30	-41
Muut rahoitustuotot	8 550		8 550	4 083,08	4 467
Korkokulut	-57 115		-57 115	-46 788,01	-10 327
Muut rahoituskulut	-1 400		-1 400	-1 447,70	48
Rahoitustuotot ja -kulut	-48 265		-48 265	-42 411,33	-5 853
VUOSIKATE	710 942	-59 455	651 487	1 282 796,04	-631 309
Suunnitelman mukaiset poistot	-535 000		-535 000	-566 306,34	31 306
				2 815,80	-2 816
TILIKAUDEN TULOS	175 942	-59 455	116 487	719 305,50	-602 819
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	175 942	-59 455	116 487	719 305,50	-602 819

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 750 000		3 750 000	3 780 455,34	-30 455
Osuus yhteisöveron tuotosta	135 000		135 000	148 637,47	-13 637
Kiinteistövero	630 000		630 000	620 973,18	9 027
Verotulot yhteensä	4 515 000		4 515 000	4 550 065,99	-35 066

TILIVUOSI	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnallisvero	3 747 974	3 761 250	3 571 267	3 713 309	3 842 768	3 780 455
Kiinteistövero	482 042	543 907	546 606	615 741	633 123	620 973
Yhteisövero	95 077	112 760	134 249	129 751	159 774	148 637
Yhteensä verotulot	4 325 093	4 417 917	4 252 122	4 458 801	4 635 665	4 550 066
Verotulot/asukas	3 382	3 506	3 402	3 593	3 732	3 693

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2018	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus	6 765 000	0	6 765 000	6 777 516	-12 516
Opetus- ja kulttuurit.valtion os.	0	0	0	118 949	-118 949
Valtionosuudet yhteensä	6 765 000	0	6 765 000	6 896 465	-131 465

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Valtionosuudet	6 729 416	6 781 111	6 707 411	7 162 090	6 856 460	6 896 465
Kehitys %	2,4 %	0,8 %	-1,1 %	6,8 %	-4,3 %	0,6 %
Valtionosuus/asukas	5 261	5 382	5 366	5 771	5 520	5 598

Investointiosan toteutuminen

Toimielin /hanke	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio ja sen muutokset	Toteutuma 2018	Poikkeama
Kunnanhallitus					
Käyttöjärjestelmä- ja officepaketti					
Menot	21 500,00		21 500,00	16 733,32	4 766,68
Tiedonohjaussuunnitelma + TOJ					
Menot	15 000,00		15 000,00	0,00	-15 000,00
Kotisivujen uudistaminen					
Menot	15 000,00		15 000,00	1 500,00	-13 500,00
Luottamushenkilöiden tabletit					
Menot	25 000,00		25 000,00	0,00	-25 000,00
Valtuustosalin videostreaming					
Menot	10 000,00		10 000,00	8 095,15	1 904,85
Palvelinten päivitys					
Menot	5 000,00		5 000,00	2 685,32	2 314,68
SEG Saamen Elink- ja tutk kesk					
Menot	0,00		0,00	1 500,00	-1 500,00
Sivistyslautakunta					
Koulujen tietotekninen opetusvälineistö					
Menot	25 000,00	34 094,09	25 000,00	24 739,58	-260,42
Teknisen työn laitteet Utsjoki ja Nuorgam					
Menot	8 000,00		8 000,00	6 164,36	-1 835,64
Sivistys palveluverkko/ toimitilaselvitys					
Menot	20 000,00		20 000,00	45 147,78	25 147,78
Mönkijä varusteineen ulkoalueelle					
Menot	10 000,00		10 000,00	10 045,16	45,16
Tekninen toimi					
Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus					
Menot	20 000,00	78 611,37	20 000,00	0,00	-20 000,00
Utsjoen rantaosayleiskaava					
Menot	20 000,00	100 437,32	20 000,00	17 224,90	2 775,10
Kiinteistöjen sähköinen huoltokirja					

Menot	10 000,00		10 000,00	19 450,00	9 450,00
Maan myynti					
Menot	0,00		0,00	-1 708,20	-1 708,20
Pvkotien piha-alueiden kunn/aita					
Menot	10 000,00		10 000,00	4 278,88	5 721,12
Vuodeosaston huoneiden remontti					
Menot	20 000,00		20 000,00	14 669,69	-5 330,31
Nuorgamin koulun ja pk suunnittelu					
Menot	30 000,00		30 000,00	0,00	-30 000,00
Nuorgamin pk:n ja kielip korjaus					
Menot	20 000,00		20 000,00	24 285,05	4 285,05
Sisäilmakorj/Utsjokisuu koulu					
Menot	80 000,00		80 000,00	115 640,29	35 640,29
Sisäilmakorj/Karigasni emen koulu					
Menot	50 000,00		50 000,00	35 649,39	14 350,61
Jätehuoltojärj.rakent/hankinnat					
Menot	30 000,00		30 000,00	4 327,77	-25 672,23
Jätehuoltojärjestelmän ohjelmisto					
Menot	10 000,00		10 000,00	13 760,95	3 760,95
Kuntokorjaukset ml K-niemi					
Netto	50 000,00		50 000,00	2 950,00	-47 050,00
Kiinteistöjen kuntoarviot					
Menot	30 000,00		30 000,00	51 736,18	21 736,18
Sosiaali- ja terveystoimi					
Liittyminen kanta-arkistoon					
Menot	163 250,00	160 401,36	163 250,00	158 017,57	-5 232,43
Kalusteet ja laitteet/terveystoimi					
Menot	42 000,00		42 000,00	18 785,26	23 214,74
Yhteensä					
Menot	739 750,00	373 544,14	739 750,00	595 678,40	-144 071,60
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto	739 750,00	373 544,14	739 750,00	595 678,40	-144 071,60

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	TP 2017	Talousarvio + muutokset 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 975 419	651 487	1 282 796,04	-631 309,04
Satunnaiset erät			2 815,80	-2 815,80
Tulorahoituksen korjauserät				
Tulorahoitus	1 975 419	651 487	1 285 611,84	-634 124,84
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-514 266	-739 750	-597 386,60	-142 363,40
Rahoitusosuudet investointeihin	30 975			
Käyttöomaisuuden myyntitulot hyödykkeiden luovutustulot			1 708,20	-1 708,20
Investoinnit	-483 291	-739 750	-595 678,40	-144 071,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 492 128	-88 263	-689 933,44	-778 196,44
Rahoituksen rahavirta				
Antolainojen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-500 000,00	500 000,00
Antolainasaamisten vähennykset	27 279		27 278,60	-27 278,60
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	500 000		500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-655 269	-653 656	-653 683,00	27,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-400 000			
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	119		-232,17	232,17
Vaihto-omaisuuden muutokset				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-24 088		-77 589,93	77 589,93
Korott. pitkä- ja lyhytaik velkojen muutos	59 567		818 421,31	-818 421,31
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Rahoituksen rahavirta	7 608	-153 656	-385 805,19	232 149,19
Rahavarojen muutos	1 499 736	484 608	304 128,25	-546 047,25
Rahavarat 31.12	2 335 208		2 639 336,06	
Rahavarat 1.1.	835 472		2 335 207,81	
KASSAVAROJEN MUUTOS	1 975 419	651 487	1 282 796,04	-631 309,04

Tilinpäätöslaskelmat

Kunnan tuloslaskelma

	2018		2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	566 997,45		518 235,13	
Maksutuotot	382 400,58		375 882,38	
Tuet ja avustukset	1 804 749,76		1 614 209,28	
Muut toimintatuotot	259 365,63	3 013 513,42	243 005,06	2 751 331,85
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 629 320,23		-5 262 869,34	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 186 024,28		-1 175 140,52	
Muut henkilösivukulut	-178 278,23		-208 727,98	
Palvelujen ostot	-4 737 791,62		-4 326 282,62	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-921 151,80		-814 745,94	
Avustukset	-300 391,65		-272 918,87	
Muut toimintakulut	-181 880,23	-13 134 837,04	-177 167,85	-12 237 853,12
Toimintakate		-10 121 323,62		-9 486 521,27
Verotulot		4 550 065,99		4 635 664,64
Valtionosuudet		6 896 465,00		6 856 460,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 741,30		1 991,94	
Muut rahoitustuotot	4 083,08		7 357,54	
Korkokulut	-46 788,01		-38 268,59	
Muut rahoituskulut	-1 447,70	-42 411,33	-1 265,31	-30 184,42
Vuosikate		1 282 796,04		1 975 418,95
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-566 306,34		-551 070,64
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	2 815,80			
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		719 305,50		1 424 348,31
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys(+)				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		719 305,50		1 424 348,31

Kunnan rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 282 796,04		1 975 418,95	
Satunnaiset erät	2 815,80			
Tulorahoituksen korjauserät		1 285 611,84		1 975 418,95
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-597 386,60		-514 266,25	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			30 975,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-595 678,40		-483 291,25
Toiminnan ja investointien rahavirta		689 933,44		1 492 127,70
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-500 000,00			
Antolainasaamisten vähennys	27 278,60	-472 721,40	27 278,60	27 278,60
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			1 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-653 683,00		-655 269,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-653 683,00	-400 000,00	-55 269,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-232,17		119,97	
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	-77 589,93		-24 088,17	
Korottomien velkojen muutos	818 421,31	740 599,21	59 567,09	35 598,89
Rahoituksen rahavirta		-388 805,19		7 608,49
Rahavarojen muutos	304 128,25			1 499 736,19
Rahavarat 31.12	2 639 336,06		2 335 207,81	
Rahavarat 1.1.	2 335 207,81	304 128,25	835 471,62	1 499 736,19

Kunnan tase

	2018		2017	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	265 234,34		158 350,81	
Muut pitkävaikutteiset menot	12 859,90		40 821,97	
Ennakkomaksut		278 094,24	0,00	199 172,78
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	540 334,94		542 043,14	
Rakennukset	5 272 920,55		5 304 094,41	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	224 188,97		273 997,20	
Koneet ja kalusto	200 378,94		230 125,21	
Muut aineelliset hyödykkeet				
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	234 721,44	6 472 544,84	173 334,28	6 523 594,24
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 474 948,89		1 473 448,89	
Muut lainasaamiset	1 503 992,65		1 031 271,25	
Muut saamiset		2 978 941,54		2 504 720,14
Toimeksiantojen varat				
Valtion toimeksiannot				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet				
Muut toimeksiantojen varat	203,89	203,89	-28,28	-28,28
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus				
Murskevarasto	22 883,16	22 883,16	22 883,16	22 883,16
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	311 288,37		196 671,94	
Lainasaamiset	14 763,20		763,20	
Muut saamiset	365 583,89		334 857,52	
Siirtosaamiset	56 888,35	748 523,81	138 641,22	670 933,88
Rahoitusarvopaperit				
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin				
Rahat ja pankkisaamiset	2 639 336,06			2 335 207,81
VASTAAVAA		13 140 527,54		12 256 483,73
VASTATTAVAA				

Oma pääoma				
Peruspääoma	-2 383 628,08		-2 383 628,08	
Arvonkorotusrahasto	-106 130,75		-106 130,75	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-3 158 457,91		-1 734 109,60	
Tilikauden yli-/alijäämä	-719 305,50	-6 367 522,24	-1 424 348,31	-5 648 216,74
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset				
Poistoero	-76 389,26	-76 389,26	-76 389,26	-76 389,26
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	-6 727,52	-6 727,52	-6 727,52	-6 727,52
Toimeksiantojen pääomat				
Muut toimeksiantojen pääomat	-541,13	-541,13	-541,13	-541,13
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-3 772 629,00		-4 451 913,00	
Muut velat	-1 400,00	-3 774 029,00	-1 400,00	-4 453 313,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-679 284,00		-653 683,00	
Saadut ennakot	-400 807,23		-52 592,22	
Ostovelat	-517 195,95		-380 516,63	
Muut velat	-249 470,45		-129 439,08	
Siirtovelat	-1 068 560,76	-2 915 318,39	-855 065,15	-2 071 296,08
VASTATTAVAA		-13 140 527,54		-12 256 483,73

Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2018		2017	
Toimintatuotot	6 984 014,14		6 660 545,87	
Toimintakulut	-16 933 338,80		-15 817 027,52	
Toimintakate		-9 949 324,66		-9 156 481,66
Verotulot		4 550 065,99		4 635 664,64
Valtionosuudet		6 896 465,00		6 856 460,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 777,51		2 711,10	
Muut rahoitustuotot	5 525,00		8 634,94	
Korkokulut	-57 016,45		-52 280,42	
Muut rahoituskulut	-5 902,44		-4 677,03	
Vuosikate		1 442 589,95		2 290 031,57
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-756 595,11			-740 531,52

Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät	1 944,64		333,20
Tilikauden tulos		687 939 48	1 549 833,25
Tilinpäätössiirrot		28 313,59	2 862,35
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys(+)			
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)			
Laskennalliset verot		-57,10	-54,99
Vähemmistöosuudet		1 446,83	-432,97
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		717 642,80	1 552 207,64

Rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 442 589,95		2 290 031,57	
Satunnaiset erät	1 944 64		333,20	
Tilikauden verot	-57 10		-54,99	
Tulorahoituksen korjauserät	23 336,80	1 467 814,28	-1 636,53	2 288 673,26
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 875 639,59		-679 939,83	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 496,14		39 019,66	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 510,56	-1 865 632,90	246,00	-640 674,17
Toiminnan ja investointien rahavirta		-397 818,61		1 647 999,08
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-500 000,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	27 278,60	-472 721,40	27 278,60	27 278,60
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	924 761,89		1 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-662 408,79		-788 847,21	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	132 651,68	395 004,78	-400 000,00	-188 847,21
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	-588,81	-588 ,61	-273,55	-273,55
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 260,75		1 874,89	
Vaihto-omaisuuden muutos	68,46		-1 895,76	
Saamisten muutos	-145 900,07		-37 708,02	
Korottomien velkojen muutos	869 598,90	721 506,54	84 901,83	47 172,94
Rahoituksen rahavirta		643 201,31		-114 669,23
Rahavarojen muutos		245 382,70		1 533 329,85

Rahavarat 31.12	2 960 698,45		2 715 315,94	
Rahavarat 1.1.	2 715 315,94	245 382,50	1 181 986,09	1 533 329,85

Konsernitase

VASTAAVAA	2018		2017	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	287 091,05		178 836,79	
Muut pitkävaikuttiset menot	13 971,04		41 693,76	
Ennakkomaksut	2 978,13	304 040,22	8 365,71	228 896,26
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	709 413,56		711 121,76	
Rakennukset	7 188 190,29		6 320 629,62	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	280 595,52		331 207,25	
Koneet ja kalusto	286 191,92		304 081,64	
Muut aineelliset hyödykkeet	192 768,26		25 633,71	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	269 229,24	8 926 388,79	207 480,43	7 900 154,41
Sijoitukset				
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet	0,00		4,88	
Osakkuusyhtiöosuudet	0,00		0,00	
Muut osakkeet ja osuudet	1 094 449,09		1 092 772,31	
Muut lainasaamiset	1 503 992,65		199 950,09	
Muut saamiset	143,90	2 598 585,64	143,90	1 292 871,18
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot	27 710,20		11 692,39	
Muut toimeksiantojen varat	121 407,89	149 118,09	128 094,88	139 787,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	45 540,94	45 540,94	45 609,40	45 609,40
Pitkäaikaiset saamiset				
Siirtosaamiset			0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	536 098,31		359 275,64	
Lainasaamiset	14 763,20		763,20	
Muut saamiset	424 330,01		383 512,91	
Siirtosaamiset	77 275,42	1 052 466,94	156 578,17	900 129,92
Rahoitusarvopaperit				

Osakkeet ja osuudet	269,97		1 261,13	
Muut arvopaperit	281,43	551,40	284,21	1 545,35
Rahat ja pankkisaamiset		2 960 147,05		2 713 770,60
VASTAAVAA		16 036 839,07		13 222 764,38
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	2 383 628,08		2 383 628,08	
Arvonkorotusrahasto	106 130,75		106 130,75	
Muut omat rahastot	886 313,42		968 537,60	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 091 741,72		-513 787,72	
Tilikauden yli-/alijäämä	717 642,79	5 185 456,76	1 552 207,64	4 496 716,35
VÄHEMMISTÖOSUUDET				
Vähemmistöosuudet	11 359,67	11 359,67	12 806,49	12 806,49
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraukset	600,23		759,35	
Muut pakolliset varaukset		109 845,81	85 900,49	86 659,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot	31 655,52		13 699,89	
Lahjoitusrahastojen pääomat	738,58		5,71	
Muut toimeksiantojen pääomat	117 990,25	150 384,35	129 608,68	143 314,28
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	6 821 676,10		5 755 574,03	
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 400,00		1 400,00	
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	961 235,32		801 011,45	
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 794 880,83	10 579 192,25	1 925 281,93	8 483 267,41
VASTATTAVAA		16 036 839,07		13 222 764,38

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

Kunnan toimintatuottojen jakautuminen tehtäväalueittain

Käyttötalous	Toimintatuotot	
	TP 2018	TP 2017
Vaalit	2 400,00	0,00
Yleishallinto	49 932,36	36 355,35
Sivistystoimen hallinto	1 030,00	0,00
Perusopetus	909 685,48	862 304,25
Keskiasteen opetus	28 395,56	45 862,29
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	80 229,42	71 409,77
Liikunta- ja nuorisotoimi	22 490,38	19 051,55
Kansalaisopisto	932,50	1 760,00
Päivähoito	163 311,95	141 853,48
Tekninen toimi	12 813,50	7 429,35
Rakennusvalvonta	31 103,78	19 764,80
Tilapalvelu	914 982,52	230 779,40
Jätehuolto	296 359,76	279 577,67
Sosiaali- ja terveystoimi	279 218,16	97 022,98
Sosiaalitoimi	18 223,10	3 008,94
Avopalvelu	111 776,70	81 902,84
Terveydenhoito	4 172,99	2 725,97
Laitohoito	138 563,87	126 075,62
Perusterveydenhuolto	95 924,77	85 110,71
Hammashuolto	49 056,87	44 234,18
Elinkeino- ja maaseututoimi	51 098,18	33 676,05
Elinkeinotoimen projektit	207 733,95	224 543,64
Kunnanhallituksen projektit	0,00	3 720,14
Sivistystoimen projektit	253 624,34	149 998,21
Sosiaali- ja terveystoimen projektit	236 855,43	183 164,66
Käyttötalous yhteensä	3 959 915,59	2 751 331,85

Kunnan henkilöstökulut

	TP 2018	TP 2017
Palkat ja palkkiot	5 629 320,23	5 338 661,84
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 186 024,28	1 175 140,52
Muut henkilösivukulut	178 278,23	208 727,98
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-55 898,45	-75 792,50
Yht. tuloslaskelman mukaan	6 937 724,29	6 646 737,84

Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		25 084,63
Henkilöstökulut yhteensä	6 937 724,29	6 671 822,47

Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
BDO Auditor Oy		
Tilitarkastuspalkkiot	6 215,50	6 392,50
Tilintarkastajan lausunnot		85,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin työt	2 951,20	1 347,50
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	9 166,70	7 825,00

Muut toimintatuotot erittely (ulkoinen)

	2018	2017	Ero
Asuntojen vuokratuotot	62 290,14	64 965,04	-2 674,90
Muiden rakennusten vuokratuotot	83 492,78	93 011,84	-9 519,06
Maa- ja vesialueiden vuokratuotot	15 236,47	15 004,90	231,57
Muut vuokratuotot	822,58		822,58
Perustoimeentulotuen takaisinperintätuotot	0,00	0,00	0,00
Muun toimeentulotuen takaisinperintätuotot	251,72		251,72
Oppilaan omavastuu matkakuluista	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	97 271,94		97 271,94
Muut toimintatuotot yhteensä	259 365,63	243 005,06	

Verotulojen erittely

	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama	Toteutuma 2017	Muutos 17 -18
Kunnallisvero	3 750 000,00	3 780 455,34	30 455,34	3 713 308,80	67 146,54
Kiinteistövero	630 000,00	620 973,18	-9 026,82	615 740,93	5 232,25
Osuus yhteisöveron tuotosta	135 000,00	148 637,46	28 637,46	129 751,03	18 886,43
Verotulot yhteensä	4 515 000,00	4 550 065,98	35 065,38	4 458 800,76	91 265,22
Kunnan tulovero €/asukas	3 635,27	3 693,24		3 592,91	
Asukasmäärä	1242	1232		1 242	

Valtionosuuksien erittely

	Talousarvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama	Toteutuma 2017	Muutos 17- 18
Peruspalvelujen valtionosuus	6 765 000,00	6 777 516,00	12 516,00	6 854 423	-76 907
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	0,00	118 949,00	118 949,00	2 037	116 912
Valtionosuudet yhteensä	6 765 000,00	6 896 465,00	131 465,00	6 856 460	40 005
Valtionosuudet €/asukas	5 446,86	5 597,78	106,71	5 520,50	32,47
Asukasmäärä	1 242	1 232		1 242	

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. (Kvalt. 15.12.2009 § 105), Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistomenetelmät ovat seuraavat:

Yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista kunnille 1.1.2009 alkaen**PYSYVÄT VASTAAVAT****Tasapoisto Menojäännöspoisto****Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liiketarvo	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset. menot	
Atk-ohjelmistot	3 vuotta
Muut	3 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta
Talouksrakennukset	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %
Vedenjakeluverkosto	10 %
Viemäriverkko	10 %
Kaukolämpöverkko	10 %

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 %
Maakaasuverkko	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %

Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	10 vuotta
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ei poistoaikaa.
Osakkeet ja osuudet ei poistoaikaa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pakolliset varaukset

	2018	2017
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 727,52	6 727,52
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	6 727,52	6 727,52
Pakollisten varausten muutokset yhteensä	6 727,52	6 727,52

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	158 350,81	40 821,97	199 172,78
Lisäykset tilikaudella	207 961,84	2 485,52	210 447,36
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikaudella			
Tilikauden poisto	-101 078,31	-30 447,59	-131 525,90

Poistamaton hankintameno 31.12.2018	265 234,34	12 859,90	278 094,24
-------------------------------------	------------	-----------	------------

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	542 043,14	5 304 094,41	273 997,20	230 125,21	173 334,28	6 523 594,24
Lisäykset tilikaudella		244 930,60	4 278,88	74 842,60	63 872,68	387 924,76
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikaudella	-1 708,20				-2 485,52	-4 193,72
Tilikauden poisto		-276 104,46	-54 087,11	104 588,87		-434 780,44
Poistamaton hankintameno 31.12.2018	540 334,94	5 272 920,55	224 188,97	200 378,94	234 721,44	6 472 544,84

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisö- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	148 633,73	239 823,68	317 132,40	767 859,08	1 473 448,89
Lisäykset tilikaudella				1 500,00	1 500,00
Vähennykset tilikaudella					
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	148 633,73	239 823,68	317 132,40	769 359,08	1 474 948,89

Muut lainasaamiset ja muut saamiset

Tytäryhteisöt	Muilta	Yhteensä
831 321,16	199 950,09	1 031 271,25
500 000,00		500 000,00
	-27 278,60	-27 278,60
1 331 321,16	172 671,49	1 503 992,65

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Yhteisön nimi	Kunnan omistus	Osakkeet kpl	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)			Tilikauden voitosta/ tappiosta
			Kirjanpitoarvo	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Ringinvatro	100,00 %	3 300	55 502,01	-60	3314	8

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	90,80 %		93 131,72	1012	110	-14
Osakkeet ja osuudet tili 1201			148 633,73	952	3424	-6
Kuntayhtymät						
Lapin sairaanhoitopiiri, Rovaniemi	0,93 %		206 564,55	324	329	8
Kolpeneen palvelukeskus, Rovaniemi	1,13 %		26 838,06	71	84	-2
Lapin Liitto, Rovaniemi	0,73 %		2 384,55	15	32	-1
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä, Sodankylä	8,00 %		4 036,51	8	1	-1
Kuntayhtymäosuudet tili 1203			239 823,68	418	446	4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Gálgogárdin, Utsjoki	23,59 %		317 132,40			
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet tili 1205			317 132,40			
Muut						
Asunto Oy Rievanradnu, Utsjoki	12,80 %		2 152,81			
Kaatopaikkayhtiö Öfas, Tana	5,20 %		61 694,70			
Inarin Lapin Vesi Oy, Inari	8,00 %		701 407,57			
Kunnan Taitoa Oy, Helsinki			1 302,00			
Kuntien Tiera Oy, Helsinki			1 302,00			
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä, Sodankylä			1 500,00			
Muut osakkeet ja osuudet tili 1208			769 359,08			

Kunnan saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja muilta omistus yhteisöiltä

	2018		2017	
	Pitkä-	Lyhyt-	Pitkä-	Lyhyt-
	aikaiset	aikaiset	aikaiset	aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		18 482,14		24 523,36
Lainasaamiset	1 331 321,16		831 321,16	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 331 326,16	18 482,14	831 321,16	24 523,36
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				

Myyntisaamiset		187,19		204,60
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		3 098,47		33 635,00
Yhteensä	0,00	3 285,66	0,00	33 839,60
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		702,68		424,70
Lainasaamiset	172 671,49		199 950,09	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	172 671,49	702,68	199 950,09	424,70
Saamiset yhteensä	1 503 997,65	22 470,48	1 031 271,25	58 787,66

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Saamelaiskäräjät/Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen valtionavustus 3/2017		48 777,68
Saamelaiskäräjät/Saamenkielisen päivähoidon valtionavustus 2017/3erä		18 697,20
Kela, työterveyshuolto	15 051,60	14 703,00
Lapin sairaanhoitopiirin jäsenkuntalaskutuksen oikaisu		33 635,00
Lapin sairaanhoitopiirin peruspääoman korko 2016	3 098,47	
Kela, kotikuntakorvaukset rajatyöntekijät		3 836,26
Yhteensä	18 150,07	119 649,14

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman muutokset

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1. Lisäykset Vähennykset	2 383 628,08	2 383 628,08	2 383 628,09	2 383 628,09
Peruspääoma 31.12.			0,01	0,01
Arvonkorotusrahassto 1.1. Lisäykset Vähennykset	2 383 628,08 106 130,75	2 383 628,08 106 130,75	2 383 628,08 106 130,75	2 383 628,08 106 130,75
Arvonkorotusrahassto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1. Lisäykset Vähennykset	106 130,75	106 130,75	106 130,75 968 537,60	106 130,75 754 682,72 213 854,88
Muut omat rahastot 31.12.			82 224,18	
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1. Lisäykset	1 734 109,60	1 040 820,15	886 313,42 1 091 741,72	968 537,60 -513 787,72

Vähennykset	1 424 348,31	693 289,45		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.				
Tilikauden ylijäämä	3 158 457,91	1 734 109,60	1 091 741,72	-513 787,72
Oma pääoma yhteensä	719 305,50	1 424 348,31	717 642,79	1 552 207,64

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	300 000,00	400 000,00
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	4 151 913,00	4 650 116,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 451 913,00	5 050 116,00

Varaukset

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset	6 727,52	6 727,52	109 845,81	85 900,49
Eläkevaraukset			600,23	759,35
Varaus takausvastuisiin				
Pakolliset varaukset yhteensä	6 727,52	6 727,52	110 446,04	86 659,84

Konserniluvuissa ovat kunta ja kunnan omat tytäryhtiöt sekä kuntayhtymät.

Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		138,19		2 937,42
Yhteensä		138,19		2 937,42
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		54 665,66		17 111,36
Yhteensä		54 665,66		17 111,36
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat				
Yhteensä		0,00		0,00
Vieras pääoma yhteensä		54 803,85		20 048,78

Muiden velkojen erittely

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Muut velat	249 470,45	130 839,08		
Muut velat				
Muut velat yhteensä	249 470,45	130 839,08		

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Siirtyvät korot	7 530,91	4 772,20		
Lomapalkkajaksotukset	615 929,93	585 703,43		
Eläkemaksut	117 637,89	111 090,31		
Kirjastoauton kulut 2017		65 159,56		
Valtionosuus, Kirjastoauto	14 253,42	8 840,00		
Valtionosuus, Kielipesätoiminta	37 314,88			
Valtionosuus, Kerhotoiminnan kehittäminen Utsjoella		3 941,36		
Karasjok kirjastoauton maksuosuus 2018	62 746,58			
Valtiovarainministeriö VOS opetus	46 030,00			
Titania palkat	44 224,50			
Kertaerä	43 233,39			
Verotuskustannus 12/2018	33 077,90			
Siirtovelat yhteensä	1 021 979,40	779 506,86		

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Leasingvastuut**

	2017	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4 533,94	4 533,94
Myöhemmin maksettavat	7 335,00	7 335,00
Yhteensä	11 868,94	11 868,94

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Takausvastuut

Vastuusitoumukset	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Kiinteistö Oy Ringinvatro	2 183 746,16	1 359 963,50
Muut vastuusitoumukset		
Seitakoti Oy		170,33
Öst-Finnmark Avfallsseiskap ANS		
Vastuusitoumukset yhteensä	2 183 746,16	1 359 863,83

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	7 090 487,00	6 947 316,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan osuus mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	4 555,31	4 591,58

Vakuudet

Talletukset Pohjolan Osuuspankissa	2018	2017

Suomen Ympäristökeskus, jätteen siirto	6 385,95	6 375,36
Aspa Oy, takuuaikainen vakuus	21 131,24	21 131,24
Yhteensä	27 517,19	27 506,60

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Yleishallinto

Nimike	2018
kunnanjohtaja	1
toimistosihteer	1
toimistotyöntekijä	1
kanslisti-arkistonhoitaja	1
Yleishallinto yhteensä	4

Sivistystoimi

Nimike	2018
erityisopettaja	1,5
esiluokanopettaja	1
ip-toiminnan ohjaaja	1,5
kirjastotoimenjohtaja	1
kirjastovirkailija	1
koulukuraattori	0,6
koulunkäynninohjaaja	2
varhaiskasvatusjohtaja	1
lastentarhanopettaja	3
päiväkotiapulainen	1
perhepäivähoitaja	6
lastenhoitaja	9
aineenopettaja	11
luokanopettaja	14
vapaa-aikasihteer	1
rehtori	1
apulaisrehtori	1
sivistystoimenjohtaja-rehtori / kansalaisopiston rehtori	1
kanslisti	1
keittäjä	0,7
etsivä nuorisotyö	0,25
Sivistystoimi yhteensä	59,55

Tekninen toimi

Nimike	2018
Kiinteistöpäällikkö	0,5
Rakennustarkastaja	0,5
kanslisti	1
arkistoiija	0,5
talonmies	4
ulkoiluliikuntapaikkojen hoitaja	0,50
siivooja	6
Tekninen toimi yhteensä	13

Sosiaali- ja terveystoimi

Nimike	2018
tulosalueittain	
hallinto	
perusturvajohtaja	0,5
kanslisti	1
hoitotyönjohtaja	0,5
terveyskeskusavustaja	0,3
emäntä	1
ravitsemustyöntekijä	2
kokki –OPSO	1
sosiaalitoimi	
perusturvajohtaja	0,5
sosiaalityöntekijä	1
sosiaaliohjaaja 5/17 mä-aikainen	1
avopalvelut	
avopalvelun ohjaaja	1
lähihoitaja (kotipalvelu)	5
lähihoitaja (Dorvu)	4
henkilökoht. avustaja	0,3
terveydenhoito	
terveydenhoitaja	2
laitoshoido	
hoitotyön johtaja	0,5
sairaanhoitaja	5
lähihoitaja	4
laitoshoitaja	1,5
lähihoitaja-OPSO 5/17 saakka	1
perusterveydenhuolto	
lääkäri	2
sairaanhoitaja	1
terveyskeskusavustaja	0,7
laitosapulainen	1
kanslisti	0
fysioterapeutti	1
psykiatrinen sairaanhoitaja	1
laboratorion hoitaja	1
kotisairaanhoitaja	1
hammashuolto	
hammaslääkäri, hoidettu ostopalveluilla ym. – täytetty vuonna 2019	0
hammashoitaja	1
projektit, hankkeet	
perhetyöntekijä	0
Auttaja-Aslak	2
hoivatyöntekijä	1
toiminnanohjaaja	1
terveydenhoitaja ostopalvelulla	

hankekoordinaattori 8/17-11/18 (12/18-12/18)	0,6 1
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	50,1

Elinkeinotoimi

Nimike	2018
kehittämisen- ja elinkeinopäällikkö	1
asiakaspalveluneuvoja	1
hankesihteeri, koordinaattori	0,6
projektityöntekijä	3,4
Elinkeinotoimi yhteensä	6

Kunta yhteensä	132,65
Osuus henkilöstöstä	2018
Yleishallinto	3 %
Sivistystoimi	44,9 %
Tekninen toimi	9,8 %
Sosiaali- ja terveystoimi	37,8 %
Elinkeinotoimi	4,5 %

Luettelot ja selvitykset

Kirjanpito kirjat 31.12.2018

- Intime-Plus ohjelmistolla hoidettu kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, yleislaskutus sekä Personec FK ohjelmistolla hoidettu palkanlaskenta
  - tuloslaskelma
  - tase
  - talousarviovertailu
  - tase-erittely
  - liitetiedot
  - toimintakertomus

Tilikautena 1.1. - 31.12.2018 käytetyt tositelajit

Tlaji	Nimi
1	Pankkitositteet
3	Palkkatositteet
6	Matkalaskutapahtumat
10	Muistiotositteet
16	Poistot
20	Ostoreskontramaksut
23	Ostolaskut WF
30	Myyntireskontrasuoritukset
31	Myyntilaskut yleishallinto
32	Myyntilaskut sivistystoimi Y
33	Myyntilaskut koti- ja tukipalv.
34	Myyntilaskut terveystoimi
35	Myyntilaskut elinkeinotoimi
36	Myyntilaskut tekninen toimi
38	Myyntilaskut jätehuolto
43	Päivähoitolaskut
44	Myyntilaskut sos. ja terv. t. Y
46	Myyntilaskut sivistystoimi J
47	Myyntilaskut tontinvuokrat Y
51	Luottotappiot
77	KuntaNet -laskut
90	Excel muistio
91	Laskennalliset KP
92	Laskennalliset SL
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos (lask.)
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos (lask)

Tositteet säilytetään tositelajeittain eriteltynä.

.Allekirjoitukset ja merkinnät

KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2019

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2019

BDO Audiator Oy

Hilkka Ojala, JHTT